RENUKA
Book Binding Works
S.R.T. 22, Jawaharnagar
Opp Citizen Press.
R T.C. Cross Roads.
Hyderabad - 20 (A.P.
Ph 7600697

సంపుటము-II

నెం. 1

27 ఫిబ్రవరి, 1989
సోమవారము
(శక సం. ౧౯౧౦ ఫాల్గుణ ౮)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయసూచిక

		పేజీ నెం.
(1)	సభా కార్యక్రమము.	.. 1
(2)	ప్రశ్నలు— వాగ్రూప సమాధానములు.	.. 1
	స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న—వాగ్రూప సమాధానములు.	.. 25
(3)	సంతాప ప్రతిపాదనలు.	.. 35
(1)	ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ కె. బి. నరసప్పగారి మరణం పట్ల సంతాపము.	
(2)	ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ జి. వెంకటనరసయ్యగారి మరణం పట్ల సంతాపము.	
(4)	సభా కార్యక్రమము.	.. 36
(5)	రూలు—304 కింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు: జంటనగరాలలో దోమల బెడదను గూర్చి.	.. 42
(6)	సభా కార్యక్రమము.	.. 49
(7)	ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన అత్యవసర ప్రజా ప్రాముఖ్యముగల విషయములు :	
	(1) ప్రాజెక్టులు మరియు భవన నిర్మాణాలలో పనిచేయు కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్మికులకు వేతనములు మొదలైన సంక్షేమ చర్యలను గూర్చి.	
	(2) ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మందుల కొరతను గూర్చి.	

(తరువాయి రెండవ కవరులో)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ జి. నారాయణరావు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ ఎ. వి. సూర్యనారాయణరాజు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
		శ్రీ కె. సత్యనారాయణ
		శ్రీమతి ఎ. భానుమతి
		శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి
		శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
		డా. ఎన్. జనార్ధన్ రెడ్డి
కార్యదర్శి		శ్రీ సి. వెంకటేశన్
సంయుక్త కార్యదర్శి		శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
ఉప కార్యదర్శులు		శ్రీ పి. సత్యనారాయణశాస్త్రి
		శ్రీ వి.వి.కె.ఎల్.ఎన్.వి. రాఘవశర్మ
		శ్రీ కె.ఆర్. గోపాల్
సహాయ కార్యదర్శులు		శ్రీ టి. మురళీధరరావు
		శ్రీ వి.వి. భాస్కరరావు
		శ్రీ ఎన్. సూర్యనారాయణమూర్తి
		శ్రీ బి. కె. రామారావు
		శ్రీమతి ఎస్. జి. సుమిత్రాబాయి
		శ్రీ ఎ. ఈశ్వరశాస్త్రి
		శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్
		శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి
		శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి
		శ్రీ ఎం. హెచ్. కేశవరావు.

విషయసూచిక—(తరువాయి) పేజీ నెం.

(8) సభా సమక్షమున వుంచిన పత్రములు. .. 60

(9) సభా సమక్షమునందు పెట్టిన పత్రములు : .. 60

— సభ కార్యక్రమ సలహా సమితి నివేదిక.

(10) ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు : .. 61

(1) ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి ఏర్పాటు.

(2) అంచనాల సమితి ఏర్పాటు.

(3) ప్రభుత్వ సంస్థల సమితి ఏర్పాటు.

(11) ప్రభుత్వ బిల్లులు : .. 63

— 1989 సం. ఆంధ్రప్రదేశ (తెలంగాణా ప్రాంత) జిల్లా మండలుల (సవరణ) బిల్లు.

(ప్రవేశ పెట్టబడినది)

(12) ప్రకటన. కోత తీర్మానములు స్వీకరించుటకు నిర్ణయించిన సమయము గురించి. .. 63

(13) 1989–90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ. .. 63

(మొదటిరోజు)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ జి. నారాయణరావు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ ఎ. వి. సూర్యనారాయణ రాజు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
		శ్రీ కె. సత్యనారాయణ
		శ్రీమతి ఎ. భానుమతి
		శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి
		శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
		డా. ఎన్. జనార్దన్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ వి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
		శ్రీ పి. వి. కె. ఎల్. ఎన్. వి. రాఘవశర్మ
		శ్రీ కె. ఆర్. గోపాల్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి. మురళీధరరావు
		శ్రీ వి. వి. భాస్కరరావు
		శ్రీ ఎన్. సూర్యనారాయణ మూర్తి
		శ్రీ బి. కె. రామారావు
		శ్రీమతి ఎస్. జి. సుమిత్రాబాయి
		శ్రీ ఎ. ఈశ్వరశాస్త్రి
		శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్
		శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి
		శ్రీమతి ఎం. వి. ఎస్. జయలక్ష్మి
		శ్రీ ఎం. హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము ఆరవ రోజు)

సోమవారము, 27 ఫిబ్రవరి, 1989

(సభ ఉదయం 8–30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్):—అధ్యక్షా, శాసనసభ్యులైన శ్రీ. ఆదెన్నగారి మీద హత్యా ప్రయత్నం జరిగింది. దాని విషయంలో.........

మిష్టర్ స్పీకర్:—ప్రశ్న సమయం అయిపోయాక చూద్దాము.

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

ఉన్నత విద్యా విధానాన్ని పరిశీలించుటకై కమిటి

41—

* 10667–సర్వశ్రీ ఎ. చిత్తరంజన్ (ఆచంట), కె. వెంకయ్య (ఇల్లూరు), బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్):—విద్యా శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్యా విధానాన్ని గూర్చి శ్రీ జగన్నాధరావు అధ్యక్షతన ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని నియమించిందా;

(ఆ) సదరు కమిటీ నివేదిక ప్రతిని సభా సమక్షముందుంచెదరా;

(ఇ) కమిటీ చేసిన సలహాలపై తీసుకున్న చర్య ఏమి ?

విద్యా శాఖా మంత్రి (శ్రీమతి వై. సీతాదేవి):—(అ) అవునండి. 11—11—1988 తేదీన జరిగిన రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యా అభివృద్ధి మండలి సమావేశంలో కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

(ఆ) కమిటీ తుది నివేదిక అందవలసి వుంది.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు

An asterisk before the name indicates confirmation by the member

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ కమిటీని ఏయే విషయాలపైన నివేదికను సమర్పించవలసిందిగా అడిగారు ; ఇంతవరకు 'వారి తుది నివేదిక అందలేదు' అని అంటున్నారు. ఇంటీరిం రిపోర్టు అందే వుంటుంది. అందిన దానిలో సూచించింది ఏమిటి ? ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :—అధ్యక్షా, తుది నివేదిక రాలేదని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా, యింకా పరిశీలనలో వున్నది, కమిటీ ఫంక్షన్స్......

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, కమిటీ నివేదికను అందించిందా ?

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :—లేదండీ. ఇంకా పరిశీలనలోనే వుందండీ. నివేదిక పరిశీలనలో వుంది. ఇంకా పరిశీలించి, తయారు చేస్తున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంటిరిం రిపోర్టు వచ్చింది. మంత్రిగారు చూసుకొని రాలేదనుకుంటాను.

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి:—ఇంటిరిం రిపోర్టు పరిశీలనలోవుంది. ఇంకా తుది నిర్ణయం తీసుకోలేదు.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్ పేట్):—మీ పరిశీలనలోనా ? కమిటీ పరిశీలనలోనా ?

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :—కమిటీ పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, కమిటీ ప్రాథమిక నివేదికను యిచ్చింది. తుది రిపోర్టు మాత్రం యివ్వలేదు. తాత్కాలిక నివేదికలో ఏమి చెప్పారు అని అడిగితే అసలే రిపోర్టు యివ్వలేదు అనడం అన్యాయం.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ యన్. టి రామారావు):—అధ్యక్షా, ఇంటిరిం రిపోర్టు వచ్చింది. చాలా వరకు అది అమలు జరుగుతుంది. తుది రిపోర్టు రాలేదు. ఒకసారి నేను ఆకళింపు చేసుకున్న తరువాత అమలు విషయం తెలియజేస్తాము.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఏవి ఏవి అమలు చేస్తున్నారు ? ఇంకా ఏవేవి అమలు చేయవలసి వుంది ?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, ఏమి చేసింది టేబుల్ మీద పెడతాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇంటిరిం రిపోర్టు, ఏ ఏ నిర్ణయాలు తీసుకుంది టేబుల్ మీద పెడతారు, ముఖ్యమంత్రి గారు.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—అధ్యక్షా, టేబుల్ మీద పెట్టాక డిస్కషన్‌కు అవకాశం రాదు కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎందుకు రాదు ? మరలా డిస్కషన్ చేయవచ్చు.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—మీరు మరలా డిస్కషన్‌కు ఎలా చేస్తారా?

మిష్టర్ స్పీకర్ :—యస్.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి (లక్కిరెడ్డిపల్లి) :—అధ్యక్షా, ఈ కమిటీని ఎప్పుడు ఎప్పాయింట్ చేశారు ? ఇంటీరియం రిపోర్టు విషయంలో డిటైల్స్ చెప్పమనండి. ఎప్పుడు తుది రిపోర్టు వస్తుంది ? కాలపరిమితి వుందా ? లేదా? ంటీరియం రిపోర్టు వివరాలు యిస్తారా ? లేదా ?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, ముందే మనవి చేశాను. టేబుల్ ుద పెడతాము. గౌరవ సభ్యులు తరువాత విషయాలు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—ప్రశ్నించినప్పుడు కాకుండా ఎప్పుడో టేబుల్ మీద పెడతామంటే ఎట్లా ?

ఉత్తర కోస్తా జిల్లాలలో చాలినన్ని సర్క్యూట్ అతిథి గృహాలు లేకుండుట

12—

*10557-సర్వశ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం), జి.ఎస్.ఎస్. శివాజి (సోంపేట) :—రోడ్లు, భవనముల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ఉత్తర కోస్తా జిల్లా కేంద్రాలలో చాలినన్ని సర్క్యూట్ అతిథి గృహాలు లేని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, వాటిని ఎక్కువ చేయటానికి తీసుకున్న చర్య లేమి ?

రోడ్లు, భవనాల శాఖామంత్రి (శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి) :—

(అ) (ఆ) : విశాఖపట్నంలో మినహా మిగతా జిల్లా కేంద్రాలలో లేవనే మాట వాస్తవం. అయితే అన్ని జిల్లా కేంద్రాలలో ఆర్. అండ్ బి. డిపార్టుమెంట్‌కు సంబంధించిన గెస్ట్‌హౌస్‌లు వున్నాయి. సర్క్యూట్ హౌస్‌లు పెంచే ప్రతిపాదన ఏదీ ప్రభుత్వానికి లేదని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :—అధ్యక్షా, ఉత్తర కోస్తా జిల్లాలు అయిన విజయవాడ, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, వీటిలో ఆర్. అండ్. బి. సర్క్యూట్ హౌస్ అతిథి గృహాలు లేనందువల్ల కమిటీలు కానివ్వండి, ముగ్గురు నలుగురు మంత్రులు, ప్రభుత్వాధికారులు వచ్చినప్పుడు మామూలు లాడ్జిలలో పెట్టవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎప్పుడో ఫార్మ్ అయింది, విజయనగరం జిల్లా 1979 లో ఫార్మ్ అయింది. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలలో అతిథి గృహాలు లేని మాట వాస్తవమా? వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆర్. అండ్.బి. అతిథి గృహం విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి: అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళంలో అతిథి గృహాలు, వసతులు తక్కువగా వున్న మాట వాస్తవం. అందువల్ల అక్కడ వున్న ఒత్తిడులను, ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనడానికి ఎకామొడేషన్‌ను పెంచడానికి, ఈ సమస్య ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది. పరిశీలన పూర్తిగా అయిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు-II):-అధ్యక్షా, గెస్టుహౌస్‌కు, సర్క్యూట్ హౌస్‌కు వుండే తేడా ఏమిటి? సర్క్యూట్ హౌస్‌లు మా ప్రాంతంలో ఎక్కడా లేవు. గెస్ట్ హౌసుల విషయంలో మంత్రులు వచ్చినప్పుడు, వారి పి.ఏ.లు, పి.యస్.లు మొదలైన సిబ్బంది కూడా వస్తారు కనుక, ఎకామొడేషన్ సరిపోవడం లేదు. క్రొత్తగా అతిథిగృహాలను ఎక్స్‌పాండ్ చేసే ప్రతిపాదన ఏదయినా వుందా?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ఒక విశాఖపట్నంలోనే సర్క్యూట్ హౌస్ వుంది. అది జిల్లా కలెక్టర్ గారి కంట్రోల్‌లో ఉంటుంది. ఇతర జిల్లాకేంద్రాలలో కూడా అతిథి గృహాలు వున్నప్పటికీ, ఒత్తిడిని పట్టి ఎకామొడేషన్ పెంచవలసిన అవసరం వుంటే పెంచాలనేఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుంది.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు):—అధ్యక్షా, డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్స్ అయిన విజయవాడలో అతిథి గృహం వున్నప్పటికీ, కొల్లేరు సరస్సును యింటర్ నేషనల్ టూరిస్టు సెంటర్‌గా చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు కనుక, జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్స్‌లో మాదిరిగానే కొల్లేరు సరస్సు దగ్గర కూడా అతిథి గృహం ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదయినా వుందా?

శ్రీ యస్. టి. రామారావు:—అధ్యక్షా, కొల్లేరు డెవలప్‌మెంట్ విషయంతో బాటుగా దీన్ని కూడా ఆలోచించడం జరుగుతుంది. టూరిజమ్ డెవలప్‌మెంట్ తరఫున ఒక పెద్ద పర్యటన కేంద్రంగా ఏర్పాటు చేయాలని వుంది. ఏర్పాటు చేసినప్పుడు అందరికీ వసతిగా తయారు అవుతుందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నేషనల్ హైవే నుండి ప్రతి 50 కిలోమీటర్లకు ఒక గెస్టుహౌస్ చొప్పున పెద్దఎత్తున కడుతున్నారు. కానీ మన రాష్ట్రం విషయంలో ప్రాపర్‌గా రెప్రజెంట్ చేయకపోవడం వల్ల గెస్ట్ హౌస్ రాలేదు. ఈ విషయం వాస్తవమా? ఆ విషయంలో మంత్రిగారు ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు? నేషనల్ హైవే మీద వున్న డాక్ బంగ్లాస్ అన్నింటిలో కూడా మంచినీటి వసతి—బోర్ వెల్, పంపు—ఏవీ లేవు. సిటీకి దగ్గరలో వున్న గెస్ట్‌హౌస్‌లో కూడా, ఉదాహరణకు అంబర్‌పేటలో లేదు. అటువంటి చోట్ల నీటివసతిని ప్రొవైడ్ చేయడానికి ఏ విధమైన చర్య తీసుకుంటున్నారు? గెస్టుహౌస్‌లకు సంవత్సరాల నుండి లెటర్స్ వ్రాసినా ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోలేదు. ఇప్పుడైనా తీసుకుంటారా?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, దీని విషయంలో ముఖ్యంగా నేషనల్ హైవేస్ మీద 50 కిలో మీటర్లకు ఒకటి అని అనుకోవడం జరుగలేదు. విజయవాడ, హైదరాబాదుకు మధ్య ఎక్కడైనా ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలని అనుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే ప్రయాణం ఎక్కువ జరిగినప్పుడు, రెస్టు తీసుకోవడానికి, సర్వీసింగ్‌కు, హోటలు, టాయిలెట్ మొదలైనవి పోసుకోవడానికి, డ్రైవర్లు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి, ఈ సదుపాయాలన్నింటితో కూడిన ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచనలో వున్నదని మనవి చేస్తున్నాము. నిర్వహణా విధానం ఆలోచించడం జరుగుతుంది. వెంటనే అమలు చేయడం జరుగుతుందని కూడా తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—ఇంతవరకూ యీ గెస్ట్‌హౌసెస్ విషయంలో మన దగ్గరనుంచి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ప్రపోజల్స్ పంపలేదు. ఆ ప్రపో 1—40 ఉదయం
జల్సను ఎప్పుడు పంపిస్తారు? తరువాత యిప్పుడు ఉన్న గెస్టు హౌసెస్‌లో వాటర్ ఫెసిలిటీస్ లేవు. వాటి విషయంలో ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— 12 గెస్టు హౌస్‌లలో మోటర్స్ ఫిక్స్ చేయడం కొరకు ప్రపోజల్సు పంపడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—అంబర్‌పేట గెస్టు హౌస్‌లో వాటర్ లేదు. అక్కడ బోర్ వెల్ వేయలేదు. ప్రక్కన ఉన్న విలేజ్‌నుంచి నీరు తీసుకువచ్చే ఏర్పాటు కూడా చేయలేదు. అంబర్ పేటలో డాక్ బంగళా రెండు సూయట్స్ ఉన్నా అక్కడ వాటర్ ఫెసిలిటీ లేదు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— గెస్టుహౌస్‌లలో వాటర్ ఫెసిలిటీస్ ఎక్కడైనా లేకపోతే వాటిగురించి తప్పకుండా అటెండు అవుతాము. సభ్యులు నాకు ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ వ్రాసి పంపిస్తే దానిమీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) :— ఈ గెస్టు హౌస్‌ల ఎలాటుమెంటు విషయంలో ప్రయారిటీలు ఏమైనా ఉన్నాయా? ఈ గెస్టు హౌస్‌లు ముందుగా రిజర్వు చేసుకున్నా వాటిని అకస్మాత్తుగా ఖాళీచేయవలసివస్తున్నది. అపుడు వారు ఎక్కడికి పోవాలి? ఈ గెస్టు హౌస్ ఎలాటుమెంటు విషయంలో ప్రొటోకాల్ ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ప్రతీ గెస్టు హవుస్ ఎలాటుమెంటుకు ప్రోటోకాల్ అనేది ఉంటుంది. ఇపుడు సభ్యులకు ఏ విధమైన లోటు అసౌకర్యం జరుగదు ప్రొటోకాల్ సభ్యులు అడిగారు. దానిని సభ్యులకు అందజేయడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker :— Question No 43 (*0947) s postponed at the request of the Member.

ప్రైవేటు ఆస్పత్రులకు యిచ్చిన రాయితీలు

64—

*10016 — సర్వశ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి (ఖైరతాబాదు), జె. చిత్తరంజన్ దాస్ (కల్వకుర్తి) :—ఆరోగ్య, వైద్యశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు హానికరముగా ప్రైవేటు కమర్షియల్ ఓరియంటెడ్ ఆసుపత్రులకు ప్రభుత్వము ప్రోత్సహిస్తున్నట్లుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్జన్ల అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ ఒక ప్రకటన చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, రాష్ట్రంలోని ప్రైవేటు ఆస్పత్రులకు యిచ్చిన రాయితీ లేవి?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య) :—

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిలు సర్జన్ల అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటు ఒక ప్రకటన చేసినట్లు పత్రికల ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియవచ్చింది. అయితే ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల ఖర్చుతో ప్రభుత్వం ప్రయివేటు ఆసుపత్రులను ప్రోత్సహిస్తున్నదని ఆయన ప్రకటనలో పేర్కొన్నట్లు చెప్పడం నిజం కాదు.

(ఆ) కుటుంబ సంక్షేమం, క్షయ, కుష్టువ్యాధి నివారణ కార్యక్రమాల క్రింద ప్రయివేటు వైద్య సంస్థలకు గ్రాంట్లు ఇవ్వడం మినహా ప్రయివేటు ఆసుపత్రులకు రాయితీలు ఏవి ఇవ్వడం లేదు. ప్రయివేటు వైద్య సంస్థలు దిగుమతి చేసుకున్న యంత్రాల విషయంలో కస్టము సుంకం చెల్లింపు నుండి మినహాయింపు ఇవ్వవలసిందిగా ఆ సంస్థలు సమర్పించే దరఖాస్తులను ప్రభుత్వం కేంద్ర ఆరోగ్య సర్వీసుల డైరెక్టరు జనరల్‌కు సిఫార్సు చేస్తుంది. అయితే, నెలకు రూ. 500 ల కంటె తక్కువ ఆదాయం వచ్చే పేద రోగులకోసం 10 శాతం పడకలను ప్రత్యేకించడానికీ, బయట రోగుల్లో 40 శాతం మందికి ఉచితంగా చికిత్స చేయడానికి అంగీకరిస్తూ ఆ సంస్థలు వ్రాసి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :—ఈ సివిల్ సర్జన్స్ అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటు ఆ పేపర్లలో యిచ్చిన స్టేటుమెంటు ఈరోజు కూడా రావడం జరిగింది. వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మంత్రిగారు జవాబు ప్రకారం ప్రయివేటు హాస్పటల్స్‌లో వారికి కావలసిన యంత్రాలు యితర దేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకునేప్పుడు ఎక్సయిజ్ డ్యూటీ ఏదైతే పడుతున్నదో వాటి మినహాయింపులకుగాను సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఆరోగ్య, వైద్య శాఖ వారికి సిఫారసు చేస్తున్నట్లు అంటున్నారు. నెలకు 500 రూపాయలు లోపు జీతం వచ్చే బీదవారికి ప్రయివేటు హాస్పిటల్స్‌లో 30 శాతం పడకలు కేటాయింపు చేసి ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంటు యివ్వాలని ఉంది. కాని ఆ ప్రకారం హాస్పటల్స్‌వారు చేయడంలేదు. రెండవది ఉస్మానియా హాస్పటల్‌లో నరసింగ్ నాయక్ అనే రాజ్యసభ మెంబరు గుండెపోటుతో

చనిపోయారు. ఆయనకు డెసిబలేటరీ అనే మిషనరీ ద్వారా ఎలక్ట్రిక్ షాక్ యిస్తే గుండె పునరుద్ధరణ జరుగుతుందని డాక్టర్సు చెప్పారు. అటువంటి మెషిన్ అక్కడ లేకపోవడంవల్ల ఆ సభ్యుడు చనిపోయినట్లు ఈ రోజు పేపర్లో కూడా వచ్చింది. ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌లో 10 డయాలసిస్ మిషిన్స్ కిడ్నీలు క్లీన్ చేసేవి ఉన్నా అందులో ఒక్కటి కూడా పని చేయడంలేదు. 14—2—1989 తేదీ నుంచి ఆ డిపార్టుమెంటును క్లోజ్ చేసారు. ఆ డిపార్టుమెంటును క్లోజ్ చేసిన తరువాత ఒక ఎన్.జి.ఓ. కూడా చనిపోయాడు. అట్లాగే టి. బి. హాస్పిటల్‌కు సంబంధించిన 10ఎకరాల స్థలం గవర్నమెంటు వారిది. ముఖ్యమంత్రిగారి సతీమణి శ్రీమతి బసవతారకం పేరు మీద ఎస్. ఆర్. ఐ. వారికి యివ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తున్నది. దీని గురించి మంత్రిగారు జవాబు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—పేదవారికి హాస్పిటల్స్‌లో వెంటనే వైద్య సదుపాయం ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. ఇక హాస్పిటల్‌లో నరసింగ్ నాయక్ చనిపోవడం విషయంలో అది దురదృష్టవశాత్తు జరిగిన ఆకస్మికమరణం. అంతేకాని హాస్పిటల్‌లో యంత్రాలు పనిచేయకపోవడంవల్ల జరిగింది కాదు. హాస్పిటల్‌లో డాక్టర్లు చక్కగా అటెండు అయినారు. మా పార్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తి చనిపోయినారు. కాబట్టి మరల విచారము వ్యక్తం చేస్తున్నాను. కాని ఉస్మానియా హాస్పిటల్ బాగుగా పనిచేస్తున్నది. ఈనాడు ఉస్మానియా హాస్పిటల్ గురించి పేపర్లలో వచ్చిన విషయం వాస్తవం కాదు. ఈ హాస్పిటల్‌లో లోటుపాట్లు ఉన్నట్లు ఎవరూ ఫిర్యాదులు యివ్వడం జరగలేదు. ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన నివేదిక రాలేదు. అందువల్ల పేపర్లలో వచ్చిన విషయాలమీద ప్రభుత్వ పరంగా నా ఆవేదనను వ్యక్తము చేస్తున్నాను. తరువాత ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌లో ఒక వ్యక్తి నెఫ్రాలజీ ప్రొఫెసరు. హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటు ఏ మాత్రం బాధ్యత లేకుండా ప్రభుత్వంలో కూడా తనకు బాధ్యత ఉంది కాబట్టి ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన నివేదిక యివ్వకుండా, ప్రభుత్వంతో ఏమీ చెప్పకుండా పత్రికలవారికి ప్రకటనలు యివ్వడం ఏమిటి ?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:—ఇపుడు హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవు. పేదవారికి ఎక్కడ ట్రీట్‌మెంటు చేస్తున్నారు ? హాస్పిటల్స్‌లో గ్లూకోజ్ సప్లయి కూడా లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయాలన్ని తెలుసుకోవలసిఉంటుంది. వేరే విధంగా సమాధానాలు చెప్పకూడదు:

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఆయన అభిప్రాయం తెలిపే హక్కు తయనకు ఉంది. దానిని ఎవరూ ఆపలేరు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పేది సాంప్రదాయంగా లేదు. ఏదైనా సరే యీనాడు హౌస్‌లో మనం ఉన్నపుడు మనకు కూడా క్రమశిక్షణ ఉంది. అట్లాగే ప్రభుత్వంలో ఉన్న ఉద్యోగులు కూడా క్రమశిక్షణతో ఉండాలి. ప్రభుత్వనుంచి వారు జీతాలు తీసుకోవాలి

అనుకున్నపుడు క్రమశిక్షణతో ఉద్యోగస్థులు మెలగాలి. అట్లాగ కాకుండా ఆత్మహత్యా సదృశ్యంగా యీనాడు ఉద్యోగస్థులు పత్రికలవారికి స్టేట్‌మెంట్లు యివ్వడం క్రమశిక్షణతో ఉన్నట్లు అనిపించుకోదు.

(అంతరాయము)

8-50 గం.
ఉదయం

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, నేను అడిగిన ప్రశ్నలకు సరైన జవాబురాలేదు. ఒక పిల్లవాడికి యాక్సిడెంట్ అయితే నేను హాస్పిటల్‌కు వెళ్లాను. అయితే అక్కడి డాక్టరు మందులు వ్రాసి ఇచ్చి బయట కొనుక్కోని రమ్మని చెప్పడం జరిగింది. అది గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ కాబట్టి బయట మందులు ఎందుకు కొనుక్కురావాలని మేము అల్లరి చేశాము. అతని మెడ్యూల్డు కాస్ట్ పిల్లవాడు. అతని తల్లిదండ్రులకు బయట మందులు కొనడానికి ఆర్థిక స్థోమత లేదు. అందువల్ల గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్‌కు తీసుకువెళ్లడం జరిగింది. అక్కడేమో మందులులేవు. ప్రభుత్వ హాస్పిటల్స్‌కు మందులు సప్లయిచేయడంలేదు. అయితే హాస్పిటల్స్‌లో మందులను డాక్టర్లు అమ్ముకొంటున్నారనే ఉద్దేశంతో ప్రజలు డాక్టర్లమీద పడుతున్నారు. నేను మంత్రిగారిని, ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగేది ఏమిటంటే టి. బి. హాస్పిటల్‌లో ప్రభుత్వ స్థలం ఉంది. ఆ 10 ఎకరాల ప్రభుత్వ స్థలాన్ని రామారావుగారి భార్యపేర ప్రైవేటు హాస్పిటల్‌కు ఇస్తున్నారు. అది నిజమా, కాదా? ఇక విదేశాలనుంచి మిషనరీ దిగుమతి చేసుకొనే ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్‌వారు 30 పర్సెంట్ మీద ప్రజానీకానికి ఉచితంగా ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వాలనే నిబంధన వుంది. వారు రికార్డ్స్‌లో నోట్ చేసుకొని ఆ రకంగా చేస్తున్నారా? యాక్సిడెంట్ జరిగిన వారు ఉస్మానియా లేక గాంధీ హాస్పిటల్‌లోగాని చేరితే బ్రెయిన్ ఎక్స్‌రే తీయవలసివస్తే మెడినోవాకు గాని, అపోలాకుగాని, నిజాం ఆర్థోపెడిక్‌కు గాని పంపిస్తున్నారు. నిజాం ఆర్థోపెడిక్ హాస్పిటల్‌కు ప్రభుత్వం డబ్బులు ఇస్తుంది. అది ప్రభుత్వ హాస్పిటలే. కాని అక్కడ ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వడంలేదు. ఇక టి. బి. హాస్పిటల్‌లో 10 ఎకరాల స్థలాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి భార్యపేరుమీద ఎస్.ఆర్.ఐ. వారికి ఇస్తున్నారా, లేదా అనేది చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, చచ్చిపోయిన వారి పేరును హౌస్‌లోకి తెస్తున్నారు, వారు బాధగా ఉంది. మంచితనం వుంటే నా భార్య పేరు పదిమంది పెట్టుకోవచ్చు, దానికి నే వా తమ్ముడూ, బాధ్యుడిని అని తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఇక వారు విన్న మాటలు చెపుతున్నారు. యథార్థం ఏమిటంటే ఎవరికీ స్థలం ఇవ్వలేదు. ఇక అపోలో హాస్పిటల్ విషయం తీసుకొంటే ప్రభుత్వం సైట్ ఇస్తే వారు హాస్పిటల్ పెట్టారు, కాబట్టి అండర్ స్టాండింగ్ మీద పేదవారికి బెడ్స్ ప్రొవైడ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మనం ఆ బాధ్యత తీసుకోవాలి, పేదవారికి సహాయం చేయాలి. నిజాం ఆర్థోపెడిక్, అపోలో ఈ రెండు హాస్పిటల్స్‌లో పేదవారికి అవకాశం కల్పించాలి కాబట్టి ఈ రెండు హాస్పిటల్స్‌కు ప్రభుత్వపరంగా పేదవారిని పంపిస్తున్నాము. ముఖ్యంగా ఓపెన్ హార్ట్ సర్జరీ చేయడంవంటి కాస్ట్లీ వ్యవహారాలు వచ్చినప్పుడు పేదవారు

వుండే అవకాశాలు, హక్కులు, అధికారాలు పూర్తిగా ఉపయోగించుకోవాలనే భావంతో ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి :—ఈ మిషనరీ సరిగా పనిచేయడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు గుండె ఆపరేషన్ల గురించి చెప్పారు. ఏ ప్రైవేటు హాస్పిటల్‌లో నైనా పేదవారికి ఫ్రీగా గుండె ఆపరేషన్లు చేస్తున్నారా? దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—హార్ట్ డిసీజెస్‌కు ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంట్ జరుగుతోందా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి :—ఎవరికి చేస్తున్నారో పేర్లు చెప్పండి, చేయడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— (శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డిని ఉద్దేశించి) మంత్రిగారినుంచి జవాబు రావాలి కదా? చేస్తున్నారా అని ప్రశ్న అడిగి చేయడంలేదని మీరే జవాబు చెపితే ఎలా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—నేను బాధ్యతతో చెపుతున్నాను. నా దగ్గరకు ఏ కేసైనా వస్తే సంతకం పెట్టి పేదవారికి ఇమిడియట్‌గా ట్రీట్‌మెంట్ కోసం పంపడం జరుగుతోంది. దానికి ప్రభుత్వపరంగా రీఇంబర్స్‌మెంట్ చేస్తున్నాం. పేదవారికి మాత్రం ఉచితంగా వైద్య సహాయం చేయబడుతున్నదని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :—ముఖ్యమంత్రిగారి ఆవేదనతో శాసనసభ్యులు ఏకీభవించవచ్చు. కాని గౌరవనీయుడైన పార్లమెంట్ సభ్యుడు పరికరాలు లేనందువల్ల మరణించాడు. ఇది ఎవరో బజార్లో పోయే మనిషి చెప్పింది కాదు ఎవరో చెపితే నమ్మను, కాని ఒక డాక్టరు, సివిల్ సర్జన్స్ ఎసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి ప్రజలు నమ్మవలసి వుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎవరికోరకైనా చీటి వ్రాసియిస్తే ఫ్రీగా ఆపరేషన్ చేశారేమో కాని ప్రతి బీదవాడూ ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి చీటి తీసుకువెళ్ళేందుకు సాధ్యం కాదు. హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో తరతరాలనుంచి డబ్బు ఖర్చుపెట్టనవసరం లేకుండా, ఉచితంగా వైద్య సహాయం లభించేది. కాని దురదృష్టవశాత్తూ నేటి పరిస్థితి వేరుగా ఉంది. ఇంతకుముందు ఈ విషయమై చర్చ జరిగింది. ఎం.ఎల్.ఏ. హాస్టలులోని హాస్పిటల్‌లోనే మందులు లేవు. సర్కారి హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవు, ఇక ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ విషయం దేవుడే ఎరుగు, బడ్జెటు లేదు. ఇది పరిస్థితి. గాంధీ హాస్పిటల్‌లోగాని, ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌లోగాని ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్‌ను కొనడం జరిగింది. ఇన్‌స్ట్రుమెంట్ ఉన్నాయి. కాని వాటి రిపేర్స్ కొరకు, మెయింటెనెన్స్ కొరకు డబ్బులు లేక అలాగే పడిఉన్నాయి. వాటిని ఉపయోగించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— నేను బాధ్యతాయుతంగానే చెప్పాను. ఎవరో ఒకాయన న్యూస్ అందిస్తే దానిని నమ్ముతున్నారు. గౌరవనీయులైన పార్లమెంట్ సభ్యులకు వైద్య సదుపాయం కలుగజేయడం జరిగింది. ఇక నిజాం ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్‌లో 1987-88 లో పేయిడ్ పేషెంట్స్ 60,368 వుంటే 40,868 మందికి ఉచితంగా వైద్య సహాయం అందించడం జరిగింది. ఇక ఇన్‌పేషెంట్స్‌గా 5,840 మంది పేమెంట్ చేసినవారు వుంటే ఉచితంగా 2988 మందికి ఇన్‌పేషెంట్స్‌గా ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. These are actual figures which we have got.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:— విదేశాలనుంచి మిషనరీ తెచ్చిన ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్‌వారు బీదవారికి ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వాలి, అలా చేస్తున్నారా అని అడిగితే దానికి జవాబు చెప్పలేదు. పది డయాలసిస్ మిషన్స్ పని చేయడం లేదంటే దానికి జవాబు చెప్పలేదు. హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవని చెపితే దానికి సమాధానం చెప్పలేదు. హాస్పిటల్స్‌లో మందులులేని పరిస్థితి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చాక ఏర్పడింది. వారు రాజకీయ ఉపన్యాసాలు చెప్పడం తప్ప నేను అడిగినవాటికి సమాధానం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:— 10 ప్రశ్నలు మనం పూర్తి చేయాలి. ఇలా చేయడం వల్ల డిలే అవుతోంది. మీకు సటిస్‌ఫ్యాక్షన్ లేకపోతే— We will have a House Committee to enquire into all these things. The Doctors also are equally responsible. We know certain facts.

(Interruptions)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:— హౌస్ కమిటీ వేయండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— ఇప్పుడు వున్న ఫ్యాక్ట్స్ మీకు చెప్పాను. మందులు లేవు అంటున్నారు. ఉన్నంతలో పూర్తిగా ప్రొవైడ్ చేయడం జరుగుతోంది. బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన దానికంటే కూడా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టబడుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకా ఏమైనా విశేషాలు తెలుసుకోవాలనుకొన్నప్పుడు తెలుసుకోవచ్చు తప్ప హౌస్ కమిటీ వేస్తే ఏమి చేస్తారో నాకు అర్థం కావడంలేదు.

(అంతరాయము)

Mr. Speaker :—It is not against the Government. బాధ్యులు ఎవరో వారు బయటకు రావాలి. ప్రతిసారి గవర్నమెంట్‌ను బ్లేమ్ చేస్తున్నారు. కాబట్టి అలా జరగకుండా అసలు మిస్టేక్ ఎక్కడ వుందో, దానికి ఎవరు బాధ్యులో తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— అసలు ఒక విధానం నిర్ణయించాలి. నిజాం ఆర్థోపెడిక్‌లో పేయింగ్ వార్డ్స్ అని పెడితే కొంప మునిగినట్టు గొడవ చేశారు. ఇప్పుడు బ్రహ్మాండంగా వర్క్ చేస్తున్నది. అసలు ఎవరికి ఉచితంగా ఇవ్వాలి? ఈ ఆసరా తీసుకొని ప్రతివారికి ఉచితంగా ఇవ్వాలంటే అది గవర్నమెంట్

ఆసుపత్రి కాదు. కాబట్టి ఈ టర్మ్స్ అండ్ కండిషన్స్ తమతో నేను మాట్లాడతాను.

(శ్రీ కె. బాపిరాజు, శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు, శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి, శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి మొదలైన వారినుంచి అంతరాయము)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి) :— హార్టు పేషంట్సు ఏవయి అయితే ఉన్నారో వారికి ఇమీడియట్‌గా సర్జరీ కావాలి. కాబట్టి నిజామ్ ఆర్థోపెడిక్‌కు పంపుతున్నారు. బేసికల్లీ, చాలా హార్టు పేషంట్సు గ్రామాలనుంచి వస్తున్నారు. గ్రీన్ కార్డు హోల్డర్సు పెంచరాజాదు వస్తున్నారు. వచ్చిన తరువాత మేము లెటర్స్ వ్రాయడం జరుగుతున్నది. హాస్పిటల్ అథారిటీస్ వారు మీ ఎం.ఎల్.ఏ.తో వ్రాయించుకుని రమ్మనడం, కేవలం రెండు, మూడు వేల రాయితీ మాత్రమే ఇస్తున్నారు. కాని, 20 వేలు, 30 వేలు ఇవ్వడం లేదు. స్పెషల్‌గా డబ్బులు ఇస్తే ఆపరేషన్ చేస్తామంటున్నారు. గ్రీన్ కార్డు హోల్డర్సుకు రాయితీ ఇస్తున్నారు. 15 వేలు, 20 వేలు అవసరం ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వపరంగా భరించి ఆపరేషన్ అయ్యే సౌకర్యాన్ని కలుగచేస్తారా? 9—00 గం ఉదయం.

Mr· Speaker :—Nizam's Or·hopaeidc Hospital is particularly a Separate Institution· Don't mix it with other Government Hospitals. గవర్నమెంటు హాస్పిటల్స్‌లో ఉచితంగా ఆపరేషన్స్ జరుగుతాయి. ఛార్జి చేయరు. ఉస్మానియా జనరల్ హాస్పిటల్‌లో ఆపరేషన్ ఫ్రీగా చేస్తున్నారు ఇవాళ కూడా. ఆర్థోపెడిక్ వారు చార్జెస్......

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:—ఉస్మానియా ఆసుపత్రివారు మాదగ్గర కాదని డైవర్టు చేస్తున్నారు. మేము ప్రతిరోజు చూసిన సంగతి ఉస్మానియా అథారిటీస్ వారు నిజామ్ ఆర్థోపెడిక్ ఆసుపత్రికి పంపుతున్నారు. మీ ఎం.ఎల్.ఏ గారితో లెటర్ తీసుకుని ఎడ్మిట్ కావాలంటున్నారు. గ్రీన్ కార్డు హోల్డర్సుకు ఏమి రాయితీ ఇస్తున్నారు? ప్రజలు రాంగ్ ఇంప్రెషన్‌లో ఉన్నారు.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్ :— అధ్యక్షా, ఆసుపత్రుల యొక్క ఫంక్షన్ గురించి పూర్తిగా డిస్కషన్ చేస్తున్నాము. ప్రభుత్వం విమర్శనాత్మక దృష్టితో చూడకుండా ఆలోచించాలి. టోటల్‌గా ఇవాళ, గవర్నమెంటు హాస్పిటల్స్ యొక్క పరిస్థితి అధ్వాన్నంగాఉంది. ముఖ్యంగా ఈ ఇన్‌టెన్సివ్ కేర్ యూనిట్స్, ఓపెన్ హార్టు సర్జరీకు 1984 నుండిఫండ్సు ఎలాట్ చేయలేదు. మొత్తం ప్రైవేట్ హాస్పిటల్స్ కమర్షియల్ కాంప్లెక్సులుగా తయారయ్యాయి. గవర్నమెంటు హాస్పిటల్‌వారు ఫలానా హాస్పిటల్‌కు పొమ్మని ఎడ్రస్ ఇస్తూ నజెస్టు చేస్తున్నారు. అక్కడ బాగా జరుగుతుందని పంపడం జరుగుతున్నది. ఇవాళ పేపర్‌లో ఒక స్టేటుమెంటు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు దానిపై ప్రతిస్పందిస్తున్నారు. ఇది వాస్తవమా? ఎక్కడ చూసినా, ఏ ప్రాంతంలో చూసినా పూర్తిగా అదే పరిస్థితి వున్నది. డాక్టర్లు పనిచేయడం లేదు, మందులు లేవు. ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్‌ను ఎంకరేజ్ చేస్తున్నారు. సమగ్రంగా ఆలోచించి దీనిపై ఒక హౌసుకమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— హౌసు కమిటీ అని మీరు అన్నారు కదా?...... It has come from the Chair. మీరు అన్నారు కాబట్టి, ఒప్పుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్ దాస్ :— అధ్యక్షా, ఓపెన్ హార్టు సర్జరీకి 1984 నుంచి 1988వరకు ఎంత డబ్బు ఇచ్చారు? ....

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, మీతో మాట్లాడతాను....

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మెంబర్సు సజెస్టు చేసింది ఏమిటంటే—హౌసు కమిటీ కావాలని సమగ్రంగా దర్యాప్తు జరుగుతుందని చెప్పారు. Chief Minister had readily agreed. He is very clear. He said he will talk to me- మీకు అభ్యంతరం ఏమిటండీ?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:—దేని గురించి మాట్లాడతారు సార్.....

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— అభిప్రాయాలు విన్న తరువాత, నెసెసిటీ అనిపించి, You have directed the Government. The Government can come forward with a House Committee. We have discussed already.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్ దాస్:—టోటల్ గా హాస్పిటల్స్ ఫంక్షన్ బాగా లేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—అందరి ఆలోచనలు, అభిప్రాయాలు విన్న తరువాత తమకు ఉన్న అనుభవంతో తమరు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. హౌసు కమిటీ వేయాలని ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఈ సమగ్ర ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకం కాదు, ఇంకొకరికి వ్యతిరేకం కాదు, బాధ్యత కలిగిన అధికారులు రెస్పాన్సిబిలిటీస్ తో స్టేట్ మెంటు ఇస్తున్నప్పుడు హౌసు కమిటీ వేయాలని కోరుతున్నాను....

మిస్టర్ స్పీకర్:— బాధ్యత కలిగిన—బాధ్యతారాహిత్యం అనేది వేరే సంగతి—కమిటీ విల్ డిసైడ్.

Sri N. Indrasena Reddy;—Is there any rule that the Leader of the House and the Hon'ble Speaker will decide in the Chambers.

Mr. Speaker:;—Yes, certainly.

Sri N. Indrasena Reddy.—With regard to the House Committee there is no rule that it should be decided in the Chambers.

Mr. Speaker:—I have already told about it.

Sri N. Indrasena Reddy:—You can do it here itself. There is no question of any consultation or private discussion.

(interruptions)

Mr. Speaker:—It is only to facilitate the House and the Government. I cannot hustle them. I cannot force them. I have

given a suggestion as a Speaker, because every day we are coming across this question of non-supply of medicines, irregulartiies in the hospitals etc.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :— హౌసు కమిటీ వేయాలని చెప్పండి? చాలా అవకతవకలు ఉన్నాయి హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవు. ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్‌కు పోవలసి ఉంటుంది. డైరెక్టుగా గవర్నమెంటు ఎంకరేజ్ చేస్తున్నది.

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు (పరుచూరు) :—ప్రభుత్వం హౌసు కమిటీకి ఒప్పుకుంటే అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. పత్రికల్లో స్టేట్‌మెంట్ వచ్చిన సందర్భంగా . . . .

(ఇంటరప్షన్)

ప్రభుత్వానికి సమాచారం తెలుసా అని అడుగుతున్నాను. ఈ వ్యక్తి కొన్ని . . . .

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:— అధ్యక్షా, అఫిషియల్‌గా మంత్రి పదవి ఆయనకే యివ్వండి. 9—00 గం. ఉదయం

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇన్‌ఫర్మేషన్ హౌస్‌కు వస్తుంది. శాసనసభ్యునిగా వారికి కూడా మాట్లాడే హక్కుంది.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని సమాధానం చెప్పమనండి.

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు : —అధ్యక్షా, ఆ వ్యక్తి మిడిల్ ఈస్టులో పని చేస్తున్నప్పుడు అక్కడ ఆసుపత్రులలో పరికరాలను చోరీ చేశాడని, అక్కడ వున్నటువంటి పుస్తకాలను చోరీ చేశాడని; అంతేకాకుండా అక్కడ వున్నటువంటి మందులను చోరీ చేశాడని, అక్కడి ప్రభుత్వం ఆ దేశానికి సంబంధించిన అన్ని ఆసుపత్రులకు సర్క్యులర్ పంపుతూ, ఎక్కడా చేర్చుకోకూడదని వారు సర్క్యులర్ జారీ చేసిన మాట వాస్తవమా? ఆ వ్యక్తి ఈ వ్యక్తి ఒకరేనా? అదే విధంగా . . . .

(ఇంటరప్షన్స్)

అది ఈ ప్రభుత్వానికి అందిందా? అదే వ్యక్తి ఈ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో పని చేస్తూ సక్రమంగా రావడంలేదని, అక్కడ వున్న సూపరింటెండెంట్ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు సక్రమంగా రావడంలేదని, ప్రయివేటు ఆసుపత్రిలలో పని చేస్తున్నాడని, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలోని పరికరాలను సవ్యంగా ఉపయోగించడం లేదని ఆ యొక్క పరికరాలు వాడుకోవడానికి కారణం కూడా యిదేననీ, వ్రాసిన మాట వాస్తవమేనా? ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలలోని పరికరాలు సరిగా పని చేయకపోతే ప్రక్కనే వున్న ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో పని చేస్తూ వుండడం, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి సరిఅయిన సమయంలో రాకుండా, బైట పని చేయడం, ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చేస్తున్న సందర్భంలో, అతని మీద సమయానికి రావలసిందిగా ఒత్తిడి తీసుకురావడం వల్ల ప్రభుత్వపరంగా, వారు ఇటువంటి

కార్యక్రమాలు, ప్రకటనలు చేస్తున్నట్లుగా ప్రభుత్వానికి తెలిసిందా అని అడుగుతున్నాను.

(శ్రీ మహమ్మద్ జానీ, శ్రీ యస్. రాఘవ రెడ్డి, యింకా యితర సభ్యుల వైపు నుండి ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ స్పీ-ర్ :—ముందు దీనికి సమాధానం రానివ్వండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పిన విషయం, ఆ వ్యక్తిని గురించి పర్టిక్యులర్స్ తమకు అందజేస్తాను. అదేరకంగా డయాలిసిస్ విషయంలో, ఆ పరికరాలు చెడిపోవడానికి కారణం ఆ వ్యక్తి అని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. ఆ విషయం తమకు విన్నవించుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆ సర్క్యులర్ ఏది? అతను యిన్వాల్వ్ అయినట్లుగా వచ్చిన రిపోర్టు ఏది?

Mr. Speaker :—Unless a House Committee goes into all these things nothing will come out.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—హౌస్ కమిటీ వేసే సందర్భంలో డిస్కషన్ అవసరం లేదు కదా.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, అవకతవకలు జరుగుతున్న మాట యదార్థం. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఆమోదించారు, ఆర్థోపెడిక్ ద్వారా పేద వారికి కూడా వైద్యం అందుతున్నది అని అంటున్నారు. కానీ కొంతమందికి అందడం లేదు. రేట్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. నిన్నగాక మొన్న నేను స్వయంగా అడ్మిట్ అయ్యాను. ప్రైవేటుగా పరీక్షలు చేయించుకుంటే రూ. 85లు అయ్యేది, నాకు రూ. 95 లు ఛార్జ్ చేశారు. రక్త పరీక్షకు రూ. 70 లు ఛార్జ్ చేశారు, మొత్తం మీద రూ. 780లు బిల్లు చేతికిస్తే నాకళ్లు తిరిగాయి. ప్రభుత్వం యిస్తుంది, సరే, కానీ యిది ఏమి పద్ధతి? మెడినోవాలో మాస్టర్ చెకప్ చేయించుకుంటే రూ. 500లు ఛార్జ్ చేస్తారు. ఒక శాసనసభ్యునికి అన్ని పరీక్షలు చేస్తే రూ. 780 ఛార్జ్ చేశారు, అది ఏమిటి? ఆ రేట్లు ఏమిటి? ఆ పద్ధతి ఏమిటి? కంచం మనదే, మంచం మనదే, హాస్పిటల్ మనదే. ఇంత రేట్లు అక్కడ చెల్లించాలంటే -లా సాధ్యం అవుతుంది? ఈ యొక్క ఆసుపత్రులన్నింటిలో జరుగుతున్న అవకతవకల మీద హౌస్ కమిటీ వేసి విచారించడం మంచిదే అనేది నా అభిప్రాయం. ఈ యొక్క పద్ధతులు, డాక్టర్ల పద్ధతులు, మెషిన్స్ చెడడానికి ఎవరు బాధ్యులు, ఎంత కాలం నుండి అవి చెడి వుంటున్నాయి? ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదా? డాక్టర్లు పట్టించుకోవడంలేదా? అసలు ఏమి జరిగింది? ఇవన్నీ పరిశీలించవలసిన అవసరం ఎంతయినావున్నది? తీవ్రమయిన ఛార్జెస్ ఈనాడు పత్రికల్లో వచ్చాయి. తమరు హౌస్ కమిటీ కొరకు సజెస్టు చేసిన దాన్ని నేను సంపూర్ణంగా అవసరమని భావిస్తూ, హౌస్ కమిటీ వేయవలసిందిగా నా అభిప్రాయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు రఘువరెడ్డిగారు చెప్పింది విన్నాను. ఒక వాల్వ్‌ను రిప్లేస్ చేయాలంటే ఒక్కోలో ఆసుపత్రిలో రూ. 70 వేల నుండి రూ. 80 వేలదాకా అవుతుంది. అదే నిజాం ఆర్థోపెడిక్‌లో రూ. 30 వేలు, లేదా రూ. 40 వేల దాకా అవుతుంది. గౌరవసభ్యులు ఏరకంగా కాలిక్యులేషన్స్ చెబుతున్నారో, అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :—అధ్యక్షా, నిజాం ఆర్థోపెడిక్‌లో మన ప్రభుత్వంవారు ప్రతి సంవత్సరం రెండు కోట్ల 80 లక్షల రూపాయలు యిస్తామని అన్నారు. అపోలో ఆసుపత్రితో పోల్చి చూస్తే అందులో న్యాయం లేదు. నిజాం ఆర్థోపెడిక్, అది దాదాపు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి. కనీసం వారు పేషెంట్స్‌పైన ఎంత అయితే ఛార్జ్ చేస్తున్నారో, దానితో హాస్పిటల్ నడవాలి కదా. నేను నా భార్యను 20 రోజుల క్రితం అడ్మిట్ చేసినప్పటి నుండి చూస్తున్నాను. కనీసం పేషెంట్స్ ద్వారా సంపాదించే దానిలో 50 శాతం కూడా వారు మీట్ కావడం లేదు. ఇందులో దుబారా వుందో, అవకతవకలు వున్నాయో, ఏమున్నాయో అర్థం కావడం లేదు బయటి రేట్లతో పోల్చిచూసినట్లయితే ఈ ఆసుపత్రిలో రేట్లు ఎక్కువగా వున్న మాట వాస్తవం. ఈ విషయాలన్నీ తెలియ వలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వుంది. ఈ హౌస్ కమిటీని వేసి, ఈ ఆసుపత్రి, ఉస్మానియా ఆసుపత్రి వీటన్నింటిలో జరుగుతున్న అవకతవకలను చూడడానికి ఒక కమిటీ వేస్తే, ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి ఉపయోగపడుతుంది అనే భావంతో, కమిటీని వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, ఇందులో హౌస్ కమిటీ వేయవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు :—అధ్యక్షా, వన్ సబ్‌మిషన్. హౌస్‌లో చర్చ చేస్తే.........

శ్రీ యన్.టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, నేను తమరికి మనవి చేశాను. చాలా సీరియస్ విషయం. ముఖ్యవిషయం, మాకూ తెలుసును, కాబట్టి తమతో ఆలోచించి, అసలు ఎన్ని హాస్పిటల్స్ చేద్దాము, ఎలా చేద్దాము, ఇవన్నీ తమతో ఆలోచించి, ముచ్చటించిన తరువాత నిర్ణయం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. మా బాధ్యత మాకూ వున్నది. ఈ విషయం గౌరవసభ్యులు గుర్తించాలి.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు :—అధ్యక్షా, హౌస్ యొక్క గౌరవాన్ని నిలపాలి. మీరు చైర్మన్‌గా ఒక సలహా యిస్తే, ప్రభుత్వం వారు దాన్ని వెంటనే ఒప్పుకోకపోతే ప్రజల్లో ఏమి అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది? స్పీకర్ గారు సజెస్టు చేసినా ప్రభుత్వం ఒప్పుకోలేదు అనే అభిప్రాయం కలుగుతుందని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఒప్పుకున్నారు. He has agreed.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు:—అధ్యక్షా, తమతో నేను ఒప్పుకోవడం లేదు' అనే మాట వాడారు. అది ఏమీ లేదు. నిష్పక్షపాతంగా, తమతో ఆలోచించి, ముచ్చటించి మేము నిర్ణయం చేస్తాము, అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— అధ్యక్షా రాఘవరెడ్డి గారు, నర్సిరెడ్డి గారు స్వయంగా రాశారు. స్పష్టంగా సభ్యులందరూ చెప్పినా .... The point is with regard to the terms of reference. We are going to have a House Committee. టెరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్, ఏయే హాస్పిటల్స్ మొదలైనవి చర్చించాలి కదా.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు:-అధ్యక్షా, హౌస్ కమిటీని వేయడానికి సూత్రప్రాయంగా అంగీకరిస్తే టెరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సు విషయం తరువాత పెట్టుకోవచ్చు.

Sri N. T. Rama Rao:—You have a comprehensive idea. I will discuss with you and then you can decide. It is one of our most prestigious hospitals there are very good results. I will discuss with you. ఎక్కడెక్కడ చేద్దాము అన్న విషయాలు ఆలోచించి చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—In principle we are going to have a House Committee to enquire into these things. Only thing to be decided is the terms of reference and the number of hospitals to be referred.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—అధ్యక్షా, స్పెసిఫిక్ గా, గ్రీన్ కార్డులు వున్న వారికి ఫ్రీగా యిస్తారా? లేదా? ఇప్పటివరకు ఎంత యిచ్చారు? ఎంతమందికి బెనిఫిట్ కలిగింది అనేది స్పష్టంగా చెబుతారా?

(సమాధానం లేదు)

విశాఖపట్నంలోని ఋషికొండ ప్రాంతంలో ఇళ్ళస్థలాల విక్రయం

15—

* 10492—సర్వశ్రీ కె. రామమోహనరావు (చీపురుపల్లి), టి. భద్రయ్య (పాలకొండ), జి.ఎస్.ఎస్. శివాజీ, కె. ఎర్రన్నాయుడు:—రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) విశాఖపట్టణం నగరపాలక సంస్థ పరిధిలోని ఋషికొండ ప్రాంతంలో ఇళ్ళ స్థలాల విక్రయానికి వేలం పద్ధతిని ప్రవేశపెడుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలెవ్వి ?

మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రి (శ్రీ వి. రంగారావు):—

(అ) అవునండి. ఈ ప్రాంతం విశాఖపట్నం నగరపాలక సంస్థ పరిధికి సుమారు 10.00 కిలోమీటర దూరంలోవుంది.

(అ) ఋషికొండ శివారు పట్టణపు మొత్తం విస్తీర్ణం 2,915 ఎకరాలు

పై శివారు పట్టణ పరిధిలోవున్న ప్రభుత్వ భూములను, లే అవుట్ ప్రకారం ప్లాట్లుగా విభజించి వేలం వేస్తున్నారు.

వేలం వేయవలసిన ప్రభుత్వ భూమి విస్తీర్ణం రమారమి 500 ఎకరాలు. పార్కులు, ఆటస్థలాలు, కమ్యూనిటీ హాలులు, దుకాణాలు మొదలగువాటికోసం కొంత భూమిని బలహీనవర్గాలవారికి నివాస వసతి కల్పించడంకోసం కొంత భూమిని సమకూర్చిన తరువాత వేలం వేసే మొత్తం ప్లాట్లు సుమారు 1,551 ఉంటాయి.

వేలం వేసే ప్లాట్లను క్రింది విధంగా వర్గీకరించారు:—

		విస్తీర్ణం
'ఎ' వర్గం	150	చదరపు మీటర్లు
'బి' వర్గం	300	చదరపు మీటర్లు
'సి' వర్గం	500	చదరపు మీటర్లు
'డి' వర్గం	700	చదరపు మీటర్లు
'ఇ' వర్గం	1100	చదరపు మీటర్లు

ఈ విధంగా కార్యక్రమం నడుస్తోంది.

శ్రీ కె. రామమోహనరావు :—విశాఖపట్టణం ఋషికొండ ప్రాంతములో హౌవుస్ సైట్ వేలము వేస్తున్నట్లుగా మంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. మరి 9.20 గం. అక్కడ సుమారుగా 1500 సైట్స్ వేలం వేస్తున్నట్లుగా చెప్పడం జరిగింది. మరి ఇప్పటికి అక్కడ 200 సైట్స్ కొరకు మాత్రమే అప్లయి చేయడం జరిగింది. అక్కడ 'హుడా' రేటు చాలా హెచ్చుగా ఉందని ప్రజలలో ఒక అపోహ ఉన్నదని నేను మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. అందువల్ల 'హుడా' రేటు తగ్గించేటట్లు పునరాలోచన చేస్తారా అని మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు :—ధరలు ఎక్కువగా ఉన్న పరిస్థితి ఇప్పుడు ఉన్న మార్కెట్ రేటు ప్రకారంగా ఎక్కువని ఏవిధమైన కంప్లయింటు లేదు. మామూలు ప్రకారం కథ నడుస్తున్నది. అక్కడ ప్లాట్సు వారికి సౌకర్యములు కలుగచేశారు. ధర విషయం ఏదైనా మా దృష్టికి వచ్చినప్పుడు పునరాలోచిస్తాము.

శ్రీ కె. రామమోహనరావు :—అక్కడ ప్రైవేటు లే అవుట్సు స్క్వేర్ యార్డ రూ. 50 కు ఇస్తున్న మాట మంత్రిగారి దృష్టికి ఏమైనా వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—విశాఖపట్నంలో ఋషికొండ ఎంత విలువయినదో మీకు కూడా తెలుసు. అది ఒక్కటే ప్రాధాన్యత కలిగిన స్థలం. మరి ప్రభుత్వానికి కూడా ప్రజలయొక్క కార్యక్రమాలు చేయడానికి. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయడానికి డబ్బు కావాలి. వేలంపాట ద్వారా నిర్ణయించ

బడుతోంది ప్రత్యేకంగా, ఇంకొక విధానం వల్ల కాదు. కాబట్టి వచ్చినంత రాబట్టవలసిన అవసరం ఉంది. దీని విషయం ఆలోచిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. భద్రయ్య :—ఇప్పుడు అక్కడ సుమారుగా 2 వేల ప్లాట్సు వరకు ఉన్నాయని రెండు సార్లు పేపర్స్‌లో అడ్వర్‌టైజ్‌మెంటు ఇచ్చారు. రెండు సార్లు ఇచ్చినా పబ్లిక్ నుంచి 200 మాత్రమే వచ్చాయి. 2 వేలకు 200 మాత్రమే వచ్చాయంటే సామాన్య ప్రాజానీకానికి అక్కడ ప్లాట్సు కొనుక్కోడానికి, ఇళ్ళు నిర్మించుకోడానికి అవకాశం లేదన్నమాట. పైగా ఈ రెండు వందలలో కూడా ప్రవాస భారతీయులు ఎక్కువగా ఉన్నట్లు మా దృష్టికి వచ్చింది. అట్లా కాకుండా ప్రైవేటు వ్యక్తుల నుంచి యార్డ్ రూ. 50 కి, రూ. 70 కి దొరుకుతోంది. యార్డ్‌కి ఇక్కడ రూ. 300 వాల్యూ వేశారు. దీనిని రెడ్యూస్ చేసి సామాన్యులకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా చేసి అన్ని కులాల వారికి, అందరికి ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ఇది శాటిలైట్ టౌన్. ఏదైనా మెయిన్ సిటీకి ఒత్తిడిగా ఉన్నా, కొనుక్కునే వారికి వసతులు లేనప్పుడు వారికి ఆరోగ్యవంతముగా అభివృద్ధి కార్యక్రమముగా తయారు చేసి మాస్టర్ ప్లాన్ ద్వారా దానికి ప్రత్యేకంగా ఇందులో వేలం వేయడం జరుగుతున్నది. వీకర్ సెక్షన్స్‌కి స్థలాలు ఉచితముగా ప్రొవైడ్ చేసి వారికి ఇవ్వగలుగుతున్నాము. వసతులు కూడా ఉన్నాయి. మెయిన్ రోడ్ మీద, బిజినెస్ కాంప్లెక్స్ వద్ద కాని లోపల స్థలాలు వందల రేట్లలో లేవు. అన్నీ నాకు పూర్తిగా తెలుసు. దీని విషయం ఆలోచిస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్ నాయుడు:— చాలా మంచి ఉద్దేశముతో టౌన్‌షిప్ బుషికొండ దగ్గర డెవలప్ చేసి అప్లికేషన్స్ పిలిస్తే 2000 ప్లాట్స్‌కి 200 అప్లికేషన్సు మాత్రమే వచ్చాయి. ఇంత తక్కువగా రావడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా కారణాల గురించి ఆలోచించిందా ? 2000 ప్లాట్స్‌కి కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి డెవలప్ చేశారు. దానికి ఇంటరెస్ట్ కూడా రావడం లేదు. హుడాకి లాసెస్ వస్తున్నాయి. సత్వరంగా వీటిని సేల్ చేసి ప్రభుత్వమునకు ఆదాయం వచ్చే దానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— దీని విషయం పూర్తిగా గమనించడం జరిగింది. ఈనాడు 200 అప్లికేషన్స్ వచ్చాయంటే మెయిన్ రోడ్ మీద ప్లాట్స్‌కి వచ్చి ఉండవచ్చు. పూర్తిగా వేటికి రాలేదు అనుకోవడం పొరపాటు. దీని విషయములో పబ్లిసిటీ అధికం చేస్తున్నాము. కొన్ని వసతులు కూడా కలిగించడం జరిగింది. ఎప్పటికప్పుడు పరిస్థితులను అనుసరించి మనం చేయవలసిందే తప్ప ప్రజలకు సంబంధించిన విలువైన ఆస్తులను కేవలం అల్లరిచిల్లరగా ఇవ్వడం మాత్రం జరగదు. దీని విషయం ఏనాటికి ఏమి అవసరమో ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— ఇది ఋషికొండలో 3000 ఎకరాల లే అవుట్ సెటలైట్ టౌన్ కోసం తయారు చేస్తున్నారు. వీకర్ సెక్షన్స్‌కి ఇందులో ప్లాట్స్ ఉన్నాయా? ఉన్నట్లయితే ఆ ఏరియాలో ఉన్న క్వారీ వర్కర్స్, జాలర్లు వేలాది మంది అక్కడ 13 వేల ఎకరాలలో ఉన్న వారికి కూడా ప్రిఫరెన్స్ ఇస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— అన్నీ కేటాయించడం జరిగింది. ఒకసారి వారిని దయచేసి పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అధికారులతోను, మంత్రి వర్యులతోను, అన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

నలుపు మరియు పాటల వర్ణపు (పింక్) గ్రానైటును కనుగొనుటకు సర్వే

46—

*10674—ఇ—శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగర రావు :—ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) రాష్ట్రంలో నలుపు మరియు పాటల వర్ణపు(పింక్) గ్రానైటు నిక్షేపాలను కనుగొనుటకై పునః సర్వే జరుపుట కేదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఆ) అయినచో, ఈ విషయంలో ఇంత వరకూ తీసుకున్న చర్యలేమి?

ముఖ్యమంత్రి గారి తరపున వాణిజ్య పన్నుల శాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. ఆనంద రావు) :— (అ) అవునండి.

(ఆ) రాష్ట్ర గనుల శాఖ ఈ క్రింది చర్యలను చేపట్టింది. అవి ఏమంటే:—

(i) అనంతపురం జిల్లాలో నల్లరంగు గ్రెనైట్లు పలురంగుల గ్రెనైట్లు గురించి అధ్యయనాన్ని చేపట్టం జరిగింది. అనంతపురం, పెనుగొండ, ధర్మవరం—కళ్యాణదుర్గం రోడ్డు, ఆత్మకూరు రోడ్డు చుట్టుప్రక్కలగల ప్రాంతాలలో, పాలిషింగు పరీక్షకోసం ఒక పద్ధతి ప్రకారం నల్లరంగు గ్రెనైట్లు, పలురంగుల గ్రెనైట్ల మచ్చులను తీసుకోవడం జరిగింది.

(ii) నల్లరంగు గ్రెనైటు నిక్షేపాలను గురించి అన్వేషించే కార్య క్రమంలో భాగంగా, వరంగల్లు జిల్లాలోని మాశెడ సమీపాన బంటుపల్లి వద్ద, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖనిజాభివృద్ధి సంస్థ తరపున త్రవ్వకం పనులు కొనసాగించడం జరిగింది.

(iii) రాష్ట్రంలో నల్లరంగు, ఊదారంగు, పలురంగుల గ్రెనైటు నిక్షేపాలున్న ప్రాంతాలను గుర్తించడంలో ఔత్సాహిక పారిశ్రామిక వేత్తలకు సహాయం అందజేసి తద్వారా కట్టింగు, పాలిషింగు యూనిట్లను నెలకొల్పడానికి వారిని ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది.

(iv) రాష్ట్రంలో గ్రెనైటు రాయి పరిశ్రమ బాగా అభివృద్ధి చెందాలన్న ఉద్దేశంతో, ఇంతవరకు మొత్తం ఉత్పత్తిని అంటే నూటికి నూరు శాతం ఎగుమతి చేసే 25 యూనిట్లకు, 6 డి.జి.టి.డి. యూనిట్లకు, 84 చిన్నతరహా పరిశ్రమల యూనిట్లకు అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాక 482 క్వారీ లీజులను కూడా మంజూరు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :-ఈ రాష్ట్రములో బ్లాక్ గ్రెనైట్సు కనుగొనేందుకు సర్వే మొట్టమొదటిసారి ఎప్పుడు చేశారు ? దాని తరువాత మరల మొత్తం ఈ జిల్లాలలో రెండవసారి సర్వే చేశారా ? రెండవది చాలా సునాయాసంగా లీజ్‌కి తీసుకుపోతున్నారని ఈ శాసనసభలోనే ఇదివరకు గనుల శాఖ మంత్రిగారు చెప్పారు. వరంగల్లు జిల్లాలోని లీజులు కేన్సిల్ చేస్తామని అసెంబ్లీలో ఒక సంవత్సరం క్రితం అస్యూరెన్స్ ఇచ్చినప్పటికి లీగల్‌గా లీజ్ కేన్సిల్ చేయబడలేదు. దాని గురించి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ సి. ఆనందరావు :-మొట్టమొదటిసారిగా హైదరాబాదు స్టేటు గవర్నమెంటు జియలాజికల్ సర్వే డిపార్టుమెంటు ద్వారా అసలు అన్వేషణ జరిగింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఫార్మేషన్‌కు మొదలు హైదరాబాదు గవర్నమెంటు జియలాజికల్ డిపార్ట్‌మెంటు వారిచే సర్వే చేయడం జరిగింది. తరువాత గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా జియలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా వారి మాప్స్ ఆధారముగా అన్వేషణ జరుగుతూ ఉన్నది. ప్రతి జిల్లాలో ఒక టెక్నికల్ ఆఫీసరు ఎమ్.ఎస్.సి. (జియాలజీ) జిల్లా అసిస్టెంటు డైరక్టర్ ఆఫ్ మైన్స్ అండ్ జియాలజీగా ఉంటారు. వారికి సహాయకులుగా అసిస్టెంటు జియాలజిష్టులు ఉండి నార్మల్‌గా సర్వే చేస్తూ ఉంటారు. అంతేగాక హెడ్ ఆఫీస్ నుంచి వారు కూడా అప్పుడప్పుడు సర్వే చేయడం జరుగుతున్నది.

9-30 ఉ. గ. శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు : —అధ్యక్షా, ఎప్పుడో నిజాం కాలంలో సర్వే చేశారు. వారు ఫార్మల్‌గా చేశారు. కనుక రాష్ట్రప్రభుత్వం అన్ని జిల్లాలలో తిరిగి సర్వే చేయించాలి. ఎందుకంటే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు లైసెన్సు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంది. ఆ విధంగా సర్వే చేయించే ప్రతిపాదన ఉందా? ఎం.ఎస్.సి. చదివిన వారున్నారు అంటే ఉండవచ్చును. వారు ప్రయివేటుగా లీజు తీసుకుని చేయవచ్చును. అట్లా కాక, రాష్ట్ర ప్రభుత్వపరంగా ప్రభుత్వమే సర్వే చేయిస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రయివేటురంగంలో శాఖాలు గడిస్తారు. వారికి ప్రాముఖ్యత ఉంటుంది.......

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—రాష్ట్రప్రభుత్వ వనరులను ఐడింటిపై చేయలేకపోతున్నారని నా బాధ. కనుక అన్ని జిల్లాలలో మళ్లీ ఒకసారి సర్వే చేయించండి. ఇంకా నిక్షేపాలు బయటకు రావచ్చు. కనుక ఆ మేరకు ఏదయినా ప్రతిపాదన ఉందా ? లేకపోతే ఎందుకు లేదో సమాధానం చెప్పమనండి.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—అధ్యక్షా, 1986వ సంవత్సరంలోనే ప్రొఫెసర్ భీమశంకరంగారి అధ్వర్యంలో ఒక నివేదిక తీసుకోబడింది. సర్వే అనేది ఎప్పటికీ డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ మైన్స్ ఎండ్ జియాలజీ వారు రెగ్యులర్‌గా చేస్తుంటారు. దానికి ప్రతి జిల్లాలో ఒక ఆఫీసర్ ఉంటారు. వారు చేస్తారు. ఇంకా అవసరమైతే హెడ్ ఆఫీసు నుంచి కూడా వెళ్లి చేస్తారు. ఈ అన్వేషణ ఒకనాటితో ఆగేది కాదు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు:—ఇది రెగ్యులర్ గా జరిగేది కాదు. రెగ్యులర్ గా అవసరం లేదు.

Mr. Speaker :—If you insist that the answer is not coming, you satisfy with the written answer.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—మళ్ళీ ఒకసారి సర్వే చేయిస్తే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఒకసారి అనుకున్న తరువాత తిరిగి ఇన్‌సిస్టు చేస్తే బాగుండదు. ఒకసారి సూత్రప్రాయంగా ఒక సప్లిమెంటరీనే అడగాలి అని అనుకున్నాము. రిటెన్ అన్సర్‌తో శాటిస్‌ఫై కావాలి. సేం క్వశ్చన్ రిపీట్ అవుతోంది.

This question has coming up in every Session. Every time, some answer is given but no satisfactory answer is coming out.

The second thing is that I have understood the gravity of the situation.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు:—డిస్ట్రిక్ట్ వైజ్ సర్వే చేయించమనండి.

Mr. Speaker:—If I allow you, others also question me. I am agreeing with you the importance of the question. I am not going to allow any supplimentary question after one hour.

Sri Ch. Vidyasagar Rao ;—Mr. Speaker, If the State Government...

Mr. Speaker:—If the Government say that it will implement it, it should implement it. పరిశీలిస్తాము, చూస్తాము అంటే కాదు. రిజల్ట్ కావాలి.

We want results because this House is more for fruitful discussion. There is no question of postponing like this. Government has to consider it and it has bring it to the notice of this House. That should be the tradition.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:—Sir, my submission is....

Mr. Speaker:—Mr. Vidyasagar, you are very intellegent and circumvent the situation to come to your point. I am only suggesting that if Government says 'yes', it will be more responsible. The House must be told what has happened on it. We are sitting here to know what the Government is doing.

Mr. Speaker;-Q.No.47—(*10158) postponed at the request of the Member.

గిరిజన కార్పొరేషనుకు నష్టం

48—

*8650—శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) 1986 సంవత్సరాంతం వరకు గిరిజన సహకార సంస్థకు వచ్చిన నష్టం ఎంత ;

సదరు సంస్థ యొక్క మొత్తం పెట్టుబడి వ్యయం ఎంత ?

గిరిజన సంక్షేమ శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎ. చందులాల్) :—

(అ) 1956వ సంవత్సరము నుండి 1986 సంవత్సరాంతం వరకు గిరిజన సహకార సంస్థకు వచ్చిన నష్టము రూ. 299.69 లక్షలు. అందులో 1986వ సంవత్సరం వచ్చిన నష్టం రూ. 43.94 లక్షలు.

(ఆ) మొత్తము పెట్టుబడి 1986 సంవత్సరంకు రూ. 1,41,81,320—94 పైసలు. అందులో ప్రభుత్వపరంగా రూ. 1,41,78,120—94 పైసలు. ప్రాథమిక సహకార సంఘాల పరంగా రూ. 3,200/— మాత్రమే.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ గిరిజన సహకార సంస్థలో వచ్చిన నష్టం రూ. 299.69 లక్షలు అన్నారు. అంటే సుమారు రూ. 3 కోట్లు అని, దానికి గాను 1986 సంవత్సరంలోనే దాదాపు అందులో పావలా వంతు నష్టం వచ్చింది. 1958 వ సంవత్సరం నుంచి సంస్థ పని చేస్తుంటే, కేవలం ఒక్క సంవత్సరంలోనే నాలుగవ వంతు నష్టం ఎందుకు వచ్చింది ? ఈ సంస్థ పెట్టుబడి రూ. 1,41,81,320.94 పైసలు, అయినప్పుడు నష్టం రూ. 3 కోట్లు ఎట్లా వచ్చింది ? పెట్టుబడికి రెండు రెట్లు నష్టం రావడం ఎట్లా సాధ్యం.

శ్రీ ఎ. చందులాల్:—నష్టం రావడానికి కారణాలు అదనంగా సిబ్బంది ఖర్చులు 20 శాతం ఎక్కువగా సంస్థపై భారం పడడం జరిగింది. గిరాకీ లేనప్పుడు గోడౌన్‌లో నిలువ చేయడం వల్ల, వస్తువుల అమ్మకం జరిగే వరకూ, కొన్న మొత్తంపై వడ్డీ కూడా జత కావడంతో నష్టం పెరిగింది. అనుకున్న ధర రాకున్నా, ఒకటి, రెండు నెలలు కంటే నిలువ ఉండని వస్తువులను ఏదో ధరకు అమ్మడం వల్ల కూడా నష్టం రావడం జరిగింది. అటువంటివి అడ్డాకులు, చింతపండు నష్టం రాకుండా కోల్డ్ స్టోర్ నిర్మాణం చేసి నాణ్యత పడిపోకుండా చూడడం, వస్తువులను శుద్ధి చేసి అమ్మడం, ఒకటి, రెండు నెలలలోగా అమ్మే చర్య తీసుకోవడం వంటివి వస్తే వడ్డీ చెల్లించే అవసరం రాదు. జిగురు చింత పండులకు మంచి గిరాకీ ఉడడం వల్ల ఇప్పుడిప్పుడే సంస్థ లాభం పొంద గలుగుతోంది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— నేను అడిగిన దానికి సమాధానం లేదు. ఒక సంవత్సరంలోనే ఎందుకు అంత నష్టం వచ్చింది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ ప్రశ్నకు వారి వద్ద గల సమాధానం ప్రస్తుతం అదే. మనకు సమయం తక్కువగా ఉంది కనుక····

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—వారి సమాధానానికి మీరు తృప్తి పడితే నేను ఏమీ మాట్లాడను. నేను అడిగిన సప్లిమెంటరీకి సమాధానం సరిగ్గా ఇస్తే మరొకటి అడగను. 20 సంవత్సరాలలో వచ్చిన నష్టంలో రూ. 3 కోట్లలో ఒక్క సంవత్సరంలోనే రూ. 43 లక్షలు వచ్చినదానికి కారణం అడుగుతున్నాను. ఎందుకు వచ్చింది ?

శ్రీ ఎ. చందూలాల్ :—సిబ్బంది ఖర్చులో 20 శాతం అదనంగా భారం పడడం, గిరాకీ లేనప్పుడు గోడౌన్‌లో స్టోర్ చేయడం వల్ల, కొనుగోలు ధరపై వడ్డీ చెల్లించవలసి రావడం వల్ల నష్టం వచ్చింది....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ ఒక్క సంవత్సరంలోనే నాలుగవ వంతు నష్టం ఎందుకు వచ్చింది అని అడుగుతున్నారు. ఎబ్‌నార్మల్ లాసెస్ ఎందుకో చెప్పండి. సమాచారం ఉంటే చెప్పండి. లేకపోతే అందచేస్తానని చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. చందూలాల్ :—అధ్యక్షా, సిబ్బంది ఖర్చులో 20 శాతం అధికం రావడం, గిరాకీ లేని వస్తువులను నిలువ పెట్టడం····

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ ఒక్క సంవత్సరంలోనే జరిగిందా ?

శ్రీ ఎ. చందూలాల్ :—వివరాలు తెలుసుకుని తెలుపుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—క్వశ్చన్ నెం. 49— (*10542) సభ్యుని కోరిక మేరకు వాయిదా వేయబడింది.

కడప జిల్లాలో జరీ చీరల ఓవర్ కాస్టింగువల్ల ఆప్కోకు నష్టాలు

50—

*10073—(ఆర్)-సర్వశ్రీ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి (పులివెందుల), ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం), కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి (పాణ్యం), టి. చెంచురెడ్డి (కాళహస్తి) :—చిన్న తరహా నీటిపారుదల, జౌళి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) కడపలో తయారైన జరీ చీరల ఓవర్ కాస్టింగులో ఆప్కో షుమారు కోటి రూపాయలకుపైగా కోల్పోయిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆ విషయాన్ని నిఘా శాఖకు అప్పగించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) ఐనచో, ఈ మోసంతో సంబంధమున్న సొసైటీల పేర్లెవ్వి; వాటిపై తీసుకున్న చర్య ఏమి?

చిన్న తరహా నీటి పారుదల మరియు జౌళి శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి) :—

(అ) లేదు అధ్యక్షా!

కడప జిల్లాలో 1987-88 సంవత్సరములో మొత్తము రూ. 53.03 లక్షల విలువగల జరీ చీరెలు మాత్రమే సేకరించడమయింది. ఓవర్ కాస్టింగ్‌తో సేకరించినది సుమారు రూ. 5100 ల వరకు ఉండగలదని 1987 డిసెంబర్‌లో ఆప్కోచే నిర్ధారించబడినది.

(ఆ) అవును. అధ్యక్షా, ఈ విషయములో కర్నూలు జిల్లా నిఘా శాఖ అధికారిచే విచారించబడినది.

(ఇ) నాల్గు సంఘాల నుండి సేకరించినవాటిలో అవకతవకలు జరిగినట్లు ఈ నివేదికలో వెల్లడయినది :—

1. తిరువెంగళాపురం చేనేత సహకార సంఘం లిమిటెడ్, తిరువెంగళాపురం.

2. పాత తిరువెంగళాపురం చేనేత సహకార సంఘం లిమిటెడ్, తిరువెంగళాపురం.

3. నర్సన్నపల్లి చేనేత సహకార సంఘం లిమిటెడ్ నర్సన్నపల్లి మరియు

4. కొండమాచుపల్లి పద్మశాలి చేనేత సహకార సంఘం లిమిటెడ్, కొండమాచుపల్లి.

మొత్తము నాలుగు సంఘాల పనితీరుపై ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘముల చట్టములోని 51వ సెక్షను క్రింద విచారణ గావించుటకు ఉత్తర్వులు జారీ చేయడమయింది.

9-40 ఉ. గ. డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—అధ్యక్షా, మంత్రివర్యులు మొదటి సమాధానం చెబుతూ లేదండీ అన్నారు. మరలా సమాధానంలో రూ 5001లు మాత్రం ఆప్కో నిర్ధారించింది అన్నారు. మొత్తం జరీ చీరల మీద తక్కువ రేటు ఉన్నా ఎక్కువ ధర పేపర్ మీద వేసి ఆప్కో వారికి అమ్మడం జరిగింది. అంటే సుమారు రూ. 100 చీర ఖరీదు ఉంటే అధికారి చేత ఓవర్ వాల్యుయేషన్ వేయించి రూ. 100 వరకూ పేపర్ మీద వేసి ఆప్కో వారికి అమ్మడంలాంటి ట్రాన్సాక్షన్స్ జరిగాయి. కొద్ది మందికి మాత్రమే ఇది జరిగి ఉండదు. మొత్తం జరీ చీరల మీద జరిగింది. పూర్తి విచారణ చేసే దానికి ఒక విజిలెన్స్ అధికారిని వేసారని చెప్పారు. ఆయన విచారణలో వచ్చిన రిపోర్టు ఏమిటి? ఈ నాలుగు సంఘాలు కూడా తెలుగుదేశం వారివేనా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—సర్, ఒక కోటి రూపాయల కుంభకోణం అన్నారు. కాదండీ. కేవలం రూ. 5001 లు మాత్రమే అవకతవకలు జరిగాయని చెప్పడం జరిగింది. దాని మీద 3 రకాల విచారణ ఇదివరకే జరిగింది. అసలు ఈ విషయాన్ని కనుగొన్నది ఆప్కో చైర్మన్. వారు 1980 జనవరి లో సర్‌ప్రైజ్ విజిట్ చేస్తే ఓవర్ కాస్టింగ్ ఇంకా కొన్ని అవకతవకలు జరిగినట్లు కనుగొన్నారు.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—ఆప్కో చైర్మన్ వచ్చి విచారించినప్పుడు కొంత వరకూ తేలింది అన్నారు ఒక కోటి రూపాయలని మేమంటే కాదు రూ. 5001 లు మాత్రమే అన్నారు. ఓవర్‌కాస్టింగ్ అంటే ఒక చీర

మీద కాదు అన్ని చీరల మీద జరిగినప్పుడు రూ. 5000 లు రావడం అన్నది తప్పుడు సమాచారం. కర్నూలు జిల్లా నిఘా శాఖ అధికారిచే విచారణ జరిగింది. ఆయనిచ్చిన రిపోర్టులో ఏమున్నదో చెప్పండి. 4 సంఘాల అధ్యక్షులు తెలుగుదేశం కార్యకర్తలా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—పేపర్లలో కడప జిల్లాలో వచ్చిన వార్త ప్రకారం కర్నూలు జిల్లా విజిలెన్స్ అధికారిని విచారణ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. దాని మేరకు విచారణ చేయడం జరిగింది.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—మీరు చదివేది జిల్లా శాఖ అధికారి రిపోర్టా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—నేను విజిలెన్స్ అధికార రిపోర్టు చదువుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అదంతా ఇప్పుడు చదవడానికి టైం లేదు. కనుక ఆ రిపోర్టు కాపీలను టేబిల్ పైన ఉంచండి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—అలాగే నేను టేబిల్ పైన పెట్టిస్తాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:—అది టేబిల్ మీద పెట్టడానికి అనుమతిస్తే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—అలాగే టేబిల్ పైన పెడతాను.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న — వాగ్రూప సమాధానములు

ఆహార ధాన్యాల పెరుగుదల

50-ఎ.—

* 11501-జడ్-సర్వశ్రీ కె. యర్రన్నాయుడు మరియు జి. ఎస్. ఎస్. శివాజీ:—గౌరవనీయులైన ఆహార, పౌర సరఫరాలశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా :

(అ) మన రాష్ట్రంలో ఇటీవలి నెలల్లో ఆహార ధాన్యాలు ముఖ్యంగా బియ్యం ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయా ;

(ఆ) బియ్యంతో సహా ఆహార ధాన్యాల ధరలను తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం తలపెట్టిన చర్యలేమిటి ?

ఆహార, పౌర సరఫరాల శాఖా మంత్రి (శ్రీ జి. నారాయణప్ప):— అధ్యక్షా, (అ) మరియు (ఆ) ఒక వివరణను సభా సమక్షములో ఉంచడమైనది.

1984-85 నుండి 1987-88 వరకు ఋతు పరిస్థితులు అసంతృప్తికరంగా వుంటూ వచ్చాయి. రాష్ట్రంలో ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో ఏర్పడినట్టి నిరంతర అనావృష్టి పరిస్థితులు ఇదివరకెన్నడూ లేవు. దీని కారణంగా ఆహార ధాన్యాల లభ్యతలో తగ్గుదల ఏర్పడుతూ వచ్చింది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలోను ధరలు పెరుగుతూ వచ్చాయి. అట్టి ధరలకు రైతులు వారి ధాన్యాన్ని విక్రయించు తున్నారు.

2. మన ప్రక్క రాష్ట్రాలైన తమిళనాడు, కేరళ, కర్నాటకలలో గత పంట కాలంలో ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితులు ఏర్పడడం వల్ల ఈ పరిస్థితి మరింత తీవ్రమైంది. బియ్యం ధరలు అదుపులో వుంచేట్లు చూడడానికి గాను అర్హతగల లెవీ ఫ్రీ బియ్యంలో సగం మాత్రమే రాష్ట్రం వెలుపలకు తరలించుకోడానికి అంతు విధించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. రాష్ట్రంలోపల బియ్యం అవసరాలకు ఏవిధంగాను భంగం కలగకుండా చూడడానికి ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. రాష్ట్రంలోపల బియ్యం విక్రయం కోసం ఉదారంగా పర్మిట్లను జారీ చేయవలసిందని కలెక్టర్లను ఆదేశించడం జరిగింది. అందువల్ల బియ్యం చిల్లర ధర తగ్గిపోతుంది.

3. బియ్యాన్ని (స్వర్ణమసూరి) కిలో రూ. 3-55 పైసలు చొప్పున 27 సహకార చిల్లర కౌంటర్ల ద్వారా విక్రయించవలసిందని ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వినియోగదార్ల సమాఖ్యను ఆదేశించిన సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలిసిందే. రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రదేశాలలో కూడా ఈ చిల్లర కౌంటర్ల ద్వారా ఈ సదుపాయాన్ని ప్రజానీకానికి విస్తరింపజేయడం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార వినియోగదార్ల సమాఖ్య (ఫెడ్ కాన్) ప్రణాళికలను రూపొందిస్తున్నది.

4. కేంద్రం మేలు రకం, అత్యంత మేలు రకాల బియ్యం సగటు సేకరణ ధరలను పెంచింది. 1987–88 లో ఈ బియ్యంధర క్వింటాలు రూ. 259.65 పైసలు వుండగా, 1988–89 పంట సంవత్సరంలో క్వింటాలు రూ. 289.90 పైసలకి పెంచింది. దీనికి తోడు, కేంద్రం 1–10–1988 నుండి ధాన్యం సేకరణ ధరను కూడా పెంచింది. మేలు, అత్యంత మేలు రకాల ధాన్యం సగటున క్వింటాలకు రూ. 156.00 ల నుండి రూ. 175–00 లకు పెంచడం జరిగింది. భారత ఆహార సంస్థ గోదాముల నుండి విడుదలయ్యే బియ్యం జారీ ధరను కూడా 25–1–1989 తేదీ నుండి క్వింటాలుకు సగటు రేటును రూ. 271.50 పైసలు నుండి రూ. 314.50 పైసలకు పెంచడం జరిగింది.

5. అంతేగాకుండా, ఆకుపచ్చ కార్డులు వున్న వారికి సబబైన ధరలకు బియ్యాన్ని సమకూర్చేందుకు చేసే కృషిలో భాగంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆకుపచ్చ రేషను కార్డులు వున్న 95.14 లక్షల మందికి కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు విక్రయించడం కోసం 1987–88 పంట సంవత్సరంలో ప్రభుత్వ పంపిణీ వ్యవస్థ ద్వారా 18.67 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని విడుదల చేసింది.

బియ్యం ధర బాగా పెరిగిపోయింది. మొదటి రకం బియ్యం 1988 జూలైలో కేజి రూ. 4.90 పైసలు వుండగా ఆగష్టులో రూ. 5.18 పైసలకు పెరిగింది. రెండవ రకానికి సంబంధించి బియ్యం ధర 1988 జూలైలో రూ. 3.79 పైసలు వుండగా, ఆగష్టులో రూ. 4.02 పైసలకు పెరిగిపోయింది. 1988 ఆగష్టు నుండి బియ్యం ధరల పరిస్థితిని దీనికి జత పరచిన పట్టికలో చూపడం జరిగింది. పైన వివరించిన కారణాల వల్ల బియ్యం ధరలు బాగా పెరిగాయి. అయితే,

కొత్త ఖరీఫ్ పంట రావడంతో 1988 డిశంబరు లగాయతు ధరలు తగ్గాయి. ప్రస్తుతం మొదటిరకం బియ్యంధర కేజీ రూ. 4.15 పైసలు, రెండవ రకం బియ్యంధర కేజీ రూ. 3.70 పైసలు. రాష్ట్రంలోపల విక్రయించుకోవడం కోసం రైసు మిల్లర్లకు పర్మిషన్లు ఉదారంగా ఇచ్చేట్లు చూడవలసిందని కలెక్టర్లందర్నీ ఆదేశించడం జరిగింది. దీనివల్ల బహిరంగ మార్కెటులో మంచి వ్యాపార పోటీ నెలకొంటుంది, తద్వారా బియ్యం ధరలు తగ్గుతాయి. దీని మూలంగా, బియ్యం ధరలు ఇంకా తగ్గగలవని ఆశించడమయింది.

పప్పుల ధరలకు సంబంధించి, కందిపప్పు ధర 1988 ఆగష్టులో కేజీ రు. 11.47 పైసలు వుండగా 1989 ఫిబ్రవరిలో రు. 8.50 పైసలకు తగ్గింది. కంది పప్పు సంబంధించినంత వరకు అవసరమైన దానిలో గరిష్ఠ పరిమాణాన్ని స్థానికంగా ఉత్పత్తి అయ్యే పప్పు నుండి భరించడం జరుగుతుంది. కొంతమేరకు ఇతర రాష్ట్రాలనుండి దిగుమతి చేసుకోవడం జరుగుతుంది.

శెనగపప్పు, మినపప్పులకు సంబంధించి, మన రాష్ట్రంలో చేసే ఉత్పత్తి సరిపోదు. ఇతర రాష్ట్రాలనుండి దిగుమతులు చేసుకోవడం ద్వారా రాష్ట్ర అవసరాన్ని తీర్చుకోవలసి వుంటుంది. ఈ పప్పు దినుసుల ధరలు ఇంకా పెరుగుతూనే వున్నాయి. ఈ పప్పుల రేట్లు ఇతర రాష్ట్రాలలో వుంటున్నట్టి ధరలమీద ఆధారపడి వుంటాయి. 1988 జూలైలో కేజీ మినపప్పు రు. 9.57 పైసలు వుండగా 1989 ఫిబ్రవరిలో రు. 10.75 పైసలకు విక్రయిస్తున్నారు. అదే విధంగా, శెనగపప్పు విషయంలో 1988, జూలైలో కేజీ శెనగపప్పు ధర రు. 8.19 పైసలు వుండగా, 1989 ఫిబ్రవరిలో రు. 10.20 పైసలుగా వున్నది. పెసరపప్పుకు సంబంధించి, ధరలలో తగ్గుదల వుంది. 1988, జూలైలో కేజీ పెసరపప్పును రు. 11.54 పైసలకు విక్రయించగా 1989 ఫిబ్రవరిలో రు. 10.50 పైసలుగా వున్నది.

అయితే, వ్యాపారస్తులు ఆ లాభం మార్జినును కనిష్టానికి తగ్గించుకోవలసిందని వారికి తెలియచేయడం జరిగింది. వినియోగదార్లకు సబబైన రేట్లకు లభ్యపరచాలని కూడా వారికి తెలియచేయడం జరిగింది. ధరలను అదుపులో వుంచేట్లు చూడడానికి సాయశక్తులా కృషి జరుగుతుంది.

Statement showing the monthiwise retail prices of certain commodities in Andhra Pradesh

State Average Prices

(Rs./Kg)

Sl. No.	Commodity,	July.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan. 89	Feb.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1.	Rice I sort	4.92	5.18	5.35	5.41	5.35	4.20	4.20	4.15
2.	Rice II sort	3.79	4.02	4.07	4.07	4.10	3.70	3.65	3.70
3.	Redgram dal	11.38	11.47	11.10	11.51	11.50	10.00	10.00	8.50

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
4.	Blackgram dal	9.57	9.64	9.67	10.59	10.74	10 80	10.70	10.75
5.	Greengram dal	11.54	11.16	9.87	10.02	10.36	10.40	10.40	10.50
6.	Bengalgram dal	8.19	8.45	8.46	8.83	9.29	10.10	10.15	10.20

Source : (a) Bureau of Economics & Statistics.
(b) Collectors' reports.

Procurement prices of paddy and rice

	1987-88	1988-89 (Per qtl)	Increase
PADDY			
Superfine	158.00	180.00	22.00
Fine	154-00	170.00	16.00
Common	150.00	160.00	10.00
RICE			
Superfine	262.85	297.85	35.00
Fine	256.50	281.95	25.45
Common	250.15	266.05	15.90

FCI ISSUE PRICES OF RICE (per qtl)

	1987-88 (upto 24-1-89)	1988-89 (From 25-1-89)	Increase
Superfine	279.00	325.00	46.00
Fine	264.00	304.00	40.00
Common	239.00	244.00	5.00

(Common rice is not available for release to Public Distribution System)

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:— అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమయిన విషయం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అన్నపూర్ణగా పేరు పొందింది. మరి బియ్యం ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. సామాన్య మానవులు కొనుక్కొలేని పరిస్థితి ఏర్పడిందా ? లేదా ? కేంద్రం ఒక క్వింటాలుకు మేలు రకం బియ్యం పైన రు. 80 లు పెంచింది. దానివల్ల ఈ బియ్యం ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయా?

లేకపోతే రాష్ట్రంలో బియ్యం తక్కువ ఉన్నందువల్ల ఈ రేట్లు పెరిగాయా ? ప్రభుత్వం తలపెట్టిన కిలో రు. 2/-లు చొప్పున 25 కిలోలు ఇస్తున్నాము. సామాన్య మానవుడు ఓపెన్ మార్కెట్‌లో రు. 5 30 పైసలు పెట్టి కిలో బియ్యం కొనుక్కోలేని పరిస్థితి ఉంది. కొన్ని పట్టణాలలో ఒక కిలో రు. 6.00లు చొప్పున అమ్ముతున్నారన్న మాట వాస్తవం. అది మీ దృష్టికి వచ్చిందా ? లేదా? ధరలు తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం ఏ నిర్ణయాలు తీసుకొంది?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:— బియ్యం ధర పెరగడానికి అనేక కారణాలు ఉన్నాయి అనావృష్టివల్ల, అతివృష్టివల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇతర దేశాలనుంచి మన దేశానికి ఇంపోర్ట్స్ లేకుండా చేయడంవల్ల, దేశంలో ఆర్థిక వ్యవస్థ అస్తవ్యస్థం కావడంవల్ల, ద్రవ్యోల్బణంవల్ల ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదే కాకుండా బియ్యమే కాకుండా, ఆహారధాన్యాలే కాకుండా మిగతా వస్తువుల అన్ని ధరలూ కూడా పెరిగిన మాట వాస్తవమే. వీటిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం అనేకచర్యలు తీసుకొంది. ఇప్పటికి నేను ఇచ్చిన ధరల పట్టిక కంటే చాలా వరకు తగ్గు ముఖం పట్టాయి.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:— అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు) రైతుకూడా ఎక్కువ పంటను పండించడంవల్ల ఈ సంవత్సరం దిగుబడి ఎక్కువ ఇవ్వడం వల్ల ధరలు తగ్గు ముఖం పట్టాయి.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు):— ప్రభుత్వం ఇచ్చిన దాని ప్రకారం సర్వే ఆఫ్ ఇకనామిక్ టైమ్స్‌లో పేజ్ నెం. 4 లో ఈ సంవత్సరం పర్టిక్యులర్‌గా రికార్డు ప్రొడక్షన్ అన్నారు. మరి ఈ సంవత్సరమే అబ్‌నార్మల్‌గా మార్కెట్లో రేట్లు పెరగడానికి గల కారణాలు ఏమిటి ? ఎందుకంటే గ్రీన్ గ్రామ్‌దాల్, బెంగాల్‌గ్రాంధాల్ కూడా పెరిగినట్లు మీ యొక్క నివేదికలో చూపెట్టారు. ప్రభుత్వం వీటి ధరను తగ్గించేడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటుంది? ధరలు పెరగడానికి కారణాలు ఏమిటి? తగ్గించడానికి తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :—అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు గత నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల ధరలు పెరిగిన మాట వాస్తవం. అయితే ఖరీఫ్ పంట వచ్చిన తరువాత డిసెంబరు నుంచీ ధరలన్నీ కూడా తగ్గుకుంటూ వచ్చాయి. ఇంతకు ముందు మొదటి రకం ధ్యాం రు. 5 18 లు ఉంటే అది ఇప్పుడు చాలా తగ్గు ముఖం పట్టింది. నాలుగు రూపాయల చిల్లర అమ్ముతోంది. అలాగే రెండవ రకం రు. 3.70 పైసలకు కిలో బియ్యం దొరుకుతున్నాయి. పప్పు ధాన్యాలు కూడా తక్కువ పంట పండింది. ఇతర రాష్ట్రాల మీద ఆధారపడాలి. పప్పు ధాన్యాలు ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి తెప్పించుకొని, ధరలు తగ్గించి అమ్మడానికి వ్యాపారస్థులకు కూడా అభ్యంతరం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న ధాన్యాన్ని సక్రమంగా పంచే దానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—మంత్రిగారేమో ఈ మధ్య ధరలు తగ్గు
9:50—ఉ. ముఖం పట్టాయని చెబుతున్నారు. ధరలు తగ్గలేదు, 1988-89వ సంవత్సరంలో ఇంకా ఇంక్రీజ్ అయినాయి. సూపర్ ఫైన్ రైస్ కిలో 22 రూపాయలు, ఫైన్ రైస్ 16 రూపాయలు, కామన్ రైస్ 10 రూపాయలు ఈ లెక్కలోనే ధరలు వున్నాయి తప్ప తక్కువ లేదు. బజారులో ఇంతకన్నా ఎక్కువగానే వున్నాయి. ప్రధానంగా ఎప్పుడయితే పేద వారు బడుగు వర్గాల వారు పంటలు పండిస్తారో అప్పుడు ధరలు సడన్‌గా పెరుగుతాయి. ప్రభుత్వం ఈ ధరల పెరుగుదల మీద సక్రమమైన నిఘా పెట్టకపోవటం వలన ఈ అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ధరలు పెరగకుండా ప్రభుత్వం ఏమయినా చర్యలు తీసుకోంటుందా ?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :—ధరలు పెరగకుండా వుండడానికి అనేక రకమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. ముఖ్యంగా దొంగ రవాణా అరికట్టడం వ్యాపారస్తుల దగ్గర ఎక్కువగా నిలవలు వుంటే వాటిపైన దాడి చేసి వాటిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని వారిపైన కఠినమైన చర్య తీసుకొంటాము. రైతులు ఎక్కువగా పండించడానికి అనేక రాయితీలు యివ్వడం, వారికి ప్రయోజనకరమైన ఇన్‌సెంటివ్స్ అన్నిటిని యివ్వడం వలన ఇప్పుడు ఖరీఫ్ పంట మాత్రం వచ్చింది. ఇంక రబీ పంట రావలసి వున్నది. అందువలన ఇప్పుడు ధరలు పడిపోవడానికి అవకాశం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—మంత్రిగారు ధరలు పెరగలేదు అంటున్నారు. ఆ పెరిగినదేమో కరువు వలన పెరిగాయంటున్నారు. ఈ సంవత్సరం ఆ విధంగా లేదు గాబట్టి ధరలు తగ్గుముఖం పడతాయని చెబుతున్నారు. అసలు ధాన్యానికి ధర పెరగడం లేదు. రైస్‌కు మాత్రం పెరుగుతున్నది పట్టణాలలో బాగా పెరుగుతున్నది. ఫిబ్రవరిలో రెండవ రకము బియ్యం కిలో రు. 3-70 పైసలకు అమ్ముతున్నట్లు వ్రాశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలించి ఏ, ఏ జిల్లాలలో ఎక్కువ ధరలకు బియ్యం అమ్ముతున్నారో అలాంటి చోట అయినా రు. 3-70 పైసలకు అయినా బియ్యం సరఫరా అయ్యేటట్లు ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకొనుటకు పూనుకొంటుందా ?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం గాకుండా మిగతాది మార్కెట్‌లో తక్కువ ధరకు అమ్మడానికి ముఖ్యంగా.........

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఏ ఏ జిల్లాలలో, ఏ ఏ పట్టణాలలో ఎక్కువ ధరకు బియ్యం అమ్మబడుతున్నాయో అక్కడ ప్రభుత్వం పర్మిషన్ యిచ్చి అమ్మబడుతున్న రూ. 3-70 పైసలకు బియ్యం లభ్యం అయ్యేటట్లు ప్రభుత్వం షాపుల ద్వారా సప్లయి చేస్తుందా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— ఇప్పుడు ప్రభుత్వం పీరెన్నియల్ కమోడిటీస్ క్రింద ప్రత్యేకమైన డిపోలు పెట్టడం లేదు. వేరే రకంగా ఫెడరేషన్ వారు 27

సహకార చిల్లర కౌంటర్ల ద్వారా రూ. 3.65 పైసలకు బియ్యం అమ్మడానికి కౌంటర్లను ఓపెన్ చేశారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఏ ఏ జిల్లాలలో ఓపెన్ చేశారు.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— రాష్ట్రంలో ముఖ్యమైన పట్టణాలలో 27 సెంటర్లను ఓపెన్ చేశాదు. ఈ సెంటర్స్ రాష్ట్ర వినియోగదారుల సంస్థ ద్వారా జరుగుతున్నవి. వివరాలు టేబుల్ మీద పెడతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— శాసనసభలో ప్రశ్న వేస్తేనే సమాధానం చెప్ప కుండా చాటుగా ఇస్తామంటే ఎలా? ఫెడకాన్ వారు ఎక్కడ ఇస్తున్నారు? చాలా పత్రికలలో వార్తలు వస్తున్నాయి. మరి మంత్రిగారు వాటిని చూస్తున్నారో, లేదో, దయచేసి ఏ ఏ జిల్లాలలో, ఎక్కడెక్కడ సెంటర్స్ పెడుతున్నారు?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:— ముఖ్యంగా హైదరాబాద్‌లో ఓపెన్‌చేశాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— హైదరాబాదులో ఓపెన్ చేస్తే మిగతా అన్ని జిల్లాలకు అందుతాయా? మిగతా జిల్లాలలో కూడా ఈ రు. 3–70 పైసల బియ్యం ప్రజలకు అందించడానికి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. కాస్తా, కూస్తో ధరలు ఒక వద్దతికి రావాలంటే ఇది అవసరం.

శ్రీ జి నారాయణప్ప :— ఎందుకంటే సిటీలో ధరలు ఎక్కువగా వున్నాయని, మిగతా వినియోగదారులకు అవసరం వుండదనే వుద్దేశ్యంతో ఈ ఫెడ్‌కాన్ వాళ్ళు రూ. 3–65 పైసలకు హైదరాబాద్‌లో కౌంటర్స్ పెట్టి అమ్ముతున్నారు. మిగతా ప్రాంతాలలో కూడా ఈ సెంటర్స్‌ను పెట్టి అమ్మడానికి ఆ సమాఖ్య ద్వారా ఏర్పాటు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— మన స్టేట్‌ను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక జోన్‌గా చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనవసియంగా స్కేర్‌సిటీ క్రియేట్ చేస్తున్నది. ఒక జిల్లాలో ధాన్యం ఎక్కువగా పండుతుంది. ఉదాహరణకు నిజామాబాద్‌లో వరి పైరు బాగా పండిన తరువాత రైతులకు సరైన ధర రాని పరిస్థితి వున్నది. తెలంగాణా ప్రాంతమయిన మెదక్ జిల్లాలో వరి ధాన్యం పండదు. అక్కడినుంచి ఇక్కడకు ఫ్రీ మూవ్‌మెంట్ వుంటే స్కేర్‌సిటీ వుండదు. స్కేర్‌సిటీ రిమూవ్ చేయడానికి చెక్‌పోస్టులను తీసివేస్తారా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— చెక్‌పోస్టులు తీసివేస్తే ఇతర రాష్ట్రాలకు అక్రమ రవాణా జరిగి, ఇంకా ధరలు ఎక్కువగా పెరిగే అవకాశాలు వున్నాయి. అదేగాకుండా రాష్ట్రంలో ధరలను తగ్గించడానికి విరివిగా పర్మిట్లు ఎక్కువగా పెంచి,..................

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— నేను బార్డర్ చెక్‌పోస్టులను తీసివేయమని అనడం లేదు. ఇంటర్ డిస్ట్రిక్టు చెక్‌పోస్టులను తీసివేయమంటున్నాను.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— ఇంటర్ డిస్ట్రిక్టు చెక్‌పోస్టులను కూడా తీసి వేయడానికి వీలులేదు. ఎందుకంటే ఆ విధంగా తీసివేస్తే ధరలు పెరిగే అవకాశం వున్నది.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— తీసివేయమని అనడం లేదు. రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా రూ. 3-70 పైసలకు బియ్యం యివ్వమనండి. ఇంటర్ డిస్ట్రిక్టు చెక్ పోస్టులను అయినా తీసివేయమనండి. రెండింటిలో ఏదో ఒకటి చేయమనండి. అది లేదు, ఇది లేదు అంటే ఎలా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— కేవలం రెండురూపాయలకు కిలో బియ్యం లెవీ పెట్టడం లేదని కొంతమంది కలెక్టర్లు అనఫిషియల్‌గా పెట్టుకొన్నారు. కాని నేను అనుకొంటున్నదేమంటే అఫిషియల్‌గా చెక్‌పోస్టులు లేవు. అవి కూడా ఎత్తివేయండి. ఎందుకంటే రైతులు వారు పండించిన ధాన్యాన్ని ధరకోసం వేరే డిస్ట్రిక్టులకుపోయి అమ్ముకునే అధికారం వుంది. ఒక జిల్లాలో పండించిన ధాన్యాన్ని ప్రక్క జిల్లాలకు తీసుకపోవచ్చు. మా కరీంనగర్‌లో పండించిన ధాన్యాన్ని నిజామాబాద్‌కు తీసుకపోయి అమ్ముకోవచ్చు. మాకు ధర ఎక్కువ వస్తుంది. అందువలన ఎత్తివెయమని కోరుతున్నాము.

చైర్మన్ :— అలాంటివి వుంటే ఏమయినా తీస్తారా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:—ఒక జిల్లా నుంచి ఇంకో జిల్లాకు అంటే ఇప్పుడు నిజామాబాద్ నుంచి, హైదరాబాదుకు రావాలంటే చెక్‌పోసులు లేవు. ఇప్పుడున్న చెక్‌పోస్టులు టాక్సేస్ కలెక్టు చేసే దానికి వున్నాయి.

చైర్మన్:— చెక్‌పోస్టులు లేవంటున్నారు. ఒక వేళ వుంటే అవి తీయాలని అంటున్నారు.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:—టాక్స్ కలెక్షన్‌కు మాత్రమే వున్నాయి. అవి తప్పకుండా వుండవలసిన అవసరం వున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:— పండించిన ధాన్యాన్ని రాష్ట్రంలో ఎక్కడయినా అమ్ముకోవచ్చు. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం కోసం అన్ అఫిషియల్‌గా కలెక్టర్లు రైతులు తీసుకుపోయే ధాన్యం లారీలను ఆపుతున్నారు. ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ యాక్ట్ క్రింద పెడుతున్నారు. రైస్ మిల్లర్స్, తీసుకపోతున్నారని కేసు పెడుతున్నారు. న్యాయంగా రైతుకు ఆ హక్కు వుంది. వారికి ఫ్రీ మూవ్‌మెంట్ వుంది. ఆ మూవ్‌మెంట్ వుండే విధంగా చేస్తారా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:—ఒక జిల్లా నుంచి ఇంకొక జిల్లాకు రవాణా సౌకర్యం ఫ్రీగా వుండాలని సభ్యులు కోరుతున్నారు. మిగులు జిల్లాల నుంచి ఇతర జిల్లాలకు పర్మిట్లపైన తీసుకుపోవడానికి అభ్యంతరం లేకుండా విరివిరిగా పర్మిట్లు ఇస్తున్నాము. ఆ విధంగా చేయడానికి ఏలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—ప్రభుత్వ పొరపాటు వల్ల ఆర్టిఫిషియల్ స్కేర్సిటి ఏర్పడింది. కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్రాన్ని అంతా ఒక జోన్ చేసినా కలెక్టర్స్ లెవీ వసూలు చేయటానికి తను ఇంటరెస్టు కోసం ఈ చెక్ పోస్టులు ఏర్పాటు చేశారు............... 1

శ్రీ జి. నారాయణప్ప: అది నిజం కాదు. తెలంగాణా ఏరియాలో చెక్ పోస్టులు లేవు. గుంటూరు, కృష్ణా, ఈస్టు గోదావరి, వెస్టు గోదావరి జిల్లాలలో సివిల్ సప్లయిస్ వారి చెక్ పోస్టులు వున్నాయి. మిగిలిన జిల్లాలలో లేవు. తెలంగాణాలో లేవు.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:—మన రాష్ట్రంలో రైస్ ప్రొడక్షన్ సర్ ప్లస్ గా వుంది. మధ్య పేద తరగతి కుటుంబాలు మన రాష్ట్రంలో 4, 5 కోట్ల వరకూ వున్నాయి, వారిపై ఈ ప్రభుత్వానికి శ్రద్ధ లేదా? ధరలు తగ్గించటానికి ఎందుకు చర్యలు తీసుకోరు? రైతుకు మద్దతు ధర ప్రకటించారు. క్వింటాల్ కు 30 రూపాయలు అక్కడ పెంచితే ఇక్కడ వినియోగదారుకు కిలోకు మూడు రూపాయలు పెరిగింది. మిగులు జిల్లాల నుండి తరుగు జిల్లాలకు రవాణా కావడానికి పర్మిట్స్ అవసరం లేకుండా చేస్తారా? అలాగే ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి కావడం వల్ల కూడా ఇక్కడ ధరలు పెరుగుతున్నాయి కాబట్టి ఇతర రాష్ట్రాలకు పోకుండా వుండటానికి ఇచ్చిన పర్మిట్స్‌ను రద్దు చేస్తారా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:—బియ్యం ధర తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యల గురించి మనవిచేశాను. 2 రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకాన్ని అమలు చేయడంలో ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయదు. దానిని ఖచ్చితంగా అమలు చేస్తాము. అక్రమ నిల్వకారులపై చర్య తీసుకుంటున్నాము. పర్మిట్ లేకుండా బియ్యాన్ని రవాణా చేసే విధానాన్ని సవరించటానికి వీలులేదు. అలా సడలిస్తే ధరలు పెరగటానికి అవకాశం వుంటుంది.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:—ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి కావడం వల్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయి కనుక అలా వెళ్ళటానికి వీలులేకుండా బ్యాన్ చేస్తారా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:—లెవీ విధానం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధానం కాదు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానం, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల ప్రకారం అమలు జరుపుతున్నాము.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి (కార్వాన్):—లేని విధానాన్ని మేము వ్యతిరేకించడం లేదు. హైదరాబాదు సిటిలో సామాన్య పేద ప్రజానీకం కూడా కిలో ఆరు రూపాయలకు కొనుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. గిట్టుబాటు ధర ఇస్తున్నామని చెప్పి రైతుకు 25 రూపాయలు ఇస్తూ వినియోగదారు నుండి 55 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారు. లెవీ విధానం వల్ల ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. హైదరాబాద్ సిటీని ఫ్రీజోన్ చేయటానికి సివిల్ సప్లయిస్ డిపార్టుమెంటు ఇది వరకు ఇచ్చిన రిలాక్సేషన్‌ను ఇప్పుడు కూడా అమలు చేయటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :—నేను ఇదివరకే వివరంగా చెప్పాను. ఫెజ్ శాన్ గాని, కలెక్టరు గాని హైదరాబాదు సిటీకి 23 వేల టన్నులు ప్రొక్యూర్ వేసి ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం ఇదివరకే ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఓపెన్ మార్కెటులో రేటును అదుపు చేసే అధికారం మనకు లేదు. స్వర్ణ మసూరి బియ్యం ధర మాత్రమే ఆరు రూపాయల రేటు వుంది. మిగిలిన రకాల బియ్యం ధరలు తగ్గాయి. ఇక్కడకు రావడానికి అభ్యంతర లేదు. తీసుకురావడానికి అవకాశం వుంది. కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చాము. వ్యాపారస్థులు వస్తే పర్మిట్ జారీ చేయటానికి అభ్యంతరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

10—10 ఉ. గం. శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రాముఖ్యతగల సమస్య. ఎసెన్షియల్ కమొడిటీస్‌కు సంబంధించి యీస్టు గోదావరిలో రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లేదు, నిజామాబాదులో గిట్టుబాటు ధర లేదు. కడప, అనంతపురం, చిత్తూరులలో ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుతున్నాయి. అందువల్ల ఎంటైర్ స్టేటును ఫ్రీ జోన్‌గా చేస్తే యూనిఫార్మ్‌గా రేటు వుంటుంది. సామ్యవాదం అమలు చేసినట్లు వుంటుంది. ఇప్పుడు అటు రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లేదు, యిటు వినియోగదారులకు ధాన్యం అందుబాటులో లేదు. అధికారులు అధిక లాభాలు సంపాదించే దానికి వుపయోగపడుతున్నది. రైతాంగం, వినియోగదారులకు లాభం లేకుండా పోతున్నది. అందుకని ఎంటైర్ స్టేటును ఫ్రీ జోన్‌గా చేస్తూ యిప్పుడున్న ఆంక్షలను తొలగిస్తే తప్ప ధరలను అదుపు చేయలేము. ఇది సమంజసమైనటువంటి విషయము. ఈ విధానం అమలు చేస్తారా? లేకపోతే రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు కావలసినంత ప్రోగు చేసుకుంటుంటే చూస్తూ వూరుకుంటారా? ఎంటైర్ స్టేటును ఫ్రీ జోన్‌గా చేయడం అవసరం. ఆ విధానాన్ని అమలు పరచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :—సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు అనేక దఫాలు వివరాలు చెప్పాను. రెవిన్యూ వారు ఏదో రవాణాలో మిగతా దానిలో అక్రమాలు చేస్తున్నారన్నారు. అలాంటిది వుంటే మా దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

చైర్మన్ :—గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలన్నింటికి అన్సర్స్ చెప్పాలని మంత్రిగారు చెప్పారు. మీకు యింకా ఏదైనా కావలసి వుంటే స్పెసిఫిక్‌గా రిక్విజిషన్ యివ్వండి, అర గంట డిస్కషన్‌కు ఎలా చేస్తాను, అందరు మాట్లాడవచ్చు. ఇప్పటికే అర గంట అయిపోయింది. మీరు మోషన్ యివ్వండి, అర గంట డిస్కషన్‌కు ఎలా చేస్తాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—అధ్యక్షా, నేను నా నియోజకవర్గములో రెండు రోజులు తిరిగి రాత్రే యిక్కడికి చేరుకున్నాను. నా నియోజకవర్గంలోని నర్సంపేట మండలములో గల మాదన్నపేట గ్రామములో అక్కడ రైతులు తమ భూముల కొరకు సేద్యపు బావులు త్రవ్వుతున్నారు, కరెంటు పెటుకున్నారు, ఆ రైతులు పంటలు కూడ పండించుకున్నారు. అయితే

అధికారులు తమకు లంచాలు ఇవ్వలేదని, చెరువులోనుండి మీరు నీరు తీసుకుంటున్నారని చెప్పి......

చైర్మన్ :—ఓంకారుగారు, ఈ ప్రశ్న బియ్యం రేట్సుకు సంబంధించినది. ఆ విషయం గురించి కావాలంటే మీరు బడ్జెటు చర్చలో మాట్లాడండి. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఆ ప్రశ్నకు సంబంధించిన ఉప ప్రశ్న ఏమంటే-స్టేటు మొత్తాన్ని ఫ్రీజోన్‌గా చేసినా అది అమలులోకి రాదు. పైగా దుర్వినియోగం అవుతుంది. ధరలు పెరిగిపోతాయి. దానికి బదులు ప్రభుత్వమే ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసి-సహకారసంస్థలు తదితర ఏజెన్సీలువున్నవి-వాటి ద్వారా వినియోగదారులకు సరఫరా చెయవచ్చు, ఇదివరలో 2 రూపాయలకు కిలో బియ్యం, రు. 2-65 లకు కిలో బియ్యం అమ్మారు, రు. 2-65 వున్న దానిని రు. 3-50 చేశారు. ఇదివరలో రెండు రకాల ధరలకు అమ్మినట్లుగానే యిప్పుడు కూడ ఆ విధానమే చేపట్టవచ్చు, ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేసి బియ్యము ధరలను రెగ్యులేట్ చేస్తే ధరలు తగ్గుతాయి. అది చేస్తారా ?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యము పథకాన్ని ఏ పరిస్థితులలోను విరమించబోము, ఆ ధరను పెంచబోము, అది ప్రభుత్వ విధానము, ప్రభుత్వ ధ్యేయము. మిగతా విషయాలు అడిగారు. ఫ్రీ జోన్ చేయుమన్నారు, దానికి సంబంధించిన వివరాలు యిచ్చాను.

డాక్టరు యం.వి. మైసూరారెడ్డి :— ఫ్రీ జోన్ చేస్తే మీకు డబ్బులు రావుగదా.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :—అది ఆ సభ్యులకు మామూలు దిన చర్య, వారు అనుసరిస్తారు. అది ప్రభుత్వ విధానం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

చైర్మన్ :—స్వల్ప వ్యవధిప్రశ్న-వాగ్రూప సమాధానములు ముగిసినవి.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

1. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ కె.బి. నర్సప్పగారి మరణంపట్ల సంతాపం.

చైర్మన్ :—"ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ కె.బి. నర్సప్ప గారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చుతూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

శ్రీ కె.బి. నర్సప్ప కర్నూలు జిల్లా పత్తికొండ నియోజకవర్గం నుంచి 1962, 1972, 1978 సంవత్సరాలలో జరిగిన ఎన్నికలలో శాసన సభ్యుడుగా

ఎన్నికయ్యారు. ఆయన రాయలసీమ అభివృద్ధి మండలి అధ్యక్షులుగాను, మంత్రిగాను ప్రజా సేవ చేశారు. నర్సప్ప గారు చాలా మెత్తని స్వభావం కలవారు. సహృదయులు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాం.

(సభ్యులు లేచి నిలబడి రెండు నిమిషములు మౌనం పాటించిరి)

2. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ జి. వెంకట నర్సయ్య గారి మరణం పట్ల సంతాపం.

చైర్మన్ "ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ జి. వెంకట నర్సయ్య గారి మరణం పట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చుతూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

శ్రీ జి. వెంకట నర్సయ్య గారు తుంగతుర్తి నియోజకవర్గం నుంచి 1972 లో శాసన సభ్యుడుగా ఎన్నికయ్యారు. స్థానికంగా అనేక రంగాల్లో పని చేసి ప్రజల శ్రేయస్సుకు కృషి చేశారు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ఆశిస్తూ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాం.

(సభ్యులు లేచి నిలబడి రెండు నిమిషములు మౌనం పాటించిరి)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో ఒక అత్యంత ముఖ్యమైన అంశం మీద నేను ఎడ్జర్న్‌మెంటు మోషను ఇచ్చాను. కరీంనగరములో డిస్ట్రిక్టు సెంట్రల్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు వుంది. ఆ బ్యాంకు క్రింద వున్న సింగిల్ విండో సొసైటీ, కుక్కరకుంట క్రింద వున్న గుడ్రారంలో గల సత్యనారాయణరెడ్డి అనే రైతు యింటిని సి. సి. బ్యాంకు అఫిషియల్స్ ఎటాచ్ చేశారు. ఆ ఇంటి దర్వాజాలను, చెంబు తపాలలను తీసుకొని పోయినారు. ఇది జరగడానికి ఒకరోజు ముందు ఆయన చెప్పాడు. నేను ఎక్స్‌పట్వారీని, ఫ్రీడం ఫైటర్‌ను, ఇప్పటికే 80 పర్సెంటు వసూలు చేశారు. ఇంకా 20 పర్సెంటు మాత్రమే వుంది. ఒక వేళ నా యింటిని గనుక జప్తు చేస్తే చాలా తీవ్రమైనటువంటి పరిణామాలను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని ఆయన చెప్పాడు. నాకున్న ఆస్థిని అమ్ముకొని బిడ్డల పెండ్లిళ్ళు చేశాను, నా వద్ద పత్తి, మిర్చి వుంది, నాకు ఎనిమిది రోజులు టైము యివ్వండి, అమ్మి డబ్బు చెల్లిస్తానని చెప్పాడు. గ్రామములో నాకు అవమానకరంగా గనుక నా యింటి పైన దాడి చేస్తే నేను ఆత్మహత్య చేసుకుంటాను అని చెప్పినప్పటికి, 22 నాడు ఆయన యింటిపైకి పోయి నానా గందరగోళం చేసి దర్వాజాలు మిగతా వస్తువులు ఎత్తుకుపోయారు. ఆయన ఫ్రీడం ఫైటర్. ఆ గ్రామములో 80 పర్సెంటు అదివరకే వసూలు అయింది, మార్చి వరకు టైము వుంది. దాడి గనుక చేస్తే చస్తాను అని చెప్పినప్పటికీ అఫిషియల్స్ 22 నాడు వెళ్ళి ఆ యింటిని ఎటాచ్ చేశారు. దాని ఫలితంగా అతను 23 నాడు కరీంనగరం నందు గల ఆ ఆఫీసుకు వెళ్ళి విషం తాగి చచ్చిపోయాడు......

చైర్మన్ :—విద్యాసాగరరావుగారు, మీరు 9–00 గంటలకు మోషను ఇచ్చారు. పరిశీలించి చర్య తీసుకుంటాము.

Sri Ch. Vidyasagara Rao :—I am aware of it. I want a specific Ruling from the Hon'ble Chairman. నేను ఎడ్జర్నమెంట్ మోషను యిస్తే మొత్తం ప్రొసీడింగ్సు పక్కన పెట్టి అది తీసుకోవాలంటే అన్ని ప్రొసీడింగ్సు అయిన తరువాత తీసుకుంటామంటే ఉపయోగం లేదు. Regarding adjournment motion please see rule 317 read with rule 318. Under Rule 317 you have the powers. Rule 317 reads : "Any Member may, with the consent of the Speaker, move that any rule may be suspended in its application to a particular motion before the House and if the motion is carried, the rule in question shall be suspended for the time being". మీకు అధికారం ఉంది. నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి మన 10—20 గం.
శాసనసభలో ఒక్క అడ్జర్నమెంటు మోషను కూడా అడ్మిట్ కాలేదు. ఉదయం
ఆ ప్రొవిజను అయినా తీసివేయాలి లేకపోతే రూల్సు కమిటీ ద్వారా రూల్సు అయినా మార్చి చేసుకోవాలి.

చైర్మన్ :—దీనిని పరిశీలించి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇంతకు ముందు మీరు ఒక అడ్జర్నమెంటు మోషను యిస్తే స్పీకరుగారు పరిశీలించి తగు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. మీరు ఈ అడ్జర్నమెంటు మోషను ఉదయం 9—00 గంటలకు ఇచ్చారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :—నేను 9—00 గంటలకు ఇచ్చాను. మీరు దీని మీద వెంటనే రూలింగు ఇవ్వాలి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పారిశ్రామిక వేత్తలకు రాయితీలు ఇస్తున్నారు. నేను ఆత్మహత్య చేసుకొంటాను అని చెప్పి ఆ ఆఫీసులో పాయిజన్ తీసుకొని ఆత్మహత్య చేసుకుంటే ఆ శవం తీసి బైట పడేశారు. తాను ఆత్మహత్య చేసుకుంటానని చెప్పినప్పటికి స్పందించకపోతే ఎలాగ?

చైర్మన్ :—మంత్రిగారు దాని మీద తగు చర్య తీసుకుంటారు.

Sri Ch. Vidyasagara Rao .—He should have been arrested long back. Pending your action, kindly direct the concerned Minister. Let the Government give a reply. It is an adjournment motion. He has to act immediately. ఇది సీరియస్ ఇష్యూ. రాష్ట్రంలో ఇంతకన్నా సీరియస్ ఇష్యూ మరొకటి ఉండదు.

చైర్మన్ :—సంబంధిత మినిష్టరుగారిని తగు చర్య తీసుకోమని మనవి చేస్తాను. ఎడ్జర్నమెంటు మోషను పరిశీలించి చర్య తీసుకునే ముందు సంబంధిత మినిష్టరుకు పంపించి తగు చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తాను.

ఆర్థిక శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. రాజయ్య) :—అటువంటి ఇన్‌సిడెంటు ఏమైనా జరిగితే అది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వచ్చారు కనుక దానిని సంపూర్ణంగా పరిశీలించి తగు చర్య తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఇదే విధంగా ప్రకాశం జిల్లాలో కూడా

కలక్టు చేస్తున్నారని 304 ఇచ్చాము. దానిని కూడా పరిశీలించండి. ఫోర్సుబుల్ గా నెల్లూరు జిల్లాలో ఇద్దరు హరిజన అమ్మాయిలను భూస్వాములు రేప్ చేసారని 304 క్రింద ఇచ్చాము. అది ఏమి అయిందో చెప్పండి. గౌరవ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఆదెన్న గారి ఇంటిమీద దాడి చేసారని పేపర్లలో వచ్చింది. శాసనసభ్యులమీద ఇటువంటి దాడులు జరుగుతున్నాయి. హోం డిపార్టుమెంటు ఏమి చేస్తున్నది? దీనిమీద మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, శ్రీ విద్యాసాగరరావుగారు, నేను మూవ్ చేసిన అడ్జర్నుమెంటు మోషను చాలా తీవ్రమైనది. ఒక మనిషిని కావాలని చంపినట్లు కనిపిస్తున్నది. కోఆపరేటివ్ సంఘంవారు అప్పులు వసూలు చేయడానికి వెళ్ళినప్పుడు తన దగ్గర మిర్చి తదితర సరుకు ఉంది, అది అమ్మి ఇస్తాను, నన్ను అగౌరవం చేయవద్దని ఆయన చెప్పాడు. మీరు అగౌరవపరిస్తే నేను మీ ఆఫీసులో ఆత్మహత్య చేసుకుంటానని కూడా ఆయన వారితో చెప్పాడు. అయినా వారు ఆయనను అగౌరవం చేయడం, ఆయన ఆ ఆఫీసులో ఆత్మహత్య చేసుకోవడం జరిగింది. అందుచేత మన బిజినెస్ అంతా ప్రక్కకు పెట్టి ఈ అడ్జర్నుమెంటు మోషను తీసుకోవాలి. అక్కడ ఈ తప్పుడు చర్య తీసుకున్న వారిని అరెస్టు చేయించి వెంటనే తగు చర్య తీసుకోవాలి. అందుచేత వారిని వెంటనే అరెస్టు చేస్తారా ?

చైర్మన్:—శ్రీ విద్యాసాగరరావుగారు చెప్పిన వెంటనే మంత్రిగారు స్పందించి సమాధానం చెప్పారు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:—చెప్పారు. కాని ఆ తప్పుడు చర్య తీసుకున్నవారిని వెంటనే అరెస్టుచేసి తగు చర్య తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. రాజయ్య:—గౌరవసభ్యులు శ్రీ నర్సిరెడ్డిగారి ఆవేదన అర్థం అయింది. నేను ఇంతకుముందే శ్రీ విద్యాసాగరరావుగారు అడిగినదానికి సమాధానం చెప్పాను. అరెస్టు ఎప్పుడు ఏ రకంగా చేయాలనేది శ్రీ నర్సిరెడ్డిగారికి తెలిసి కూడా వారు ఆ రకంగా మాట్లాడుతున్నారు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:—It is an offence. He was a Magistrate. He is also aware of the fact. That person was forced to commit suicide. వారు తెలిసి కూడా అలాగ మాట్లాడుతున్నారని అంటున్నాను. మంత్రిగారు మెజిస్ట్రేట్ గా పనిచేసారు. ఆయన ఆత్మహత్య చేసుకోవడానికి కారణభూతులైనారు, కనుక ఇండియన్ పినల్ కోడ్ ప్రకారం వారిని అరెస్టు చేయవచ్చు.

శ్రీ ఎమ్. రాజయ్య:—వారికి హామీ ఇస్తున్నాను. నేరం ఎక్కడ జరిగినా పరిశీలించి తప్పకుండా సత్వరమే చర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:—సెయింటుయాన్స్ జూనియర్ కాలేజీ గురించి కాలింగ్ అటెన్షను నోటీసు ఇచ్చాము, అది ఎడ్మిట్ అయిందని చెప్పారు, అది ఎప్పుడు వస్తుంది?

చైర్మన్:—నా ఛాంబరులోకి వచ్చి మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—ఛాంబరులోకి వచ్చి మాట్లాడడం ఏమిటి ? మీ ఛాంబరుకు వస్తే ఏ తేదీన వస్తుందో చెబుతారా ?

చైర్మన్:—చెబుతాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—అధ్యక్షా, నరసంపేట మండలంలో మాదన్నపేట గ్రామంలో కొంతమంది రైతులు సేద్యపు బావులు త్రవ్వుకున్నారు. అఫీషియల్‌గా కరెంటు తీసుకున్నారు, పాస్ బుక్‌లు తీసుకున్నారు. సేద్యపు బావులనుంచి భూగర్భ జలాలను పారించుకొంటున్నారు. మా చెరువుకోని ఊట బావులలోకి వస్తున్నది, మాకు లంచం ఇవ్వాలని ఎమ్.ఆర్.ఓ. రెవిన్యూ అసిస్టెంటు, గిరదావరు అడుగుతున్నారు. మేము ఇల్లీగల్‌గా చెరువునుంచి టాప్ చేయడం లేదు, మీకు లంచం ఎందుకు ఇవ్వాలని అంటే వారి ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు, పంప్ సెట్లు పీక్కొని పోయారు. వరి పొట్టమీద ఉండి పాలు పోసుకొంటున్నది. ఒకవేళ చెరువునుంచి వస్తూ ఉంటే నాట్లు వేసినప్పటినుంచి ఏమి చేసారు ? ఇప్పుడు పొట్టమీద ఉండగా ఇలాగ చేయడం ఏమిటి ?

(ఇంట్రప్షన్)

చైర్మన్:—మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—అధ్యక్షా, నేను స్పీకరుగారి అనుమతి తీసుకున్నాను. ఇది చాలా తీవ్రమైన విషయం. తీసుకొనిపోయిన కరెంటు మోటార్లు, పంప్ సెట్లు వారికి తిరిగి ఇప్పించమనండి.

చైర్మన్:—మీరు ఒక రిప్రజెంటేషను వ్రాసి ఇస్తే అది కన్సర్న్డు మినిస్టరుగారికి పంపించి తగు చర్యలు తీసుకోమని చెబుతాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—ఒక మనవి చేస్తున్నాను— రిప్రజెంటేషన్ వ్రాసి ఇస్తాము. కానీ నోటి ముందుకు వచ్చిన పైరు ఇంజన్ఫ తీసుకువెళ్ళి పోయినందువల్ల ఎండిపోతుంటే— ప్రభుత్వ నోటీసుకు తీసుకురావాలని అంటుంటే ఆరునెలలు అయిన తరువాత నోటీసు ఏమి ఉపయోగం? పైరు ఎండిపోయిన తరువాత నోటీసు ఎందుకు ? 10-30 గం. ఉదయం

చైర్మన్:—చర్య తీసుకుంటారు. మీరు సంబంధిత మంత్రికి చెప్పారు. చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—ఈరోజు సాయంత్రం వరకు మోటార్స్ ఇప్పిస్తారా ?— ఆ రైతులు చావక ముందు.

చైర్మన్ —తక్షణం చర్యలు తీసుకుంటారు— నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—సాయంత్రం వరకు మోటార్స్ ఇపిస్తారా ?

చైర్మన్:—ప్రభుత్వం కూడ తెలుసుకోవాలి....

నాయని నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :—ఆ మండలాధిపతి మీద కూడా చర్య తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—ఆ మోటార్స్ ఇప్పిస్తారా, లేదా?

(ముఖ్యమంత్రిగారు సభలోకి ప్రవేశించారు)

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, నేను ఛాంబర్‌లో ఉండి పని చేసుకుంటూ ఓంకార్ గారు చెప్పిన మాటలు విన్నాను. ఆ యామ్ సారీ ఫర్ ఇట్- ఈ విషయం ప్రభుత్వం కూడా గర్హిస్తున్నది. 24 గంటల్లో ఆ సమస్యను రెక్టిఫయ్ చేస్తుందని ఓంకార్ గారికి మనవి చేస్తున్నాను. 24 గంటలలో రెక్టిఫయ్ చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఎండిపోయిన పైరు మొక్కలను ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపించారు.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్ రెడ్డి (తాడిపత్రి) :—మేము డెప్యూటి స్పీకర్ మీద నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ ఇచ్చాము.... అది....

చైర్మన్ :—మీరు చాంబర్ కు రండి.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్ రెడ్డి :—ప్రతి దానికి ఛాంబర్ అంటే ఎలా ?

చైర్మన్ :—14 రోజులు టైము ఉంటుంది పరిశీలించడానికి.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్ రెడ్డి :—ప్రతి దానికి ఛాంబర్ అంటే ఎలా ? అసెంబ్లీ ఉంది ఎందుకు ?

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లఖాన్ (చాంద్రాయణగుట్ట) :—ఉస్మానియా ఆస్పత్రిలో జరిగిన బ్రూటల్ మర్డర్ గురించి 304 నోటీసు ఇచ్చాను........

చైర్మన్ :—ఛాంబర్ కు రండి....

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ :—ఛాంబర్ కు ఎందుకు రావాలి ? ఉస్మానియా ఆస్పత్రిలో బ్రూటల్ మర్డర్ జరిగిందంటే ఛాంబర్ కు ఎందుకు రావాలి ?

చైర్మన్ :—తప్పకుండా అది ఎడ్మిట్ చేయడం జరుగుతుంది.... ఈరోజు ఇంకా తీసుకోవలసిన కాల్ ఎటెన్షన్ మోషన్స్ అవి చాలా ఉన్నాయి....

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ :—తెలుగుదేశం పార్టీ వారికి ఇంట్రెస్ట్ ఉంది. అందువల్ల అరెస్టులు చేయడం లేదు. ఎప్పుడు తీసుకుంటారో డేట్ చెప్పండి? హాట్ డిస్కషన్ అవుతున్నది. అసెంబ్లీలో చెపుతున్నాను లా అండ్ ఆర్డర్ సరిగ్గా లేదని. ఎప్పుడు తీసుకుంటారో డేట్ చెప్పండి.

చైర్మన్ :—తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఐ విల్ టెల్ యు లాటర్ ది డేట్..

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ :— డేట్ చెప్పండి. కనీసం రేపు తీసుకోండి.

చైర్మన్ :— రెండు రోజుల్లో తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మీకు చాంబర్ లో చెప్పడం జరుగుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

సభ్యులు కో-ఆపరేట్ చేయాలి- ఎజెండాలో బిజినెస్ చాలా ఉంది.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ :— రేపు తీసుకుంటారా, చెప్పండి.

చైర్మన్ :—టుమారో అర్ డే ఆఫ్టర్ టుమారో తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

టుమారో అర్ డే ఆఫ్టర్ టుమారో తీసుకోవడం జరుగుతుంది.. బాల్ రెడ్డిగారు మీరు 304 మీద మాట్లాడండి....

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్ :— రేపు తీసుకోండి—మా మోషన్ రేపు రావాలి...

చైర్మన్:— టుమారో అర్ డే ఆఫ్టర్ టుమారో...

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—గ్రూసమ్ మర్డర్ ఇన్ ది ప్రెజెన్స్ ఆఫ్ ఏ.సి.పి., సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ అండ్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ జరిగింది—అది అక్కడ ఇక్కడా కాదు- ఇన్ ది హార్ట్ ఆఫ్ ది సిటీ—ఇప్పుడే ప్రభుత్వం ఒప్పుకునేది ఉంటే—అది రేపు తీసుకోవాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ :— రేపు తీసుకోవాలి.

చైర్మన్ :—రేపు తీసుకొంటాము.. బాల్ రెడ్డిగారూ, మీరు 304 మీద మాట్లాడండి.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, జంటనగరాలలో దోమల బెడద....

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) :—అధ్యక్షా, ఎస్ ఆర్.ఎస్.పి. కాల్వ క్రింద నీరు విషయం ముఖ్యమంత్రి రెండు రోజుల్లో ఇస్తాము అన్నారు. నాకు టెలిగ్రాం వచ్చింది నీరు రావడం లేదని. సెక్రటరీ ప్రసాద్ గారు నీరు విడుదల చేశారు అని అన్నారు. కానీ అక్కడ నీరు రాకపోవడంవల్ల పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. డి-83, డి-86 లో నీరు రావడం లేదు. పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. కరంటు 22 గంటలు ఇవ్వవలసివుంటే మూరారం, మంథెన ప్రాంతాలలో 12 గంటలు కరంటు కోత విధిస్తున్నారు. మహదేవ్ పూర్ ప్రాంతాలలో 12 గంటలు కరంటు కోత పెడుతున్నారు. ఇది రైతులకు సహాయం చేయడం ఎలా అవుతుంది? ముఖ్యమంత్రిగారు యాక్షన్ తీసుకుంటాము అంటే తొందరగా జరుగుతుంది.

10-40 గం. ఉదయం. చైర్మన్ :—ప్రతిదీ ప్రశ్న వేస్తే ... దీ ప్రొసీజర్ ఎజండాలో ఉన్న ... ప్రశ్న అడగటం—జవాబు ... సంతృప్తి పడాలి. గవర్నమెంటు మీరు చెప్పి ... మాట్లాడితే బాగుంటుంది ... సభ్యులు ...

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :— ...

శ్రీ యస్.టి రామారావు : ... మనవి చేసున్నాను క్రమశిక్షణగా ... కొన్ని వేల యకరాలలో సాగు చేస్తు ... ఉన్నం వరకు చేసినటువంటి దానికి ... యిచ్చిం ... వాటికి తప్పకుండా నీళ్లు యివ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— నేను యిందాకటి నుంచి 10 సార్లు లేచాను. చేనేత కార్మికులు గురించి నేను యిచ్చాను. వారు ఆకలి చావులతో ఉన్నారు. వారి సమస్యలు పరిష్కారము కాక నిరాశతో ఉన్నారు. దీని గురించి ఏమి చెప్పడం లేదు.

చైర్మను :—మీ ప్రశ్న ఎడ్మిట్ అయినది. తమరు కూర్చోండి.

రూలు 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయం

జంటనగరాలలో దోమల బెడదనుగూర్చి :

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, నామము, 10 రోజుల క్రిందట దోమల బెడద గురించి యిచ్చినటువంటి నోటీసు యివాళ చర్చకురావడం చాలా దారుణమని భావిస్తున్నాను. ఆనాడు లంకాదహనము చేయడానికి ఆనాడు దండయాత్ర చేయడం జరిగింది. ఆనాడు కోదండరాముడు సముద్రాన్ని దాటి లంకలోకి ప్రవేశించి రావణాసురుని ఏ రకంగా అయితే సంహారించారో, అదే రకంగా యీ రోజున భాగ్యనగరాన్ని దోమలు దండయాత్ర చేస్తున్నవి. మూసి నదికిరువైపులా పురానాపూల్ నుంచి మూసారాంబాగ్ వరకు నివశిస్తున్నటువంటి ప్రజానీకాన్ని దోమలు రక్తాన్ని పీల్చి పిప్పి చేస్తున్నవి దీనికి ఎవరు బాధ్యులో అర్థము కావడంలేదు. మలేరియా బాగా ప్రబలింది. అందుబాటులో డబ్బులు ఉన్నా మలేరియా శాఖ శ్రద్ధ తీసుకోకుండా ప్రభుత్వము ఏమాత్రం కూడా శ్రద్ధ తీసుకోకుండా ఉండడం జరుగుతున్నది. భాగ్యనగరవాసులను పట్టి పీడిస్తున్న దోమల బెడద గురించి నివారించడానికి దాని మీద తీసుకోవలసిన చర్యలు గురించి చర్చించడానికి మీరు అనుమతి యివ్వడానికి నేను నోటీసు యిచ్చిన 10 రోజులు తరువాత అనుమతి యివ్వడం అనేది జరిగినందుకు నేను ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. ... కార్పొరేషను ఆధీనములో ఉన్న ... వాటరు వర్క్సు వారికి యివ్వడం జరిగింది. ...

అప్పగించిన దానికు అప్పట్లో మేము ధన్యవాదాలు తెలిపాము. కాని ఆ రకంగా ఏమీ మెరుగుపడలేదు. డ్రైనేజ్ మెయింటెనెన్సు వీరికి అప్పగించడం వలన వాటరు విషయంలో గాని, డ్రైనేజ్ సిస్టములో గాని సక్రమంగా పని చేయలేక పోతున్నది. ప్రపంచబ్యాంకునుంచి రుణాలు [illegible] తీసుకుంటున్నాము. ఏదో బాగుపడుతుందని ఆశ పడ్డాము. 78 కోట్ల రూపాయలలో 25 కోట్ల రూపాయలు యిస్తే దానిని ప్రభుత్వం ఖర్చు చేయలేక సతమతమవుతున్నది. [illegible] పేట దగ్గర ట్రీట్‌మెంటు ప్లాంట్ తలపెడితే ప్రభుత్వము యిప్పటికి పూర్తి చేయలేకపోతున్నది. యిప్పటికి టాంకు పూర్తి చేయలేదు. [illegible] మురికి నీరు ప్రవహించకుండా అక్కడనే నీరు నిల్వ ఉండిపోవడంవల్ల దోమలు పెరగడానికి ఆస్కారం అయినది. దోమలు నిరోధించడానికి మలేరియా అధికారులు మలేరియా ప్రబలిన ఏరియాలలో సక్రమంగా పని చేయడం లేదు. వారు ముస్లిమ్ ఏరియాలలో పని చేయడం లేదు. వారు అధికారములో ఉన్నటువంటి మజ్లిస్ పార్టీకి సంబంధించినటువంటి ఓట్లు ఉన్నటువంటి ఏరియాలలో వారి ఆదేశాలు ప్రకారం మలేరియా శాఖ పని చేస్తున్నది. వేరే చోట్ల పని చేయడం లేదు. అటువంటి ఉదంతాలు నా దృష్టికి వచ్చినవి. గత 17 సంవత్సరాలుగా ఉన్నటువంటి ఎంటోమాలిజిస్ట్ నెల రోజులు క్రిందట ట్రాన్స్‌ఫరు చేస్తే యింతవరకు ట్రాన్స్‌ఫరు ఎఫెక్ట్ కాలేదు. ఆయన శ్రద్ధ వహించి పని చేయడం లేదు. మలేరియా నిర్మూలన గురించి గాంగులుగా వెళ్ళ వలసిన వారు నలుగురైదుగురు ఉండాలి, ఎవరైతే యింటి యింటికి వెళ్ళి మందు చల్లాలో, ఆ గాంగులో నలుగురైదుగురు ఉండని కారణముగా అక్కడ పని జరగడం లేదు. 85 మంది పని చేయవలసిన చోట 40 మంది పని చేస్తున్నారు. సూపర్విజను సరిగా జరగడం లేదు. మలేరియా గాంగులలో 255 మందిని 1970 సంవత్సరములో ఎపాయింట్ చేయడం జరిగింది. హైదరాబాదు నగరంలో జనసంఖ్య 30 లక్షల నుంచి 40 లక్షల మంది ఉండడము వలన యిప్పుడున్నటువంటి మలేరియా గాంగులతో పని చేయలేక పోతున్నారు. మూసి నది మీద ఉన్నటువంటి దోమలను నిరోధించడానికి మందు చల్లాలంటే 10, 12 మంది వెళ్ళవలసి ఉండగా ఒకరిద్దరి వెళితే వారి వలన ఏమి పని జరుగుతుందో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. దోమల పొగ, మందు చల్లాలంటే ఒకరిద్దరితో అయ్యే పనేనా అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధముగా పరిస్థితులుంటే, ఏ విధముగా దోమలు నిరోధించడానికి వీలు అవుతుందని అడుగుతున్నాను. హైదరాబాదు సిటీలో సగం మంచి నా నియోజకవర్గం, ఆ తరువాత స్పీకరుగారి నియోజకవర్గం, ఆ తరువాత శ్రీ ఎ. నరేంద్రగారి నియోజకవర్గం, ఆ తరువాత ఇంద్రసేనారెడ్డి గారి నియోజకవర్గం ఉన్నాయి. ఆ నియోజకవర్గంలో ప్రాంతాలైన కార్వాన్, మహారాజ్‌గంజ్, హిమాయత్‌నగర్, మలక్‌పేట, [illegible] పేట ప్రాంతాలలో పారుతున్నటువంటి మూసీనదికి ఇరువైపులా ప్రహారీగోడ కట్టడానికి ఎప్పుడో గత 50 సంవత్సరాల క్రితం అనుమతించడం జరిగింది. దాని వలన మురికి నీరు పోకుండా

ప్రవాహంలాగ నీరు పోవడానికి వీలు ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ పథకాన్ని అనుమతించడం జరిగింది. కానీ యింతవరకు ప్రభుత్వమువారుగాని, కార్పొరేషను వారుగాని ఆ పనిని ఎందుకు చేపట్టలేదు అని అడుగుతున్నాను. ఆ విధంగా చేసినట్లయితే మురికి నీరు రాకుండా, దోమల బెడద లేకుండా ఉండడానికి వీలు ఉండేది. మూసి నదిని భూఆక్రమణదారులు ఆక్రమించుకుని అక్కడనే గడ్డి మొలపించి లక్షలాది రూపాయలు ఆర్జించుతున్నారు. మూసినది కిరువైపులా ప్రహరిగోడ కట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ గడ్డి మొలపించి ఆ గడ్డిని అమ్ముకుని లక్షలాది రూపాయలు సంపాదించుతున్న భూఆక్రమణదారులను తొలగించి వారిని కఠినంగా శిక్షించాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దోమల బెడద నివారణకు మలేరియా నిర్మూలనకు సిబ్బంది చాలా అవసరం. 1970 సంవత్సరంలో ఎపాయింట్ అయిన 250 మంది సిబ్బంది యిప్పటి హైదరాబాదు నగరంలో ఉన్నటువంటి జనాభాను 40 లక్షలు పరిగణనలోనికి తీసుకుంటే ఆ సిబ్బంది ఏ మూలకు సరిపడదు? యిప్పటి జనాభా ప్రాతిపదికగా తీసుకుంటే 10,000 మంది సిబ్బంది కావాలి. అజమాయిషీ చేసే సిబ్బందితో 40 మందిదాకా చనిపోతే ఆ పోస్టులను యిప్పటివరకు భర్తీ చేయలేదు. చీఫ్ ఎంటొమాలిజిస్టును ట్రాన్సుఫరు చేస్తే ఆ బదిలీని ఆయన చేత ఎందుకు ఎఫెక్ట్ చేయించలేక పోతున్నది ప్రభుత్వము అని నేను తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఇట్లాంటి వ్యక్తులు అధికారంలో ఉండడము వలనే అధికారములో ఉన్న మజిస్ కూడా ఏమి చేయలేక పోతున్నారు. హైదరాబాదులో ఉన్నటువంటి స్లమ్ ఏరియాలలో హరిజనులు, గిరిజనులు ఉన్నటువంటి ఏరియాలలో పని సక్రమంగా జరగడం లేదని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియచేస్తున్నాను. మురికివాడలలోని దోమలను నివారించాలని, మూసినది కిరువైపులా ప్రహరీగోడ నిర్మాణము, డ్రైనేజి పథకము వాటరు వర్క్సు నుంచి తీసుకుని కార్పొరేషనుకు అర్పించుతూ ఆ విధముగా ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ట్రీట్‌మెంట్

10–50 గం. ఉదయం ప్లాంట్‌ని పెట్టమని రెండు సంవత్సరాల క్రిందట తీసుకొన్న చర్య అలాగేవుంది. ఇది ప్రభుత్వము యొక్క అసమర్థతను చూపుతున్నది. అటువంటి మేజర్ స్కీమును చేయలేని ప్రభుత్వము, దానియొక్క మెయింటెనెన్స ఏ విధంగా చేస్తుందని అడుగుతున్నాను? మెయింటెనెన్స తిరిగి కార్పొరేషన్ చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. సిబ్బందిని పెంచాలి. అక్కడున్న ఆఫీసర్లు చాలా రోజుల నుండి అక్కడే పనిచేస్తున్నారు, వాళ్లను బదిలీచేయాలని కోరుతున్నాను. సామరస్యపూర్వకంగా హిందూ-ముస్లిం భేదం లేకుండా పనిచేసే ఆఫీసర్లను పెట్టవలెనని కోరుతున్నాను.

పురపాలక శాఖా మంత్రి (శ్రీ వడ్డి రంగారావు) :— హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంటనగరాలలో దోమల బెడదను నివారించేందుకు హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ నిర్విరామంగా కృషి

చేస్తున్నది. గత సంవత్సరము డిసెంబరు నెలాఖరు నుండి దోమల బెడద ఎక్కువైనదన్న మాట వాస్తవమే.

గత సంవత్సరము వర్షాలు సక్రమంగా కురిసినందున నవంబరు నెలాఖరు వరకు దోమల బాధ చెప్పుకోతగినంతగా లేదు. మురుగునీటి పారుదల వ్యవస్థను మెరుగుపరచవలసి వున్నందున మరియు చెరువులు, మడుగులు, కుంటలు మున్నగు వాటిలో "గుర్రపుడెక్క ఆకు", విపరీతముగా పెరిగినందున దోమల బెడద తిరిగి ఉధృతమైనది. దోమలు పుట్టి పెరిగే అన్ని ప్రదేశాలలో దోమలను వళింపజేసే రసాయన పదార్థాలను చల్లడము, మూసీనదికి చుట్టు ప్రక్కల మరియు దోమల బెడద అధికంగా వున్న ప్రాంతాలలో "ఫాగింగ్" కార్యక్రమాన్ని కార్పొరేషన్ నిర్వహిస్తున్నది. ఇంటింటా తిరిగి ఓవర్ హెడ్ టాంకులు మరియు నీటి తొట్లను "లార్విసైడ్స్" తో శుభ్రపరచటం కూడ జరుగుతున్నది. హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిలో సుమారు తొమ్మిది వేల ఎకరాల విస్తీర్ణములో ఎడాది పొడుగునా మురుగునీటితో మాగాణి సాగుచేయడం, దోమల బెడదకు గల పధాన కారణాలలో ఒకటి.

జంట నగరాల పరిధుల్లో మాగాణిసాగును నిషేధిస్తూ 1986 లో ఉత్తర్వులు జారీ చేయడము జరిగినది. హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఈ విషయంలో జిల్లా కలెక్టరు సమన్వయంతో తగు చర్యలను తీసుకుంటున్నది. మలక్ పేట, అంబర్ పేట, లాలాపేట, నల్లకుంట, మంగళ్ హాట్, కార్వాన్, పురానాపూల్ మున్నగు తదితర ప్రాంతాలలో 15 రోజులకొకసారి ఫాగింగ్ చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఈ కార్యక్రమాన్ని పత్రికల ద్వారా ప్రజలకు తెలియజేయబడుతున్నది. ప్రజా ప్రతినిధులు, కౌన్సిలర్లు కూడ ఈ కార్యక్రమానికి సహకరిస్తున్నారు.

శ్రీ మొహమ్మద్ అమనల్లా ఖాన్ :— అధ్యక్షా, పాయింటాఫ్ ఆర్డరు రెయిజ్ చేస్తున్నాను. రూలు 304 క్రింద మంత్రి గారు స్టేట్ మెంట్ ను చదవడానికి వీలు లేదు. ఏ రూలు క్రింద చదువుతున్నారు ?

చైర్మన్ :—రూలు చూపించండి ఏ రూలు క్రింద చదవకూడదో ? ప్రకటన చదవవచ్చు.

శ్రీ మొహమ్మద్ అమనుల్లాఖాన్ :—తమరు చూడంచి రూలును. రిటెన్ స్టేట్ మెంట్ ను మంత్రి గారు చదవకూడదు.

చైర్మన్ :—నేను రూలింగ్ ఇస్తున్నాను. మినిష్టరు గారు స్టేట్ మెంటును చదవవచ్చు.

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :—"బేటెక్స్" ,"అబేట్" మరియు" "లార్విసైడిల్ అయిల్" ఉపయోగించటమేకాక, లార్వాదశలో ఉండే ఆహారముగా భుజించే గంబూసియా" అనే చేపలను బావులలోనూ, "గప్పి" అనే చేపలను కుంటలలోనూ,

మురుగునీటిలోనూ వదలడం ద్వారా, దోమలు పెరుగుదలను నిర్మూలించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరము కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు సరఫరా చేసే "మెలాథియాన్" అనే మందు మనకు ఇంతవరకు అందనప్పటికి హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ లక్షా యాభై వేల రూపాయల ఖర్చుతో "మెలాథియాన్" రసాయన పదార్థాన్ని కొనుగోలు చేసి ఫాగింగ్ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగిస్తూ దోమల నివారణకై కృషి చేస్తున్నది. అనారోగ్యమునకు గురైనట్లుగా ఫిర్యాదులు అందిన వెంటనే హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ అధికారులు జిల్లా ఆరోగ్య శాఖ సిబ్బంది సహకారముతో తగిన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

గౌరవ సభ్యులు వెలిబుచ్చిన సందేహాలకు విడివిడిగా సమాధానాలు తెలుపుతున్నాను. సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. 9 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో మెట్రోపాలిటన్ మురుగు నీటి కార్యక్రమము చేపట్టడం జరిగింది. ఇది మొత్తం 25 కోట్ల స్కీము అది...

(ఇంటరప్షన్స్)

చైర్మన్ : మంత్రిగారు వారు ఏమన్నా అడిగితే సమాధానం ఇవ్వండి. వారు అడుగుతారు మీరు చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— మంత్రిగారు వ్రాసుకొని వచ్చింది చదివారు. గౌరవ సభ్యులు అడిగిన దానికి క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వలేరు. (బెల్)

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— గౌరవ సభ్యులు డ్రైనేజి గురించి అడిగారు. డ్రెయినేజీ స్కీము ఇపుడు 9 కోట్ల రూపాయలతో పని జరుగుచున్నది. 25 కోట్ల రూపాయల స్కీము అది. వారి సందేహాలలో ఇదొకటి. రెండవది, ఎవరినో బదిలీ చేశారు. వారు అక్కడే వున్నారు అనే అభిప్రాయం చెప్పారు. బదిలీ చేసిన మాట వాస్తవమే వారు వెంటనే ట్రిబ్యునల్ కు వెళ్ళి స్టే తెచ్చారు. ఇక్కడే పని చేస్తున్నారు. మూడవ సందేహం, సిబ్బంది చాలదని అన్నారు అది యదార్థమే. ప్రభుత్వమును కూడా సిబ్బంది చాలదని తెలియజేయడం జరిగింది. దానిమీద తిరిగి వత్తిడి చేస్తాము. ఇది కార్పొరేషన్ చేయవలసిన పని అమలు పరచవలసింది కార్పొరేషనే.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— రిక్రూట్‌మెంట్ బ్యాన్ వుంది.?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— నన్ను చెప్పనివ్వండి. డీటెయిల్డుగా చెబుతున్నాను. దయచేసి వినండి. 250 మంది వర్కర్సు వున్నారు. సిబ్బంది తక్కువనే వుంది. చాలదు. ప్రభుత్వము కూడా వారికి వ్రాయడం జరిగింది. దీనిని వెంటనే అమలు చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. తిరిగి వ్రాస్తాము మీరు కూడా భాగస్వాములు కాబట్టి, ఈ విషయంలో వత్తిడి చేయండి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ప్రభుత్వము అంటే ఎవరండి. అది ఆకాశములో వుందా? ఆ ప్రభుత్వము ఎవరిది? మీరు కూడా వత్తిడి....

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— మూసీ నదిలో సుమారు 8 వేల ఎకరాల భూమి ... నీటితో ... చేస్తున్నారు. ... నివేదించబడింది. కాని అమలు జరగడం లేదు. ... అమలు ... కలెక్టరు గారు, గౌరవ సభ్యులు, కార్పొరేషను వాళ్లు అందరు కలసి ... ప్రయత్నం చేస్తే తప్ప మాటలతో జరిగేది కాదు. ఇది మనం అందరం చేయవలసిన పని? నేను కూడా మీతో ఏకీభవిస్తున్నాను. నేను ఫైలు అన్నీ చదివి తెలుసుకున్నాను. ఈ ఆందోళనలో మీతో బాటు నాకు కూడా భాగము ఉంది. 11—00 గం. ఉదయం

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు :— ఇది ... రెడ్డి గారు చెప్పారు మంత్రిగారు 'ఇది అందరి సమస్య' అంటున్నారు. నేను మీతో ఏకీభవిస్తున్నాను అంటున్నారు. మనమందరము కలిసి చేద్దాము అంటున్నారు. మేము చేసేది ఏమి ఉంటుంది ? మేము ఏ విధంగా కోఆపరేషన్ ఇవ్వాలి? అసలు ఈ దోమల బెడద తీరుతుందా ?

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— అందరు అంటే మనమందరము అని కాదు. ఎవరయితే ఎం.ఎల్.ఏ లు గా ఉండి కార్పొరేషనులో సభ్యులుగా ఉన్నారో ఆ లోకల్ మెంబర్సు ఈ కార్యక్రమం సక్రమంగా అమలు జరగడం కోసం దోమలను అరికట్టడం కోసం కృషి చేయవలసిన బాధ్యత వారికి కూడా ఉంది అని అంతర్గతంగా చెప్పాను గాని వేరే అర్థము లేదు. మాతో బాటు మీకు కూడ బాధ్యత ఉంది అన్నాను.

శ్రీ నాయని నరసింహా రెడ్డి :— ఎం.ఎల్.ఏ లకు ఏమి బాధ్యత ఉంది ?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— మంత్రిగారు చెప్పిన దాంట్లో అర్థం ఉంది. మీరంతా పరిసరాలను శుభ్రముగా ఉంచుకుంటే దోమలు రావని వారి ఉద్దేశము. మా జనతా పార్టీ మంత్రి కదా అని మీరంతా హేళన చేస్తున్నారు.

శ్రీ నాయని నరసింహా రెడ్డి :— గౌరవ మంత్రి గారు అందరి బాధ్యత ఉంది అంటున్నారు. బాల్ రెడ్డి గారు మూసీ నదిలో గడ్డి పెంచుతున్నందు మూలమున దోమలు ఎక్కువ అయినాయి అని చెప్పారు. ఆ గడ్డి పెంచకుండా ప్రభుత్వం నుంచి కలెక్టరు ద్వారా దానిని ఆపు చేయండి. మీరు ప్రభుత్వము. మీకు అధికారము ఉంది. కలెక్టరు ద్వారా అటువంటి ఆదేశాలు ఇచ్చి ప్రభుత్వములో చర్య తీసుకోండి. ఇందులో మమ్ములను ఇన్‌వాల్వు చేస్తున్నారేమిటి? ఇది చాల సీరియస్ విషయం కాబట్టి మంత్రిగారు సిటీ ఎం.ఎల్.ఏ.స్ ను కలెక్టరు గారిని కూర్చోబెట్టి సమావేశము ఏర్పాటు చేసి చర్య తీసుకోడానికి ఆలోచించమనండి మేము కోఆపరేట్ చేస్తాము. మీరు ఆదేశాలు ఇవ్వండి కలెక్టరుకి, గడ్డి పెంచడానికి వీలు లేదని కలెక్టరు గారిని, కార్పొరేషన్‌ని ఆదేశాలు ఇవ్వమనండి. సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది.

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— నేను చెప్పాను. ... గొంతు సరిగా లేక పోవడం వల్ల వారికి అర్థము కావడంలేదేమో.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :— గొంతుకే కాదు. వళ్ళు కూడా కట్టించుకోవడం మంచిది.

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— కట్టించుకుంటాను. 1986 వ సంవత్సరం లోనే మురికినీరుతో సాగుచేసే దానివల్ల దోమల బెడద ఎక్కువగా ఉందని దానిని నివేదించడం జరిగింది. దానిని కలెక్టరు గారు, కార్పొరేషను, కార్పొరేషనులో ఉండే పెద్దలు అందరు కలిసి అమలు జరపవలసి ఉంది. అమలు జరగలేదు. ప్రభుత్వం తరఫున మేము సపోర్టు చేస్తున్నాము. అమలు పరచ వలసిన వారు కార్పొరేటర్సు తప్ప మీరు కాదు కదా. దానిలో వారి సహాయం కావాలి అనడం ఏమీ తప్పు కాదు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు :— మందులు ఏమి వాడుతున్నారు? ఎంత క్వాంటిటీ వాడుతున్నారు? దోమలు వేరు వేరు చోట్ల వేరు వేరుగా, దోమలగూడలో ఒకరకంగా, అడిక్‌మెట్‌లో ఇంకొక రకంగా ఇలా వేరు వేరుగ ఉన్నాయి. అవి కూడా వేరు వేరు కులాలుగా ఉన్నాయి.

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :— దోమలు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాలలో ఫాగింగు—అంటే పొగ వదలడం చేస్తున్నారు. బేలెక్సు అనే విష పదార్థాన్ని వాడుతున్నారు. తరువాత వీటికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇచ్చే మెషిన్సు అవి చాల తక్కువగా ఉన్నాయి, ఇంత పెద్ద కార్పొరేషనుకి అవి మూడు మాత్రమే ఉన్నాయి. వాటిని కూడా ఎక్కువ సమకూర్చుకోవాలి. ఇప్పుడు 15 రోజులకు ఒకసారి వాడుతున్నారు. దానిని ప్రతి వారానికి వాడాలి. కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసుకోవలసిన అవసరం కార్పొరేషనుకి ఉన్నది. కార్పొరేషనుకి అవి అన్ని సమకూర్చి మేము హెచ్చరికగా వారికి ఆర్డర్సు పంపిస్తాము దానిమీద సహకరించండి అని మిమ్ములను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :— మెషిన్లు కొనుక్కుంటాము అంటే గవర్నమెంటు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. మేము ఇష్యూని కరెక్టుగా చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఈ ప్రభుత్వమునకు చిత్తశుద్ధి ఉంటే సిటీలో యీ దోమల బాధ లేకుండా చేయవచ్చును. ఈ దోమల బాధ నివారించుటకు 1983-1984 లోనే యీ ఏసంబ్లీలో ఒక యాక్టు పాస్ చేసినాము. ఆ యాక్టు పాస్ చేసిన తరువాత ఆఫీసర్లు యితరులతో కుమ్మక్కయి యాక్టుకు సంబంధించిన రూల్సు మూడు సంవత్సరాలు గడచినా ఫ్రేమ్ చేయలేదు. ఆ రూల్సు ఫ్రేమ్ చేసిన తరువాత కూడా ఎవరైతే సిటీలో యిల్లీగల్‌గా వాటర్‌ను యూజ్ చేసి గడ్డిని పెంచుతున్నారో వారికి నోటీసులు యివ్వకుండా యాక్టును ఇంప్లిమెంటు చేయలేదు. అంతేకాకుండా సిటీలో బర్రెలు, గొర్రెలు పెంచడం సిటీలో చేయకూడదు. ఆ రకంగా సిటీలోనే కాకుండా మునిసిపల్ ఏరియాకు సంబంధించి పరిసర ప్రాంతాలలో కూడా యీ బర్రెలను, గొర్రెలను పెంచకూడదు. కాని

దానిని కార్పొరేషన్‌వారు అరికట్టడంలేదు. తరువాత యీ దోమలను తొలగించి పొగను వదిలే మెషన్స్ కొనడానికి ఎల్.బి. నగర్ మునిసిపాలిటీవారు, పర్మిషన్ అడిగితే వారికి పర్మిషన్ యివ్వలేదు. హైదరాబాదు కార్పొరేషన్‌వారు కూడా మిషన్స్ కొనడానికి పర్మిషన్ అడిగారు. వారికి పర్మిషన్ యిస్తారా?

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :—మిత్రులు చెప్పినది నాకు అర్థం అయింది. ఈ దోమల బాధ నివారణ కొరకు కలెక్టరుతో, సంబంధిత ఎం.ఎల్.ఏ. లతో, కార్పొరేషన్ కమీషనర్‌తో, హెల్త్ ఆఫీసరుతో, ఇంజనీర్సుతో మునిసిపాలిటీలకు సంబంధించిన మంత్రిగా నేను సమావేశము ఏర్పాటు చేస్తాను. అపుడు సభ్యులు వన్ బై వన్ అడిగి వాటిమీద వారికి సంతృప్తి పరిచేటట్లు ఆర్డర్సు వేస్తామని చెబుతున్నాను.

చైర్మన్ :—మంత్రిగారు స్పెషల్‌గా మీటింగు కండక్టు చేస్తామంటున్నారు కాబట్టి ఏమైనా సందేహాలు ఉంటే ఆ మీటింగులలో సంబంధిత సభ్యులు వారి సందేహాలు తీర్చుకోవచ్చును.

శ్రీ అమానుల్లా ఖాన్ :— ఈ దోమల బాధ నివారణ విషయంలో చాలా విషయాలు చెప్పాలి కాబట్టి దీనిమీద అర్ధ గంట చర్చకు అనుమతి యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

చైర్మన్ :—సభ్యులు నోటీసు యివ్వండి.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :—అధ్యక్షా, రెండవ 304 కు సంబంధించి మేము కూడా నోటీసు యిచ్చాము. మల్టీ స్టోరీ బిల్డింగ్సు కట్టడం యివన్నీ కార్పొరేషన్‌తో ఇంటర్ లింక్ అయి ఉన్నాయి కాబట్టి మా పేర్లు యాడ్ చేస్తూ యీ 304 రేపు డిస్కషన్‌కు తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

Sri Ch. Vidyasagar Rao :—We are signatories. We requested the Hon. Speaker for postponement.

Chairman :—The second notice given under Rule 304 in regard to the permission for construction of multi-stories buildings in the City of Hyderabad, against rules is postponed.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చినఅత్యవసర ప్రజా ప్రాముఖ్యతగల విషయములు:

ప్రాజెక్టులు మరియు భవననిర్మాణములలో పనిచేయు కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్మికులకు వేతనములు మొదలైన సంక్షేమ చర్యలనుగూర్చి.

ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యంత ప్రజా ప్రాముఖ్యముగల విషయములు, ప్రాజెక్టులు మరియు భవన నిర్మాణాలలో పని చేయు కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్మికులకు వేతనములు మొదలైన సంక్షేమ చర్యలను గూర్చి.

కార్మిక శాఖామంత్రి (శ్రీ బి. జనార్ధన్) :—

భవనాలు, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పనులలో నియమితులై పని చేసే కార్మికులకు కార్మిక శాసనాలు అంటే 1948, కనీస వేతనాల చట్టం, 1970. కాంట్రాక్టు లేబరు (క్రమబద్ధీకరణ, రద్దు) చట్టం. 1923, కార్మికుల నష్ట పరిహార చట్టం, 1936, వేతనాల చెల్లింపు చట్టం, సమాన ప్రతిఫల చట్టం వర్తిస్తాయి.

రోడ్ల నిర్మాణం, నిర్వహణ పనులు లేదా భవన నిర్మాణ పనులలో నియమితులైన కార్మికులకు కనీస వేతనాల చట్టం క్రింద నిర్ణయించిన కనీస వేతనాలు చెల్లించాలి. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పనులలో నియమితులైన కార్మికులకు కూడా కనీస వేతనాల చట్టం వర్తిస్తుంది. అంతేకాకుండా, భవన నిర్మాణం, ఇతర నిర్మాణపు పనులలో నియమితులై కాంట్రాక్టు లేబరు (క్రమబద్ధీకరణ, రద్దు,) చట్టం వర్తించే కార్మికులు కనీస వేతనాల చట్టం క్రింద నిర్ణయించిన కనీస వేతనాలు పొందడానికి అర్హులు. కనీస వేతనాలు వర్తించని సందర్భాలలో కాంట్రాక్టు లేబరు (క్రమబద్ధీకరణ రద్దు) చట్టం క్రింద కార్మిక శాఖ కమీషనరు నిర్ణయించిన వేతనాలను వారికి చెల్లించవలసి ఉంటుంది.

ఏదైనా రోడ్డు, వంతెన లేదా సొరంగం లేదా డ్యాము నిర్మాణం పనులు, ఏదైనా భవనం నిర్వహణ, మరమత్తులు లేదా కూల్చివేత పనులలో నియమితులై పని చేస్తున్నప్పుడు గాయపడిన లేదా మరణించిన సందర్భంలో వారికి నిర్దిష్టపరచిన రేట్ల ప్రకారం నష్ట పరిహారం చెల్లించడానికి కార్మికుల నష్ట పరిహార చట్టం వీలుకల్పిస్తున్నది.

1986, భవన నిర్మాణం, ఇతర నిర్మాణాల కార్మికుల (క్రమబద్ధీకరణ, ఉపాధి, సర్వీసు షరతుల) బిల్లును పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టడం జరిగిందని కేంద్ర ప్రభుత్వం 20-1-1989 తేదీ నెం. డి.ఓ.ఆర్. 46013/1/89—ఎల్. ఎస్. లేఖలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేసింది. రాష్ట్ర భవన నిర్మాణ, ఇతర నిర్మాణం కార్మికుల సలహా మండలిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడానికి ముసాయిదా బిల్లులోని 4వ విభాగం వీలుకల్పిస్తుంది. చట్టం అమలులో ఉత్పన్నమయ్యే ఏదైనా విషయాలను తమకు నిర్దేశించినట్లయితే వాటిని గురించి ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వడానికై ఆ మండలిని ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. ప్రతిపాదిత మండలిలో భవన నిర్మాణ కార్మికులు, ఉద్యోగులు తదితరులకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించడానికి ఏర్పాటు చేయడమయింది.

శ్రీ యు. రామచంద్రరాజు (విజయవాడ—వెస్ట్) :— ఈ భవన నిర్మాణ కార్మికులలో కార్పెంటర్స్, పెయింటర్స్ మొదలైన వారు వేరువేరు విభాగాలలో పని చేస్తూ ఉంటారు. ఈ కార్మికులకు రక్షణ అనేది లేదు. వీరు ప్రయివేటు.

ప్రజా ప్రాముఖ్యతగల విషయములు :
ప్రాజక్టులు మరియు భవన నిర్మాణాలలో పని
చేయు కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్మికులకు వేతనములు
మొదలైన సంక్షేమ చర్యలను గూర్చి.

యాజమానుల దగ్గర, కాంట్రాక్టర్ల దగ్గర పనిచేస్తూ ఉంటారు. వీరి వృత్తికి భద్రత లేదు. అందువల్ల వారికి రక్షణ కల్పించడానికి గాను కొంత మొత్తంతో ఒక నిధిని ఎవరు అయితే కనస్ట్రక్షన్ భవనాలు మొదలైనవి నిర్మిస్తున్నారో వారు ప్లాను అప్రూవ్ చేసినపుడే ఆ నిధి కొరకు డబ్బు కట్టేట్లు ఏర్పాట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా కాంట్రాక్టరు కొంత మొత్తం, భవనం కట్టేవారు కొంత మొత్తం ఏర్పాటు చేసినపుడు ఎవరైనా ప్రమాదవశాత్తు కార్మికుడు చనిపోతే వారికొరకు ఏర్పాటిచే సంక్షేమ పథకం కొరకు దానిని ఉపయోగించ వచ్చును. ఏమైనా ప్రమాదం కార్మికుడికి జరిగినపుడు ఆ భవన యజమాని తాను ఆ కార్మికుడిని నియమించలేదని కాంట్రాక్టరు నియమించేదని అంటున్నారు. అందువల్ల యీ వర్క్‌మెన్ కాంపెన్‌సేషన్ యాక్టును కార్మికులకు అప్లయి చేయలేకపోవడం జరుగుతున్నది. ఎవరైతే ప్రిన్సిపాల్ కాంట్రాక్టరు ఉన్నారో వారే యీ కార్మికుల కాంపెన్‌సేషన్‌కు బాధ్యత వహించేట్లు చూడాలి. కార్మికులకు ప్రమాదాలలో నష్టపరిహారం సరిగా చెల్లించేట్లు చూడాలి. అట్లాగే కార్మికుడి పని పరిస్థితులను పరిశీలించడానికి, అతనికి ఏ విధంగా భద్రత కల్పించాలి, ఏ విధంగా పని కల్పించాలి మొదలైన విషయాలు పరిశీలించడానికి ఒక గం. 1-80
ఎడ్వయిజరీ బోర్డును ఏర్పాటు చేయడం అవసరం. దీనికి కార్మిక మంత్రిగారు మధ్యాహ్నం
సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. జనార్ధన్ :— అధ్యక్షా, భవన నిర్మాణంలోనూ, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలోనూగల కార్మికుల కనీస వేతనాలను అక్టోబరు 7, 1988న జారీచేసిన 101 నెంబరు ఉత్తర్వులో నిర్ణయించారు. భవన నిర్మాణ, ప్రాజెక్టు నిర్మాణ కార్మికులు కాంట్రాక్ట్ లేబర్ చట్టం పరిధిలోకి కూడా వస్తారు. అట్లాగే వేతన చెల్లింపు చట్టం, సమాన వేతనాల చట్టం, కార్మికుల నష్టపరిహార చట్టం పరిధిలోకి కూడా వస్తారు. కనీస వేతన చట్టం వర్తించని కార్మికులకు కార్మిక శాఖ అధికారి కాంట్రాక్టు లేబర్ చట్టం క్రింద నిర్ణయించిన వేతనాలు చెల్లించాలి. కాంట్రాక్టు లేబర్ చట్టం పరిధిలోరాగల భవన నిర్మాణ, ప్రాజెక్టు నిర్మాణ కార్మికులకు ప్రస్తుతం ఇవ్వవలసిన రేట్లు చెపుతాను. నిపుణత లేని కార్మికులకు రోజుకు రూ. 13-50 పైసలు, అర్ధనిపుణత గలవారికి 18 రూపాయల చొప్పున, అత్యంత నిపుణత గల కార్మికుడికి 25 రూపాయల చొప్పున ఇవ్వవలసి వుంది. ఈ వేతనాలు కూడా కార్మిక శాఖ అధికారి నిర్ణయిస్తారు. ఒక విధమైన సమాన పనికి వేతనాలు నిర్ణయించడంలో స్త్రీ, పురుష వ్యత్యాసంలేదు. అదేవిధంగా భవన నిర్మాణం, ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలోగల కార్మికుల వివరాలు గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ఆ కార్మికుల స్థితిగతులను మెరుగుపరచేందుకు ఇంకా ఎంతో చేయవలసివుంది. ప్రస్తుతం కేంద్ర ప్రభుత్వం భవననిర్మాణ కార్మికుల విషయంలో ఒక చట్టాన్ని తీసుకువస్తోంది కాబట్టి గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు నిశితంగా పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకొంటాము.

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మందుల కొరతను గూర్చి.

వివరణ :

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి (డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య) :— ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మందుల కొరత ఏదీ లేదు. మందులను పై నిమిత్తం సంస్థల అవసరా ప్రాతిపదికగా ప్రత్యక్ష కొనుగోలు అధికార్లు కొనుగోలు చేస్తున్నార. ఆసుపత్రులు, ఔషధాలయాలు, ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల కోసం ఆ సంస్థల అధిపతులు లేదా ఆ సంస్థలకు అతి చేరువులో వున్న అధికారుల మందులను కొనుగోలు చేసేందుకు వీలుగా అందరు జిల్లా వైద్య, ఆరోగ్య అధికార్లు, జిల్లా లెప్రసీ అధికార్లు, జిల్లా ట్యూబర్ కొలోసిస్ అధికార్లు, జిల్లా మలేరియ అధికార్లు, తాలూకా ఆసుపత్రుల డెప్యూటీ సివిలు సర్జన్లు, డెప్యూటీ వైద్య ఆరోగ్య అధికార్లు, బోధనా ఆసుపత్రులతోసహా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల సూపరింటెండెట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్తు క్రింది ఆసుపత్రుల అధిపతులను డైరెక్ట్ డిమాండింగ్ నిమిత్తం ప్రత్యక్ష కొనుగోలు అధికార్లుగా పరిగణించడమైంది. దీర్ఘకాలం నిమిత్తం రేటు కంట్రాక్టు విధానాన్ని రూపొందించడం జరుగుతున్నది. రేటు కంట్రాక్టు ప్రాతిపదికగా ప్రత్యక్ష కొనుగోలు అధికార్లు మందులను కొనుగోలు చేస్తున్నారు. రేటు కంట్రాక్టును 1986లో ఆమోదించి దానినే కాలానుగుణంగా, 1988 డిసెంబరు 31వ తేదీ వరకు పొడగించడం జరిగింది. మందుల కొనుగోలు విధానాన్ని పటిష్ట పరచే ఉద్దేశంతో మందుల కొనుగోలులో ప్రస్తుతం అవలంభిస్తున్న విధానాన్ని అన్వయనం చేయడానికి, రాష్ట్రంలోని వైద్య ఆరోగ్య సంస్థలకు అవసరముయ్యే మందులను, పరికరాల కొనుగోలు కోసం ఖర్చు చేస్తున్న మొత్తాలను ప్రయోజనదారులకు పూర్తి ప్రయోజనాలను చేకూర్చే విధంగా పూర్తిగా ఖర్చు చేయడానికి విధానంలో చేయదగు మార్పులను సూచించడానికి కొనుగోలు మందులు, పరికరాల నాణ్యతను కాపాడటానికి తీసుకోవలసిన చర్యలను సూచించడానికి వీలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్తు కమీషనరు అధ్యక్షులుగా ఉండే ఒక కమిటీని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కమిటీ ఆశించిన, విధంగా తమ నివేదికను ఖరారు చేయలేకపోయింది. అయినప్పటికి కమిటీ ఇటీవలే తమ నివేదికలోని మొదటి భాగాన్ని ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది. నివేదికలోని మిగిలిన భాగాన్ని సమర్పించటానికి మరికొంత కాలం పట్టవచ్చు. కాబట్టి ప్రస్తుతం అమలులో వున్న రేటు కాంట్రాక్టును 31-3-1990 వరకు పొడిగించాలని ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయాన్ని తీసుకుంది. లోగడ అందిన టెండర్లను ఖరారు చేయడానికి వీలుగా వైద్య విద్యాశాఖ డైరెక్టరు ప్రతిపాదించినట్లు 22 మంది సభ్యులతోటి ఒక సంఘాన్ని నియమించాలని కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. టెండర్లు ఖరారు అయిన తరువాత ఆ టెండర్లు 31-3-1990 వరకు చెల్లుబడి అవుతాయి.

ఆసుపత్రులకు సంబంధించి ఒక్కొక్క పడక కోసం మందులపై చేయవలసిన ఖర్చును, ఒక్కొక్క ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం లేదా ఉపకేంద్రం లేదా ఔషధాయానికి ఖర్చు చేయవలసిన పూర్తి మొత్తాన్ని, ఒక్కొక్క సంస్థకు కొనుగోలు

చేయవలసిన ఔషధాల జాబితాను నిర్ణయించడం జరిగింది. ఇదివరకే నిర్ణయించినట్టి ప్రమాణాల ప్రాతిపదికగా వివిధ సంస్థలకు మొత్తాలను విడుదల చేయడమవుతున్నది. ఇందువల్ల ఒక్కొక్క ఆసుపత్రి లేదా ఔషధాలయం లేదా ఇతర సంస్థలకు లభ్యంగా వున్న మొత్తం వారికి తెలుసు. నిర్ణయించిన ప్రమాణాల ప్రాతిపదికగా అవసరమైన మొత్తాలను విడుదల చేయడమవుతున్నది మందుల సరఫరా కొరత గురించి ఏ విధంగాను భయపడవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ(గుంటూరు—I) :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారి ప్రకటనలోని మొదటి వాక్యం శుద్ధ అబద్ధం, సభను, రాష్ట్ర ప్రజలను మిస్‌గైడ్ చేసే విధంగా ఉంది. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మందులకొరత లేదనడం సత్యదూరమైన మాట. ఈ శాసన సభ ప్రారంభమైనప్పటినుంచి 4, 5 సార్లు ప్రశ్నల రూపంలో దీనిపై చర్చ చేయడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మందుల కొరత వున్న మాట యదార్థం, ఇది ప్రతిరోజూ, ప్రతి పౌరుడూ చెప్పుకొంటున్న మాట. కాని దీనిని అతి సులభంగా ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేసి మందుల కొరత లేదనే మాట చెప్పి మందులు లేని ఈ సంక్షోభంనుంచి తప్పించుకోవడం చూస్తే రాష్ట్ర ప్రజానీకాన్ని మోసం చేయడమేనని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇక వారి స్టేట్‌మెంట్‌లో మరో మాట చెప్పారు. అదేమిటంటే 1986 లో ఆమోదించిన రేటు కాంట్రాక్టును కాలానుగుణంగా 1988 డిసెంబరు 31 వ తేదీవరకు పొడిగించడం జరిగిందనే విషయం కూడా సత్యదూరమైంది. డిసెంబరు 31 వ తేదీదాకా రేటు కాంట్రాక్టును పొడిగిస్తామని చెప్పిన ప్రభుత్వం డిసెంబరు 27 వ తేదీనాడే దానికి సంబంధించిన ఉత్తర్వును జారీచేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. 1988 డిసెంబరుదాకా రేటు కాంట్రాక్టును పొడిగించామని చెవుతున్న ప్రభుత్వం జీ. ఓ. ను ఏ తారీఖున రిలీజ్ చేసిందో చెప్పాలని అడుగుతున్నాను. పై పెచ్చు మందుల కంపెనీవారు గతంలో సరఫరా చేసిన మందులకు సంబంధించి గత రెండు సంవత్సరాలుగా 5 కోట్ల రూపాయలమేరకు బిల్లుల బకాయీలు వున్న విషయం వాస్తవమేనా? ఇక రేటు కాంట్రాక్టు 31 డిసెంబరుతో అయిపోయిన విషయం వాస్తవమేనా? రేటు కాంట్రాక్టు ఉత్తర్వు ఎప్పుడు ఇచ్చారు? జనవరి 1 వ తేదీనుంచి నేటివరకు ఈ రేటు విషయం ఎక్కడ ఉంది? ఎప్పటినుంచి ప్రభుత్వం మందులను కొంటున్నది? 5 కోట్ల మేరకు మందుల కంపెనీకి బాకీ వున్న విషయం నిజమేనా? అందువల్ల మందుల కంపెనీవారు ప్రభుత్వానికి మందులు సరఫరా చేయడం జరగదని చెప్పిన మాట వాస్తవమేనా? అంతేకాక లోకల్ హాస్పిటల్సువారు రోజుకు వెయ్యి రూపాయలకు మించి మందులు కొనకూడదని ఆదేశాలు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా?

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి మందులు సరఫరా చేయడం జరగదని అన్నారని వారు అన్నారు, అది వాస్తవం కాదు. ఇక రోజుకు ఎట్-ఎ-స్ట్రెచ్ 3 వేల రూపాయలవరకు మందులు కొనే అవకాశం ప్రస్తుతం వున్న రూల్స్ ప్రకారం ఉంది. ఆ ప్రకారంగానే కొనుగోలు చేయడం జరుగుతోంది.

అంతేకాక ప్రతి హాస్పిటల్‌కు అక్కడి బెడ్ స్ట్రెంత్‌ను బట్టి—ప్రతి బెడ్‌కు ఎంత రేటు అని నిర్ణయించి—ఆ రకంగా సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. ఆ వివరాలు కావాలంటే మీకు సమర్పిస్తాను.

11—30 గం. ఉదయం శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—నేను అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు రాలేదు. ఇది చాలా ప్రాముఖ్యత గల విషయం. కొంత ఎక్స్‌టెన్షన్ చేయాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

1—1—89 తరువాత రేట్ కాంట్రాక్టర్ల పరిస్థితి ఏమిటి? రూ. 5 కోట్లు మందుల కంపెనీలకు ప్రభుత్వం బాకీ ఉన్నది. వారి బిల్లులను క్లియర్ చేయలేదు. కాబట్టి వారుమందులను సప్లయి చేయడం పూర్తిగా మానేశారు. ఇది వాస్తవమా? అని అడిగాను.

డా. పి. సుబ్బయ్య:—సప్లయి చేయడం పూర్తిగా మానడం లేదు. సరఫరా జరుగుతున్నది. రేట్లవారీగా కొనుగోలు చేయడం జరుగుతున్నది. మందులు లేవని, రాలేదని, ఎక్కడా, ఏ హాస్పిటల్ నుంచి కంప్లయింట్ రావడం లేదు, రాలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:—చాలా ఇంపార్టెంట్ అండి....సత్య దూరం అండి.. ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను.

చైర్మన్:—సిగ్నేటరీస్ మాత్రమే....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల్):—మందులు లేవని కంప్లయింట్ లేదని అంటున్నారు..

డా. పి. సుబ్బయ్య:—స్పెసిఫిక్ ఇన్సిడెంట్స్ ఏమైనా ఉంటే చెప్పండి? వెంటనే మందులు సరఫరా అయ్యేట్లు చూస్తాము.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి:— మేము అంటే కాంగ్రెసు వారము, ఏమీ ఉబుసుపోక సభలో చెప్పుతున్నాను అనే అభిప్రాయం ఉన్నది. మీ మిత్ర పక్షం వారు అయిన శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పారు. న్యూరోబియన్ ఇంజక్షన్ కూడా లేదు, మేము కొనుకొంటున్నామని చెప్పారు. అన్నీ ఉన్నాయి, అంటే ఎట్లా అండి.

(ఇంటరప్షన్)

చైర్మన్:—ఈ విషయం ప్రతిరోజు చర్చిస్తున్నాము. అన్ని విషయాలు కూడా ప్రభుత్వం తరఫున ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు, స్పీకరుగారు యీ మందుల విషయంలో

ప్రజా ప్రాముఖ్యత గల విషయములు,
ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మందుల కొరతను గూర్చి.

సభ్యుల ఆందోళన దృష్టిలో పెట్టుకుని ఒక హౌసు కమిటీని వేయాలని, టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సెస్‌ను పరిశీలించాలని అనుకున్నారు. దాని మీద కూలంకషంగా చర్చ జరిగింది. ఇది కూడా అందులోకి వస్తుంది. మళ్ళీ మళ్ళీ కొనసాగించడం..

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— బాగానే ఉంది. కాని, సభలో మంత్రి గారు లేచి, నిలబడి, ఏ మందుల కొరత లేదని, ఏ హాస్పిటలు నుండి కంప్లయింటు రాలేదని మాట చెప్పుతూంటే ఎలా భరించాలి? అధ్యక్షా, ఆ స్థానం విడిచి యీ స్థానంలో మీరు ఉంటే భరిస్తారా చెప్పండి?

శ్రీ మహ్మద్ జానీ:— స్పెసిఫిక్‌గా జీవో ఉన్నదండీ..... నాకు ఎందుకు ఎలా చేశారు? ... మీరు, రేటు కాంట్రాక్టు 31–12–88 వరకు పొడిగించడం జరిగింది అన్నారు; మీ స్టేటుమెంటులో. ఆ జీవో ఎప్పుడు ఇష్యూ చేశారు? 1-1-89 పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఏమిటి? ఇన్‌ఫర్‌మేషను లేకుంటే పోస్టుపోను చేయండి? ..... మంత్రిగారిని పూర్తి ఇనుఫర్‌మేషనుతో రమ్మనండి!

డా. పి. సుబ్బయ్య.:— అధ్యక్షా, మే నెల, 1989 వరకు పొడిగించడం జరిగింది. జీ.వో. 25-2-1989న ఇష్యూ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :— 31 డిసెంబరు దాకా పొడిగించామని మంత్రిగారు చెప్పారు. 31 డిసెంబరు దాకా రేటు కాంట్రాక్టు మీరు ఇచ్చిన జీవో ఏ తారీఖున ఇచ్చారనేది కావాలి?

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, స్పెసిఫిక్‌గా మహ్మద్ జానీగారు క్వశ్చను అడుగుతున్నారు. శాసనసభకు ప్రిపేర్ అయి రావలసిన బాధ్యత వారిపై ఉన్నది. వారికి సమాధానం ఇప్పించవలసిన బాధ్యత తమరిపైన ఉన్నది. సమాధానాలు రాకపోతే క్వశ్చను అడిగి ఏమి లాభం? Are we not going to waste the time of the Assembly? లేకపోతే, ముఖ్యమంత్రిగారిని పిలిపించండి.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా, కూడు గుడ్డ, ఇల్లు అవసరం అనుకుంటే వైద్యం కూడా అంతే అవసరం ఉన్నది. ఈ దినం ప్రతి హాస్పిటల్‌లో మందుల కొరత ఉన్నదనే విషయం సత్యం. దాన్ని, పిల్లి పాలు తాగుతూ కళ్లు మూసుకున్నట్లు కొరత లేదని అంటే ప్రజలందరికీ తెలుసు. ఒక్క విషయం మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ఇన్‌పేషంట్స్‌కు ఎంత డబ్బు ఇస్తారు? పర్ బెడ్ మందులు కొనడానికి, ఆ సౌకర్యం చూడడానికి ప్రభుత్వం పర్ పేషంట్‌కు ఇంత అని, ఔట్ పేషంట్‌కు ఇంత అని ఇస్తున్నారు? ఎంత మంది సంవత్సరానికి ట్రీట్‌మెంటు తీసుకుంటున్నారు? ఈ రెండు విషయాలు చెప్పితే కేటాయిస్తున్న డబ్బు సరిపోతుందా, లేదా అని తెలుస్తుంది. మందులు కొనడానికి డబ్బు ఉందా, లేదా అని తెలుస్తుంది. రేటు కాంట్రాక్టు ఇచ్చారని చెప్పుతున్నారు; 1989 వరకు ఇచ్చారు కదా, ఆ రేటు కాంట్రాక్టర్ల పేర్ల లిస్టు చెప్పుతారా? నాసిరకం మందులకు రేటు కాంట్రాకు ఇచ్చారు. మంచి రకాలకు ఇవ్వలేదని ఒక ఆరోపణ

ఉన్నది. అవి ఏ ఏ ఫార్ములేషన్స్? ఏ ఏ కంపెనీలకు ఇచ్చారు? కులం ప్రసక్తి లేకూడదు అనుకుంటే, లేవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. నన్ను క్షమించాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

సీరియస్ ఎలిగేషన్ అండి .... నన్నపనేని చౌదరి, ఒకాయన ఎన్.ఆర్.ఐ. అని చెప్పి, జాయింట్ వెంచర్ పెట్టుకున్నారు. శాక్షన్ చేసినవారు పి. ఎల్. సంజీవ రెడ్డిగారు ఎవరు అయింది మీకు తెలుసు. ఆ సంజీవరెడ్డిగారు, జాయింటు వెంచరు స్టార్టు చేయకముందే ఆ కంపెనీకి 10 ఫార్ములేషన్స్ రిజర్వు చేశారు. దానికి కూడా పర్మిషన్ ఇచ్చారు. అప్పుడు మంత్రిగారు వెంకటేశ్వరరావుగారు, డైరుక్టరుగారు వెంకటరావు ఏవరో ఉన్నారు. సంజీవరెడ్డిగారు సెక్రటరీగా ఉన్నారు. 10 ఫార్ములేషన్స్ ఇచ్చారు. ఫ్యాక్టరీ మొదలు పెట్టకముందే, ఫౌండేషన్ వేయక ముందే 10 ఫార్ములేషన్స్ రిజర్వు చేశారు. ఈ 10 ఫార్ములేషన్స్ ఆయన సప్లయి చేయాలి. ఫార్ములేషన్స్ లేకుండా 'నాట్కో' ....

చైర్ మెన్ :— యు పుట్ ఎ స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్ ....

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— 'నాట్కో' లాబొరేటరీస్ వద్ద తక్కువ ధరకు కొని, ఎక్కువ రేటుకు ప్రభుత్వానికి సప్లయి చేసి లక్షలు గడించారు. ఈ మధ్య ఫ్యాక్టరీ తయారు అయింది అంటున్నారు. మళ్ళీ ఒక 20 ఫార్ములేషన్స్ కావాలని అప్లికేషన్ పెట్టుకున్నారు. ఇలా జాయింటు వెంచర్సు చాలా ఉన్నాయి. కాని అన్నిటికి ఇవ్వడం లేదు. పేపరు ఫ్యాక్టరీ నుంచి పేపరు ప్రభుత్వం కొంటున్నదా? అటువంటిది యీ ఫ్యాక్టరీకి యీ నన్నపనేని చౌదరికి ఎందుకు రిజర్వేషన్ ఇచ్చారు? అప్లికేషన్ పెట్టుకుంటే 20 ఫార్ములేషన్స్ ఎందుకు రిజర్వు చేశారు? ఎందుకు రెకమండ్ చేశారు?

11-40 గం. ఉదయం డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, రిగార్డింగ్ డ్రగ్స్ టు ది టీచింగ్ హాస్పిటల్స్ రూ. 6000 అధ్యక్షా, అదే రకంగా టి.బి. హాస్పిటల్‌కు రూ. 4,000 మెంటల్ హాస్పిటల్‌కు రూ. 3,000 డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్‌కు రూ. 3,300. తాలూకా హాస్పిటల్‌కు రూ. 3,000, డిస్పెన్సరీస్ ఔట్ సైడ్ ది సిటీ, అంటే తాలూకా డిస్పెన్సరీలకు ఒక్కొక్క దానికి రూ. 20,000.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఒక్కొక్క పేషెంటుకు ఎంత అని అడుగుతున్నాము

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, పర్ పేషెంట్ వన్ రుపీ.

(శ్రీ మహమ్మద్ జానీ నుండి ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— ప్రతి హాస్పిటల్‌లోను పేషెంట్స్ విషయంలో. ప్రతి పేషెంట్‌కు, అంటే ఔట్ పేషెంట్‌కు ఎంత, ఇన్ పేషెంట్‌కు ఎంత ఖర్చు పెడతారు? మందులకు ఎంత ఖర్చు పెడతారు?

సంవత్సరానికి సుమారుగా ఎంతమంది పేషెంట్స్ వస్తారు? మీ బడ్జెట్ ఎలకేషన్ సరిపోతుందా? లేదా? క్లియర్‌గా చెప్పమనండి. ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్ కానివ్వండి, డిస్పెన్సరీ కానివ్వండి, హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ కానివ్వండి, చిన్న హాస్పిటల్ కానివ్వండి, ఎంత అవుతుందో తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, ఔట్ పేషెంట్ విషయంలో రోజుకు ఒక్క రూపాయి వంతున ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—ఇన్ పేషెంటుకు ఎంత?

(సమాధానం లేదు)

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ప్రశ్నలోని కూలంకషమైన సారాంశం ఏమిటంటే, మన ప్రభుత్వంవారు మందుల కోసం కేటాయిస్తున్న బడ్జెట్, ఖర్చుపెట్టే దానికి సరిపోవడం లేదు అనేది నా ప్రశ్న లోని సారాంశం. నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానం యిస్తూ మేము కేటాయించిన దానికంటే రూ. 6 కోట్ల కంటే ఎక్కువ మందులు వాడారు అని చెప్పారు. మందుల విషయం కాదు నేను అడిగేది. కేటాయించిన డబ్బు మందులు కొనడానికి సరిపోవడం లేదు. ఎంతో మంది పేషెంట్స్ చెబుతున్నారు. ఖర్చు చేసేది తక్కువ ఖర్చుచేస్తున్నారు, ఔట్ పేషెంటుకు ఒక్క రూపాయితో ఏమి మందులు యివ్వగలరు? పెన్సిలిన్, బి. కాంప్లెక్స్ మూడు మాత్రలు రూపాయి కంటే ఎక్కువ డబ్బే అవుతాయి. ఇచ్చేది సరిపోవడం లేదు, బడ్జెట్ ఎలకేషన్ సరిపోతుందా? లేదా?

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, అందువల్లనే గత సంవత్సరంకంటే ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో ఎక్కువ పెంచడం జరిగింది.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—అధ్యక్షా, మందులకు యిచ్చే డబ్బు సరిపోవడం లేదు. ఇక పెంచుతాము అంటున్నారు. ఏమాత్రం పెంచుతారు?

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, వీటన్నింటిని దృష్టిలో వుంచుకునే, గత సంవత్సరంకంటే ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ తప్పకుండా ఎక్కువ చేస్తున్నామని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—అధ్యక్షా, మిగతా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పించండి.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్):—అధ్యక్షా, మీరు అక్కడా, ఇక్కడా అంటే పరిష్కారం జరగదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— అధ్యక్షా, గత వారంరోజుల నుండి కాలింగ్ అటెన్షన్ పోస్టుపోన్ చేస్తూ వస్తున్నాం, మంత్రులు ఏమి చేయడానికి యిక్కడికి వస్తారో ?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— నేను పరిష్కార మార్గం చెబుతాను, వేస్టేజీ అవుతూ వుంది.

చైర్మన్ :— ప్రభుత్వం పరిష్కార మార్గం ఆలోచిస్తూ వుంది,

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఎక్కడా మందులు లేని మాట జనాలకు తెలిసిపోయింది, వారు క్రొత్త మంత్రి అయినందున థరోగా అధ్యయనంచేసి హాస్పిటల్స్ విషయం, మందుల విషయంలో యిక్కడ కాలింగు అటెన్షన్‌కు సమాధానం చెబితే మీకు, మాకు, జనానికి అందరికీ శ్రేయస్కరంగా వుంటుంది మీరు దీని విషయంలో హాఫ్ యాన్ అవర్ డిస్కషన్ ఎలా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

అధ్యక్షా, మీరు ఏమి పరిష్కారం చేస్తారు?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, వారంరోజులుగా కాలింగ్ అటెన్షన్ పోస్టుపోన్ అవుతూ వున్నా మంత్రిగారు ప్రిపేర్ అయి రాకపోతే ఎట్లా ? నన్నపనేని చౌదరి గారికి ఎందుకు కాంట్రాక్టు యిచ్చారు ? ఇందులో రేట్ కాంట్రాక్టు సమస్య కూడా వుంది, సమాధానం చెప్పించండి. కావాలంటే హాఫేయాన్ అవర్ డిస్కషన్ పెట్టుకోండి,

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చదివారు, సప్లిమెంటరీస్‌కు ఆన్సర్ కూడా చేశారు. . . .

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, డ్రగ్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ ఫార్మస్యూటికల్స్‌కు, దీనికి సంబంధం లేదు. వేరే ప్రశ్న అడగమనండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, అతనికి రేటు కాంట్రాక్టు యిచ్చినందువల్ల మందుల కొరత ఏర్పడింది. ఆయన ఫ్యాక్టరీనే పెట్టకపోతే, మందులను ఎలా సరఫరా చేస్తారు.

చైర్మన్ :— మంత్రిగారు వారి దగ్గర వున్న సమాచారం యిచ్చారు. మీరు నోటీస్ యివ్వండి. హాఫ్ యాన్ అవర్ డిస్కషన్ వస్తుంది.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మేము అడిగిన క్లారిఫికేషన్స్ క్లియర్‌గా ఈ కాల్ అటెన్షన్‌కు సంబంధించినవే. రేట్ కాంట్రాక్టుకు యిచ్చిన వారి పేర్లను తెలుపవలసిందిగా కోరాము. ప్రిపేర్ కాకుండా ఎలా వస్తారు

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, దాదాపు 226 కంపెనీలు వచ్చాయి. 22 మందితో కూడిన కమిటీని వేయడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ మందుల విషయంలో పెద్ద కుంభకోణం జరిగింది.

చైర్మన్ :—హాఫ్ యాన్ అవర్ డిస్కషన్ కొరకు నోటీస్ యివ్వండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి :—రేట్ కాంట్రాక్టరు ఎవరో, వారి పేర్లను బయట పెట్టాలి కదా. ఈ వ్యక్తికి ఎలా ఇచ్చారు. దీనికి సమాధానం లేదు అంటే ఎట్లా? మందులు సప్లయ్ చేసే వారికి కాకుండా, డబ్బుతీసుకొని ఒక కులానికి సంబంధించిన వారు అని యిచ్చి, తరువాత ఆసుపత్రులలో మందులు లేవు అంటే ఎట్లా?

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ :—నోటీస్ యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. అర్ధగంట చర్చకు అనుమతించండి.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—అధ్యక్షా, రూల్ 74 లో వుంది. సభను యింపార్టెంట్ పబ్లిక్ యిస్యూ విషయంలో......

(ఇంటరప్షన్స్)

లేనిపోని విషయాల మీద చర్చించ కూడదు అని రూల్స్ చెబుతున్నవి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ఇది 6 కోట్ల ప్రజలకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన యిస్యూ.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—చెప్పవలసిన విషయాలను చెప్పే పద్ధతిలో చెప్పవచ్చు. రూల్ 74 క్రింద మాట్లాడేటప్పుడు, రూల్ కు. డిస్కషన్ కు సంబంధం లేకుండా వుంది అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ కాలింగ్ అటెన్షన్ గత 4, 5 రోజుల నుండీ పోస్ట్ ఫోన్ అవుతూ వస్తూ వుంది. అటువంటప్పుడు మినిష్టర్ గారు బాగా ప్రిపేర్ అయి వస్తారు అని ఆశించాము. మైసూరారెడ్డి గారు అడిగింది అన్ కన్ సెర్న్డ్ సప్లిమెంటరీస్ కావు. ఎక్స్పెక్టెడ్ సప్లిమెంటరీలే. ఎక్స్పెక్టెడ్ సప్లిమెంటరీస్ కు వారు కాకపోయినా ముఖ్యమంత్రిగారు అయినా సమాధానం చెప్పాలి. లేదా ప్రభుత్వం తరఫున ఎవరయినా చెప్పాలి. కాల్ అటెన్షన్ కు సరిగా సమాధానం రాకపోతే శాసనసభకు హుందాతనం వుండదు. అవమానకరంగా వుంటుంది. అందువల్ల వారు అడిగిన సప్లిమెంటరీలకు జవాబు చెబితే సరిపోతుంది. రెండు గంటల డిస్కషన్ కు సమయం ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ఔట్ పేమెంట్స్ విషయం, ఖర్చుల విషయం చెప్పాను. లిస్ట్ ఆఫ్ కంపెనీస్ అండర్ రేట్ కాంట్రాక్ట్ వీటిని సర్క్యులేట్ చేస్తాము. ఇవి రెండు వందలపైన వున్నాయి. చెప్పాలంటే టైమ్ వేస్టు. ఐ విల్ సర్క్యులేట్ ఇన్ ది జనరల్ హౌస్.

చైర్మన్ :—మంత్రిగారు సమాచారం సర్క్యులేట్ చేస్తామని అంటున్నారు.

(శ్రీ) మహమ్మద్ జానీ :—7 రోజుల నుండి పోస్టుపోను అవుతూ వస్తోంది. ఇంకా ఎప్పుడు సర్క్యులేట్ చేస్తారండి?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి :—మంత్రివర్యులు లిస్టు యిస్తామన్నారు. దానిమీద హాఫ్ యాన్ అవర్ డిస్కషన్ పెట్టమనండి. నన్నపనేని చౌదరి గారికి

11–50 ఉదయం. ఫ్యాక్టరీ లేకుండానే ఫార్ములాను ఎందుకు రిజర్వు చేశారు?

చైర్మన్ :—అవన్నీ హౌస్ కమిటీలో చర్చించవచ్చు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి :—అధ్యక్షా, నన్నపనేని చౌదరికి ఫ్యాక్టరీ లేకుండా ఫార్ములాను ఎందుకు రిజర్వు చేశారు?

(శ్రీ) డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:—మీరు హాఫెనవర్ డిస్కషన్ రూల్ 70 క్రింద ఎలా చేయవచ్చు. సబ్ రూల్ 2 క్రింద నోటీసు అని ఉన్నా స్పీకర్‌గారు వారి పవర్స్‌తో హాఫెనవర్ డిస్కషన్‌కి ఎలా చేసిన ప్రిసిడెంట్స్ కొల్లలుగా ఉన్నాయి. మిమ్ములను ఎలా చేయమని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

(శ్రీ) కె.సి. దివాకరరెడ్డి:-హాఫెనవర్ డిస్కషన్ ఎలా చేస్తున్నారా?

Chairman:—O.K. I nm allowiag half-an-hour discussion on this subject.

All papers to be laid on the Table are deemed tohave been laid on the Table.

సభాసమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963.

Copies of the amendment issued to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963 issued in G.O.Ms.No. 583, G.A. (Ser.A) Dt. 27-11-1987, G.O.Ms.No. 159, G.A. (Ser.A) Dt. 22-3-1988 and G.O.Ms.No.591, G. A. (Ser. A. Dt. 2-11-1983, as required under clause (3) of Art. 320 of the Constitution of India.

12th Annual Report of the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation Limited for 1985-86.

A copy of the 12th Annual Report of the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation Limited for 1985-86 together

with the Audit Report thereon. as required under Section 619. A (2) of the Indian Companies Act, 1956.

సభాసమక్షములో పెట్టిన పత్రము.

Chairman:—Paper to be placed on the Table is deemed to have been placed on the Table of the House.

సభ కార్యక్రమ సంఘాసమితి నివేదిక

The following decisions were taken by he business Advisory Committee at its meeting held 24th February, 1989 in regard to the pusiness to be transacted in the Assembly.

27-2-1989 (Monday)		First day of General Discussion on Budget for 1989-90.
28-2-1989 (Tuesday)		Second day of General Discussion on Budget for 1989-90
1-3-1989 (Wednesday)		Third day of General Discussion on Budget for 1989-90
2-3-1989 (Thursday)		Fourth day of General Discussion on Budget for 1989-90
3-3-1989 (Friday)		Fifth day of General Discussion on Budget for 1989-90
	11-30 a.m. to 1-30 p.m.	Private Members Business
4-3-1989 (Saturday)		1. Sixth and Last day of General Discussion on Budget for 1989-90 2. Reply by the Minister for Finance
5-3-1989 (Sunday)		Holiday
6-3-1989 (Monday)		Holiday (Sivarathri)
7-3-1989 (Tuesday)		XXI-Urban Development XXXVI-Rural Development
8-8-1989 (Wednesday)		
9-3-1989 (Thursday)		XX-Medical and Health Services

ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు

Chairman:-All Government motions to be moved are deemed to have been moved.

(1) ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి ఏర్పాటు.

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by rule 226 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 Members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1989-90."

(2) అంచనాల సమితి ఏర్పాటు.

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required under rule 228 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly. 15 members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1989-90"

(3) ప్రభుత్వ సంస్థల ఏర్పాటు.

"That the members of his House do proceed to elect in the manner required under rule 231 of the Rules of Procedure and conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Coimittee on Public Undertakings for the financial year 1989-90."

"In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of single transferrable vote, I appoint the following programme of dates for elections to the Chmmittee on Public Accounts for the year 1989-90, Committee on Estimates for the year 1989-90, Committe on Estimates for the year 1989-90 and Committee on Public Undertakinks for the year 1989-90.

. The last date for making nominations	:	3-00 p. m. on 7-3-891 (Tuesday)
2. The date for scrutiny of nominations	:	11-00 a. m. on 8-3-1989 (Wednesday)
3. The last date for with drawal of candidature.	:	3-00 p. m. on 10-3-1989 (Friday)
4. The date on which a poll shall, if neeessary, be taken.		9-00 a. m. to 2-00 p. m. on 16-3-1989 (Thursday) in the Committee Hall No. 1 of New Assembly Buildings, Hyderabad.

ప్రభుత్వ బిల్లు :- 1989 సం. ఆంధ్ర ప్రదేశ (తెలంగాణా ప్రాంత) జిల్లా మండలుల (సవరణ) బిల్లు.

Sri P. Chandrasekhar : - Sir, I beg to move—

"That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) District Boards (Amendment) Bill, 1989."

Chairman —Motion moved.
The question is—

"That Leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Telangana Area) District Boards (Amendment) Bill, 1989."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

ప్రకటన:- కోత తీర్మానములు స్వీకరించుటకు నిర్ణయించిన సమయము.

Chairman:—I am to announce to the House that cut motions to the Demands for Grants for Budget for 1989-90 will be received upto 5-00 p.m. on Thursday, the 2nd March, 1989.

1989-90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు పై సాధారణ చర్చ.

డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, 1989-90 బడ్జెటు పైన చర్చకు మనము ఈ రోజు మొదలు పెడుతున్నాము. గడిచిన ఆరు సంవత్సరాలుగా తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఈ ఆరు సంవత్సరాల బేలెన్స్‌షీటు చూసుకుంటే ఈ గవర్నమెంటుకు వచ్చిన క్రెడిటు ఏమిటో నాకు ఇంతవరకు అర్థం కావడం లేదు. చాలా సిన్సియర్‌గా నిన్నటి నుంచి కూడా ప్రయత్నం చేసినా కనీసం కొంత మేరకైనా ప్రభుత్వం ఏవయినా కొన్ని మంచి కార్యక్రమాలు చేసినదేమో వాటిని గురించి నాలుగు మాటలు చెప్పగలమేమోనని చాలా దూరం ప్రయత్నం చేసాను. ఎంత కష్టపడినప్పటికీ కూడా కనపడేది ఏమున్నది ? చెప్పుకోడానికి గర్వ కారణం ఏమీ లేదు. అసలు ఈ ప్రభుత్వానికి బడ్జెటంటే ఏ కొంత అయినా సాంక్టిటీ ఉందా ? దాని గురించి ఒక అవగాహన ఉందా, అసలు బడ్జెటు ప్రభుత్వం ఎందుకు తయారుచేసుకోవాలి, దేనికొరకు ఇంప్లిమెంటు చేసుకోవాలి, బడ్జెటు ఇంప్లిమెంటు చేసుకోవడం వల్ల రాష్ట్రములో అట్టడుగున ఉన్న పేద ప్రజానీకానికి ఏ విధంగా మేలు చేయగలం వారిని ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకురావాలి అన్న ఆలోచన ఏ కొంత కూడా ఉన్నట్లు నాకు అనిపించడం లేదు. ప్రయారిటీస్ అంటే ఏమిటో మనకు తెలియదు. ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెప్తాను. 1987-88వ సంవత్సరములో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ప్లానింగ్ కమిషనర్ రు. 1200 కోట్ల బడ్జెటు అప్రూవ్ చేసింది. మరి మనకు మామూలుగా ఉంది కదా-ఎప్పుడయినా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆడిపోసుకోవడం, దుమ్మెత్తి పోయడం, "ఛా ఛా రు. 1200 కోట్లు ఏమిటి ఇంత పెద్ద రాష్ట్రానికి, మాకు చాలా అన్యాయం జరిగింది, కేంద్ర ప్రభుత్వం లేకపోతే ప్లానింగ్ కమిషన్ ఒప్పుకోక పోయినప్పటికి

కూడా ఖచ్చితముగా మేము రు. 1539.96 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము" అని చెప్పి అన్నారు. చాలా సంతోషం. ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు రు. 1200 కోట్లు అప్రూవ్ చేస్తే అంతకంటే రు. 339.93 కోట్లు ఎక్కువ ఖర్చు పెడతాము అన్నారు. మళ్ళీ రివైజ్డ్ బడ్జెటు వచ్చేసరికి రు. 1540.23 కోట్లు ఖర్చుపెడతాము అన్నారు, కాని 1987-88 సంవత్సరానికి నిజముగా ఖర్చుపెట్టినది, మీ లెక్కల ప్రకారం, మీ బుక్స్ ప్రకారం ఎంత అంటే రు. 1126.89 కోట్లు. వారేమో రు. 1200 కోట్లు ఇస్తే మీరు రు. 1540 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము అన్నారు. కాని వారు చెప్పిన మేరకు, వారు అప్రూవ్ చేసిన దాని కంటే కూడా ఇంకొక రు. 74 కోట్లు తక్కువ ఖర్చు పెట్టారు. 1988-89 సంవత్సరానికి వస్తే రు. 1200 కోట్లు ప్లానింగ్ కమిషన్ అప్రూవల్ చేస్తే ఈ సారి కొంచెం సిగ్గు వచ్చింది మనకు, రు. 1252 కోట్లు ఖర్చుపెడతాము అన్నారు. కేవలం రు. 2 కోట్లు ఎక్కువ ఖర్చుపెడతాము అన్నారు. కాని రివైజ్డ్ బడ్జెటు వచ్చేసరికి రు. 1338 కోట్లు మేము ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అన్నారు. కాని దీనిలో ఎంత ఖర్చు పెడతారనే విషయం ఇంకో నాలుగు రోజులు పోతే మార్చి చివరకు తెలుస్తుంది.

1989-90 వచ్చేసరికి పోయిన సంవత్సరం ప్లానింగ్ కమీషన్ రు. 1250 కోట్లు అప్రూవ్ చేస్తే ఈ సంవత్సరం రు. 1800 కోట్లు అప్రూవ్ చేశారు. మాకు అయితే చాలదు రు. 1400 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము అని చెప్పే పరిస్థితి ఈ బడ్జెట్‌లో మీరు అంటున్నారు. ఎంతవరకు ఖర్చు పెట్టగలరో చూడాలి. ప్రయారిటీ విషయానికి వస్తే మొత్తం ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మన రాష్ట్రానికి అయిదు సంవత్సరాలకు రు. 5,200 ప్లానింగ్ కమీషన్ మనకు అప్రూవ్ చేసినబడ్జెటు మరిగడచిన నాలుగు సంవత్సరాల వరకుఖర్చు పెట్టినది, ఈ అయిదవ సంవత్సరానికి ఖర్చు పెట్టబోయేది అన్నీ కలసి రు. 5,200 కోట్లు. రు. 6080 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము అంటున్నారు. అంటే దాదాపు రు. 800 కోట్లు మేము ఎక్కువ ఖర్చు పెడతాము అంటున్నారు. కాని దేనికి ఖర్చు పెడుతున్నారు ? ప్రయారిటీస్ రంగములు పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేశారు. ప్లానింగ్ కమీషన్ వారు ఇరిగేషన్‌కు, ఎనర్జీకి–రెండింటికి కలిపి 49.9 శాతం ఎలాకేట్ చేశారు. అంటే రు. 5200 కోట్ల ప్లానుతో అయిదు సంవత్సరాలకు కలిపి

12–00 మధ్యాహ్నం 49.9 శాతం అంటే రు. 2594 కోట్లు ప్లానులో ఇరిగేషనుకు, పవర్‌కు వారు కేటాయిస్తే మరి రు. 5200 కోట్ల నుంచి రు. 6030 కోట్లు ఖర్చుపెడతాము అంటున్నారు కాబట్టి ఇది కన్సిడరబుల్‌గా పెరగవలసి ఉంది.

రూ. 2,594 కోట్లు ఎలాకేట్ చేసినా, ముందు చెప్పినట్లు రూ. 3,552 కోట్లు ఖర్చు చేస్తామని, 47.3 శాతం అవుతుందని అన్నారు. 5వ సంవత్సరానికి వచ్చేసరికి ఈ సంవత్సరం ప్రొవైడ్ చేసిన దానితో కలిపి రూ. 2,523 కోట్లు మాత్రమే అంచనాలు ఉన్నాయి. చివరకు ప్లానింగ్ కమీషన్ ప్రొవైడ్ చేసి 49.9 శాతం కాకుండా 41.9 శాతం మాత్రమే ఖర్చు చేయడానికి నిర్ణయించారు. గడచిన 5 సంవత్సరాలుగా, ఈ సంవత్సరముతో కలిపి ఇరిగేషన్, పవర్ మీద

8 శాతం తగ్గించడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. దాంతో ప్రయారిటీ సెక్టార్స్‌కు రావలసిన విధంగా రావడం లేదు. జరగవలసిన విధంగా అభివృద్ధి జరగడం లేదు. ఒక సంవత్సరంలో ఏ డిపార్టుమెంట్ అయినా సరే రూ. 100 కోట్లో, రూ. 150 కోట్లో ఖర్చు చేయాలి అనుకుంటే, జనవరి నుంచి మార్చి వరకు కేటాయించుకున్న డబ్బు ఖర్చయిందా లేదా అనేది రివ్యూ చేసుకోవాలి. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నంతవరకూ ప్రతి సంవత్సరమూ జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో కనీసం 15 రోజులకొకసారి, మరి అవసరమయితే వారం రోజులకొకసారి అధికారులతో కూర్చుని రెవ్యూ చేసే వారము. ఎవరెవరు ఎందుకు ఖర్చు చేయడం లేదని గట్టిగా అడిగే వారము. అవసరమయితే ఛార్జి మెమోలు ఇచ్చిన సందర్భాలున్నాయి. కాని, తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలుగా జరుగుతోందేమంటే జనవరి నుంచి మార్చి వరకూ ఏ ఒక్క డిపార్టుమెంటూ ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు చేయవద్దు అని రిటెన్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చారు. విమర్శలు వచ్చాయని, అట్లా కాకుండా ఓరల్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చారు. ఎందుకు జనవరి నుంచి మార్చి వరకూ ఖర్చు చేయవద్దని అన్నారంటే కారణం డబ్బు లేదు. డబ్బు ఖర్చు చేయకపోతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంతోషపడుతున్నది. ఇప్పటి పరిస్థితిలో రాష్ట్రంలో 20 వ తారీకు వచ్చేసరికి ప్రతి నెలా కూడా, మళ్ళీ 1 వ తారీకు జీతాలు ఇవ్వడానికి యమగండంగా వుంది. ఈ పరిస్థితి ఇట్లా ఉంటే డి. ఎ. లు ఇవ్వవలసినమేరకు ఇవ్వకుండా, డెఫర్డ్ పేమెంట్ ఇస్తున్నాము అంటున్నారు. డి ఎ. లు ఏ కొంచెమూ ఇవ్వడం లేదు.

ఇక, రిజర్వ్ పోలీసు ఉన్నారు. వారు నెలంతా ఎక్కడో డ్యూటీ చేస్తారు. నెల రోజులు డ్యూటీ చేసినా 15 రోజులకే టి ఎ. లు డ్రా చేయండి అంతకంటే ఎక్కువ క్లెయిం చేసినా ఇచ్చే సమస్య లేదని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నారు. రెండు సంవత్సరాలుగా ఇట్లా ఉంది. మిగిలిన 15 రోజులు వారు ఏం తినాలి ? ఎట్లా బ్రతకాలి ?

తరువాత టీచర్స్ విషయం : ఎప్పుడయినా ఏ రాష్ట్రచరిత్రలోనూ జరిగి ఉండదు. 36 నెలలుగా గ్రాంట్–ఇన్–ఎయిడ్‌లో ఎడ్మిట్ అయిన టీచర్లకు 36 నెలలుగా జీతాలు ఇవ్వడం లేదు. గ్రాంట్–ఇన్–ఎయిడ్ శాంక్షన్ ఏమిటి ? ఎందుకు ఎడ్మిట్ చేశారు ? చేసిన తరువాత జీతాలు ఇవ్వడం లేదని పరిస్థితి ఏమిటి ? స్పెషల్ టీచర్లు 23 వేల మందిని 1984 లో ఎప్పాయింట్ చేశారు. వారు కట్టుబానిసలుగా ఉన్నారు. నెలకు రూ 398 జీతం ఇస్తున్నారు. వారు టీచర్లు. భావి భారత పౌరులను తయారు చేసే వారు. వారికి రూ. 398 ఇచ్చి బ్రతకమంటే ఎట్లా బ్రతుకుతారు ? అదీ సంవత్సరం అంతా కూడా ఇవ్వడం లేదు. కేవలం 10 మాసాలు మాత్రమే ఇచ్చి. మిగతా 2 మాసాలు మీ అగచాటు మీరు పడండి అంటున్నారు. 23 వేల మందిలో 6 వేల మందిని 1988 సంవత్సరం డిసెంబరు నాటికి రెగ్యులరైజ్ చేస్తామన్నారు.

మిగిలిన వారిని 1989 మార్చికి చేస్తామన్నారు. వాగ్దానాలు వాగ్దానాలుగానే మిగిలిపోతున్నాయి, ఆచరణ లేదు.

తెలుగు పండిట్స్ విషయం : ప్రతి దానికి తెలుగు తెలుగు అంటారు. "తెలుగు మహిళా బహిర్ ప్రదేశము" అంటూ పేర్లు కూడా పెడుతున్నారు. వారి పరిస్థితి ఏమిటి ? కట్టుబానిసలకంటే అన్యాయంగా చూస్తున్నారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆఫీసుల విషయం చూస్తే – ఎప్పుడూ కూడా కనీవినీ ఎరగము. జిల్లాలకు పోతే ఆఫీసర్ల టెలిఫోన్ కనెక్షన్స్ కూడా డిస్‌కనెక్ట్ చేస్తున్నారు. కరెంటు లేకుండా పోయింది. ఎందుకు ? కర్నూలు జిల్లాలో అక్కడి కాంట్రాక్టర్లు పనులు చేయగా, వాటి బిల్లులు చెల్లించలేదు. కనుక కలెక్టరుగారి కారును కోర్టు ద్వారా ఎటాచ్ చేయించారు. ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ ఘనత చెప్పాలంటే అనంతంగా ఉన్నాయి. నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకులలో పరిస్థితి ఎట్లా వచ్చిదంటే ప్రభుత్వ చెక్కులను వారు ఆనర్ చేయలేని పరిస్థితి ఉంది.

హాస్పిటాల్స్ విషయంలో చాలా మంది చాలా విషయాలు చెప్పారు. తెలుగుదేశం పార్టీకి సంబంధించిన పార్లమెంటు సభ్యులు పర్బింగ్ నాయక్‌గారు ఉస్మానియా హాస్పటల్‌లో "డిఫిబిలేటరీ" యంత్రం లేకపోవడం వల్ల చని పోయారు. పార్లమెంటు సభ్యుని పరిస్థితే అట్లా ఉంటే ఇక సామాన్యుడి పరిస్థితి ఎట్లా ఉంటుంది ? మోహనరావు అనే ఎన్. జి. వో. డయాలసిస్ ఫెసిలిటి లేక చనిపోయాడు. టీచింగ్ హాస్పిటల్స్, డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్‌క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్స్, తాలూకా హాస్పిటల్స్‌లో ఎక్కడా కూడా ఆపరేషన్ థియేటర్స్ పని చేయడం లేదు. ఎందుకు ఈ పరిస్థితి ? ప్రభుత్వం ఉందా అనిపిస్తున్నది. సూపర్ స్పెషాలిటీస్ విషయంలో, ఓపన్ హార్ట్ సర్జరీకి సంబంధించి, 1983-84లో ప్రభుత్వం డబ్బు ఇచ్చింది. ఉస్మానియాకి 1984 లో జి.వో.ఎమ్.ఎస్.నెం. 806, తేదీ 28-11-84 ప్రకారం రూ. 7 లక్షల 85 వేలు కేటాయించింది. గాంధీ హాస్పిటల్‌కు రూ. 13.8 లక్షలు రూ. 257 జి. వో. ప్రకారం 23.8.84 న నెఫ్రాలజీ డిపార్టుమెంట్‌కి, డయాలసిస్‌కు కేటాయించారు. 1984 నుంచి 85 వరకూ, ఇటువంటి సున్నితమైన డిపార్టు మెంట్స్‌కి డబ్బు ఏ కొంచెమూ కేటాయించకపోతే అవన్నీ మూతవేయడం జరిగింది. డయాలసిస్ యూనిట్స్ 10 వుండగా ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌లో ఈ రోజు కేవలం ఒకటి మాత్రమే పనిచేస్తున్నది. కారణం ఏమిటి ? ఉస్మానియా, గాంధీ హాస్పిటల్స్‌లో ఏ పరికరాలూ లేకుండా చేసి నిజాం ఆర్థోపెడిక్స్‌తో, ప్రయివేటు హాస్పిటల్స్‌కో పంపి వ్యాపారం చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా నిజాం ఆర్థోపెడిక్ హాస్పిటల్ కేవలం వ్యాపార సంస్థ అయింది. అటువంటి
12-10 మధ్యాహ్నం దానికి రూ. 8 కోట్లు మెడికల్ బడ్జెటు నుంచి కేటాయించారు. మెడికల్ అండ్ హెల్త్ బడ్జెటుకు కేటాయించిన డబ్బులు రు. 80 కోట్లు దేనిలో డైవర్ట్ చేయడం జరిగింది, రూ. 800 కోట్లు యూనివర్శిటి హెల్త్ సర్వీసెస్‌కు

డైవర్ట్ చేయడం జరిగింది. ఎందుకు ఈవిధంగా జరుగుతోంది? పంచాయతీ బోర్డు ఎలక్షన్స్ జరిగినప్పుడు రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒక విషయం చెబితే ఇది నిజంగానే జరుగుతుంది అనుకొన్నాము. కానీ పంచాయతీ బోర్డు సర్పంచులు ఎక్కడెక్కడయితే యునానిమస్‌గా ఎలక్టు అవుతారో వాళ్ళకు రు. 5000 లు ఆ పంచాయతీలకు ఇస్తామన్నారు. సంవత్సరం గడిచిపోయింది. రూ. 5000 ల సంగతి దేవుడెరుగు. ఇంతవరకూ ఇచ్చిన పరిస్థితే లేదు. ఆయా పంచాయతీ బోర్డులకు ఆ డబ్బు ఇస్తున్నారా? లేదా? అవసరాలకూ, వేటికి ఖర్చు పెట్టడం లేదు. ఎక్కడెక్కడ ఉన్న డబ్బులూ చాలడం లేదు. తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని డబ్బులు కూడా చాలడం లేదు. ఈ రోజు కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్స్‌లో ఉన్న డబ్బులను కూడా నాబార్డ్‌కు కట్టి మళ్ళీ రీఫైనాన్స్ తీసుకునే దానికి కూడా అవకాశం వాళ్ళకు ఇవ్వకుండా ఇవన్నీ గవర్నమెంటు ఎక్స్‌చెకర్‌కు కట్టమని అడుగుతున్నారు. పంచాయతీ బోర్డులలో వాళ్ళ ఊరికి సంబంధించిన ఆదాయం వాళ్ళ ఊరిలో కనీసం మరుగుదొడ్డికి గానీ, రోడ్లు వేసుకోవడానికి గానీ అవకాశం లేకుండా, పంచాయతీ బోర్డు సర్పంచులకు చెక్ డ్రాయింగ్ పవర్ లేకుండా చేశారు. ఇదంతా ఎందుకు జరుగుతోంది? గడచిన 6 సంవత్సరాలలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో రామారావుగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కొత్తగా వేసిన పన్నులు, డైరక్టుగా గానీ ఇండైరక్టుగా గానీ మొత్తం అన్ని పన్నులు కలిసి రూ. 8,000 కోట్లు. ఈ రోజు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మొత్తం ఆదాయం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచీ వస్తున్న గ్రాంట్సు, సబ్సిడీస్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఆదాయం కాని మొత్తం రూ. 5,200 కోట్లు వచ్చింది. రాష్ట్రంలో ఎక్సయిజు ఆదాయం 1982 సంవత్సరం నాటికి రూ. 240 కోట్లు ఉంటే ఈ రోజు రూ. 600 కోట్లకు దాటిపోయిందని చంకలు ఎగురవేసుకుంటూ చెప్పుకొంటున్నారు. ఈ రూ. 600 కోట్లు ఎక్కడి నుంచీ వస్తున్నదీ అని ఆలోచించరే? ఎవరి దగ్గర నుంచీ వస్తున్నది? కేవలం రోజంతా కష్టపడి పని చేసి రూ. 12 లు కూలి సంపాదించుకొనే ఒక మామూలు కార్మికుడు తను చేసిన కష్టం మర్చిపోవడానికి సారాయి త్రాగడానికి ఇదివరకు రూ. 4 లు ఉంటే అది ఈ రోజున రూ. 10 లు రూ. 12 లు అయింది. పగలంతా కష్టపడి సంపాదించినా డబ్బు చాలడం లేదు. అదంతా వచ్చేది ఎవరికీ—తెలుగు బకాసురునికి వస్తున్నది. రాష్ట్రంలో పరిస్థితి చూస్తే ఈ విధంగాఉంది. వచ్చే డబ్బులన్నీ కూడా అనవసరంగా ఖర్చు పెడుతున్నారు. తమరు అధికారంలోకి వస్తూనే 55 సంవత్సరాల పని చేస్తే చాలు, 58 సంవత్సరాల వరకూ పనిచేసే అవసరం లేదు అన్నారు. వాళ్లు కోర్టులకు వెళ్లి నానా కష్టాలు పడి మళ్లీ కోర్టునుంచి—వాళ్లతో పని చేయించుకొన్నా, మానినా 58 సంవత్సరాలయ్యే వరకూ ఖచ్చితంగా వాళ్లకు జీతాలు ఇవ్వాలని చెబితే— వారిపైన రూ. 120లు అడిషనల్‌గా ఖర్చు పెట్టింది ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ పెద్ద పెద్ద కార్యక్రమాలు కానీ, పనులు కానీ కంట్రాక్టర్స్ అందరూ కలిసి కూర్చొని విపరీతంగా రేట్లు పెంచుకొని చేసుకుంటున్నారనీ, ప్రభుత్వానికి నష్టం కలిగిస్తున్నారు కాబట్టి

ఇటువంటిపరిస్థితి కంట్రాక్టర్సకసలు ఉండడానికిపీలులేదని అసలు స్టేట్ కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ఉండరాదని ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తే, ఇటువంటి పరిస్థితి ఉండడానికి వీలు లేదని— మాకు కావలసిన ఆత్మీయులు, మాతో సంబంధాలు కలిగిన వాళ్లున్నారని అందుకని ఏ. పి. కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ఉండవలసిన పని లేదనీ అన్నారు. కార్పొరేషన్ ఉద్యోగస్తులు కోర్టుకు పోతే- గడచిన 5 సంవత్సరాలుగా వారు పని చేయకుండా జీతాలు ఇస్తున్నారు. వాళ్లు పని చేస్తామన్నా కూడా వద్దు అన్నారు. గడచిన 5 సంవత్సరాలుగా వారికి జీతాల క్రింద రూ.80 కోట్లు ఇచ్చారు, ఉచితంగా.

తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథం అని ఒకటి పెట్టారు. తెలుగు గ్రామీణ పథం కాదు. ఇది ఒక పచ్చచొక్కాల భోజన పథం. కేవలం పచ్చచొక్కాలు వేసుకొనే వారికి మాత్రం ఈ కంట్రాక్టు ఇప్పించి, పని చేయక పోయినా, పని చేసారనిపించి, అధికారులతో బలవంతంగా బిల్స్ ఇప్పించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డబ్బు రూ. 160 కోట్లు కొల్లగొట్టారు. దానిపైన విమర్శలు పెరిగిపోయేసరికి ఈ పథకం పని చేయడం లేదు దానిని డిస్–కంటిన్యూ చేసారంటే- ఈ పథకం పని చేసినట్లా ? లేదా ? అనేది అర్థం అవుతుంది. అవసరమయిన, అనవసరమయిన అనేక ప్రయోగాలు చేశారు. హాస్పిటల్స్‌లో రోగులకు మామూలుగా నిత్యావసర మందులు లేక ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్ లేక బాధపడుతుంటే బుద్ధపూర్ణిమకు పెడుతున్నారు. బుద్ధుడ్ని పెట్టండి. ఇంకొకర్ని పెట్టండి–ఏది పెట్టినా మాకు అభ్యంతరం లేదు కాని మనిషి పేదవాడు, సమాజంలో అడుక్కుతింటూంటే, వాడు సామాన్యంగా బ్రతకడానికి కూడా లేకుండా ఉంటే ఇవన్నీ ఎక్కువ ఇంపార్టెంటా ? రూ. 10 కోట్లు ఖర్చు చేసి ఎందుకు ఈ బుద్ధపూర్ణిమ ? ఈ విగ్రహాన్ని తయారు చేసి తీసుకురావడానికి నల్గొండ జిల్లానుంచి ఇక్కడికి తీసుకురావడానికి ట్రాన్స్‌పోర్టు ఖర్చు ఒకటిన్నర కోట్లు పెట్టారు. టెండర్స్ పిలిచారు. ఈ టెండర్స్ కూడా ఏవిధంగా చేసారంటే- మామూలుగా టెండర్స్ పిలిచినప్పుడు ఒకటిన్నర కోట్లని ఒక కంపెనీ ఇచ్చింది. ఇంకొక కంపెనీ రూ. 30 లక్షలుతక్కువ కోట్ చేసి తీసుకువస్తానంటే–తక్కువ తీసుకు వచ్చే కంట్రాక్ట్‌కు ఇవ్వలేదు. రూ. 30 లక్షలుఎక్కువ పెట్టిన దానికి ఇచ్చారు. ఈ రూ. 30 లక్షలు ఎవరి జేబులోకి పోయాయో ఆ దేవదేవుని రహస్యం అర్థం కావడం లేదు. ఈ విధంగా డబ్బులు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. పంచాయతి బోర్డు సర్పంచులు పొరపాటున ప్రాపర్ శాంక్షన్ లేకుండా చిన్న పనులు ఎక్కడయినా చేస్తే, పని పూర్తి చేసినప్పటికీ కూడా కలెక్టర్ దగ్గర పర్మిషన్ ఎందుకు తీసుకోలేదని వారిని సస్పెండు చేస్తున్నారు. షోకాజ్ నోటీసులు ఇస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధినేత, లేకపోతే ఆర్థిక శాఖా మాత్యులను ఏమీ అనవద్దా? సస్పెండు చేయాలో, డిస్‌మిస్ చేయాలో ఏమి చేయాలన్నది దయచేసి మీరే ఆలోచించండి. Casual way thi, Government is trying to project this budget. అసలు ఈ రాతలు ఎందుకు వ్రాస్తున్నారు? వ్రాయసలసిన పని లేదు, అసలు ఈ బడ్జెటులు అవసరం లేదు,

మా ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు పెట్టుకొంటాము మాకు బోలెడు మెజారిటీ ఉంది అంటే పోలా? పేజ్ 9 లో there is an increase of Rs. 249 crores in Revenue receipts and revenues over the Budget Estimate in 1988-89. The substantial contribution for this increase is Interest receipts of Rs. 143 crores and Capital Outlay of the Irrigation projects, which is only a contra for the expenditure as provided under the concerned expenditure heads".. అధ్యక్షా, మరి బడ్జెటులో తయారు చేసేటప్పుడు ఇది తెలియదా? అడిషనల్ ఆదాయం వస్తుందా? దీనికి కావలసిన ఎక్స్‌పెండిచర్ కాంట్రాగా ఇరిగేషన్ బడ్జెటులో ప్రొవైడ్ చేసామని ఆరోజు తెలియదా? రూ. 143 కోట్లు అడిషనల్ ఆదాయం అంత కూడా బుక్ ఎంట్రీ అని ఈరోజు చూపించవలసిన అవసరం ఏమిటి? 1988-89 లో బడ్జెటు ఎస్టిమేషన్‌లో రూ. 400 కోట్లు ప్రొవైడ్ చేసారు. కానీ రివైజ్డు ఎస్టిమేట్స్‌లో రూ. 100 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అంటే డబ్బులు ఎందుకు పెట్టాలి? మిగతా రూ. 300 కోట్లు ప్రొవైడ్ చేసింది ఖర్చు కాకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? అసలు ప్రాజెక్టు ప్రిపరేషన్స్ ఇవన్నీ తరువాత ఉంటాయి. ఇవన్నీ ఈ విధంగా ఈనాడు రూ. 100 కోట్లు తేడా వస్తే అసెంబ్లీలో చెప్పుకోవాలనే ఇంగిత జ్ఞానం కూడా లేదా? బడ్జెటులో చాలా చాలా రకాలుగా చెప్పారు. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి నందమూరి వారు ఎక్కడ పడితే అక్కడకు పోయి-పైన విమానంలోనో లేక హెలికాప్టర్‌లోనో ఈయన పోతుంటే క్రింద లారీలకు లారీలు ఫౌండేషన్ స్టోన్స్ వేసుకొని ఎక్కడబడితే అక్కడ పునాది రాళ్ళు వేసుకొంటూ పోయారు. హైదరాబాదు నగరానికి వాటర్ సప్లయి కృష్ణా నది నుంచి తెస్తామన్నారు. పులిచింతలకు ఒక పునాది రాయి వేసారు. రాయలసీమ శాశ్వతంగా దుర్భిక్ష ప్రాంతం అని అనేక మాటలు చెప్పి గాలేరు నగరికి వెనుక పునాది రాయి వేసారు. గాలేరు గాలిలో కలిసి పోయిందా? పులిచింతలను పులి ఎత్తుకు పోయిందా? వాటిని గురించి బడ్జెటులో మాట్లాడరేం? మాటి మాటికీ ఒకటి చెబుతారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం సవతి తల్లి ప్రేమ చూపుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వవలసినంత ఇవ్వడం లేదు అంటారు. ఆన్ గోయింగ్ ఇంపార్టెంట్ సెంట్రల్లీ స్పాన్సర్డు స్కీమ్స్‌కు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 1987-88 సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 343 కోట్లు ఇస్తే 1988-89 సంవత్సరంలో రూ. 378 కోట్లు ఇచ్చింది. ఆఖరుకు ఈ ప్రభుత్వానికి ఏ డబ్బులు 12-20
చాలడం లేదు. ఉన్న డబ్బులన్నీ ఎక్కడబడితే అక్కడ లాక్కోవాలనే ప్రయత్నం మధ్యాహ్నం
చేస్తున్నారు. మొత్తం వున్న వెహికల్స్‌కు కార్లకు కానీ, మోటార్ సైకిళ్లకు కానీ, జీపులకు కానీ, చిన్న వెహికల్స్‌కు కానీ ప్రతి ఒక్క దానికి కూడా లైఫ్ టాక్స్ అన్నారు. అధ్యక్షా, ఒక సారి చెప్పిన మాట రెండవసారి గుర్తు వుండదా? ఈ లైఫ్ టాక్స్ రెండు చక్రాల వెహికల్స్‌కు లేనే లేదని ముందు అన్నారు. కాదు, కాదని చెప్పి మరల ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ ఒక్క సంవత్సరానికే అని అన్నారు. నిజం చెప్పే అలవాటు లేదా? ఏమయినా ముని శాపం వున్నదా? ఎవడో ముని శాపం ఇచ్చాడట. ఎప్పుడయినా పొరపాటున ఇక్కడ చెబితే నీ

తల వెయ్యి ముక్కలు అవుతుందని అన్నారట. అలాంటి పరిస్థితి ఏమయినా రామారావుగారికి రాపురించిదేమో నాకు అయితే అర్థం గావడం లేదు. నిజం చెప్పే అలవాటు కొంచెము కూడా వున్నట్లు లేదు. ఈ రోజు మొత్తం లైఫ్ టాక్స్ అని వెహికల్స్ అన్నిటికి వసూలు చేసి, అది చాలక ప్రభుత్వ వాహనాలు ఎక్కువగా వున్నాయని వాటన్నిటిని దిల్‌కుష్ గెస్ట్ హౌజ్‌లో ఆక్షన్ వేస్తున్నారు. ఆఖరుకు ఇంకా డబ్బులు చాలక ప్రభుత్వ భూములను కూడా అమ్ముకొంటున్నారు. బాగానే వుంది. ముఖ్యమంత్రి వియ్యపురాలు అచ్చాయమ్మ గారికి ఏలూరు పట్టణం మధ్యలో ప్రభుత్వ భూమిని కేటాయించిన విషయం సభ్యులకు తెలిసిందే. కానీయండి.

ఇక ఇరిగేషన్ విషయం ఇంతకు ముందే మనవిచేశాను. ప్రియారిటీస్ విషయంలో ఏ కొంత కూడా మనం ఆలోచించడం లేదు. మన రాష్ట్రానికి ఇరిగేషన్, పవర్ చాలా ఎక్కువ ప్రియారిటీ ఐటమ్స్ అని ఎందుకు చెబుతున్నానో దయచేసి ఆలోచన చేస్తున్నారా. మన రాష్ట్రంలో ప్రతి ఏకరాకు సరిపడ నీరు వున్నది. ఆ నీటిని ప్రాపర్‌గా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసే అవసరం వుంది. ఎక్కడికయితే ఫ్లో ఇరిగేషన్ ద్వారా పోకుండా వుంటాయో అక్కడికి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా ప్రతి ఏకరానికి సరిపడ నీరు వున్నది. మనం ఆ కార్యక్రమం గనుక సక్రమంగా పూర్తి చేసుకోగలిగితే వ్యవసాయంలో వున్నంత ఎంప్లాయ్ మెంట్ పొటెన్షియాలిటీ ఏ ఒక్క చోట లేదు. అలాంటి ఎంప్లాయ్‌మెంట్ పొటన్షియల్ క్రియేట్ చేయవలసిన అవసరం చాలా వుంది కాబట్టే కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో వుండగా పోచంపాడు ప్రాజెక్ట్ క్రింద 14 లక్షల ఎకరాలను ఇరిగేట్ చేసింది. నాగార్జున సాగర్ క్రింద 28 లక్షల ఎకరాలను ఇరిగేట్ చేసింది. ఈ రోజు ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను అన్నపూర్ణ అని అనిపించేలా చేసింది కాంగ్రెస్ పార్టీ అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు ప్రకాశం జిల్లాలో కానీ, గుంటూరు జిల్లాలో కానీ తొండలు గుడ్లు పెట్టే భూములు ఎకరాకు రూ. 200, 400, 600, లు ధర వుంటే ఈ రోజు ఆ భూములు, ఎకరా 20 వేలు, 30 వేలు, 40 వేల రూపాయల ధరకు అమ్ముతున్నారని నేను అతిశయోక్తిగా చెప్పడం లేదు. వాస్తవం మాట్లాడుతున్నాను. మిర్యాలగూడాలో గజము 2 వేల రూపాయల నుంచి 3 వేల రూపాయల వరకు భూమి ధర పలుకుతున్నది. ఈ విధంగా ఎందుకు వున్నది? అగ్రికల్చర్ పొటెన్షియల్ పెంచినాము. కాబట్టి అక్కడ కావలసిన మేరకు రెండు పంటలను పండించుకో డానికి అవకాశం కల్పించాము. కాబట్టి అక్కడ సస్యశ్యామలమయింది. అక్కడున్న మామూలు వ్యవసాయ కార్మికుడు కూడా ఆర్థికంగా బాగుపడడానికి అవకాశం వచ్చింది. వారికేమో అలాంటి ఆలోచనే లేదు. అసలు సిన్సియారిటీ ఏ కొంచెమయినా వుందా? రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగారు ఒకసారి అగస్ట్ హౌస్‌లో నిలబడి అన్నారు. నాకు అసలు ఎప్పుడు 5 సంవత్సరాలకో, 10 సంవత్సరాలకో, 15 సంవత్సరాలకో, మేలు కలిగించే ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడం గురించి ఆలోచించడం లేదన్నారు. ఆయనకు ఈ రోజున కావలసింది చిన్నారిసోదరుడు,

అడవులు చుట్టు సరిగా, సక్రమంగా రెండు పూటలా భోజనం చేస్తున్నారా లేదా, అనే ఒక్క తపన తప్పితే వేరే లేదు. 10 సంవత్సరాలు, 15 సంవత్సరాల తరువాత ఈ రాష్ట్ర ప్లాన్ ఏ విధంగా పోవాలి. అప్పటి అవసరాలు ఏమిటి. రాష్ట్రంలోని పేద ప్రజల ఆర్థికాభివృద్ధి ఏ విధంగా సాధించాలనే ఆలోచనలేదు. వారికి రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఇస్తామంటున్నారు. సరిగా ఇస్తున్నారా? సక్రమంగా ఇస్తున్నారా, కావలసినంత ఇస్తున్నారా? వాళ్ళను ఆఖరుకు బిచ్చగాళ్ళ వలె తయారు చేస్తున్నారు. మద్యం పెడుతున్నారు. పచ్చ చొక్కాలు వేసుకొనే వేమయ్యలు మా ప్రాంతంలో వుంటారు. మరి వారి ప్రాంతాలలో వుంటారో వుండరో నాకు తెలియదు పచ్చ చొక్కాలు వేసుకొని గుర్రాల మీద ఎక్కి అడుకునే కార్యక్రమం చేసే వాళ్ళను వేమయ్య స్వాములు అంటారు. ఈ రోజు అందరికి పచ్చ గుడ్డలు వేస్తున్నారు. అందరినీ వేమయ్య స్వాములుగా చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మరల మాటి, మాటికి కేంద్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వలేదంటున్నారు. ఏలేరు రిజర్వాయరును ఒక్క ఉదాహరణగా దయచేసి ఆలోచన చేయండి నారాయణరావుగారు. ఏలేరు రిజర్వాయర్‌కు ఎస్టిమేటెడ్ కాస్టు 70 కోట్ల రూపాయలు అయితే, 5, 6 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయాలని చెప్పి దానిని నిశ్చయించుకొంటే విశాఖపట్టణం స్టీల్ ప్లాంట్‌కు తప్పకుండా ఇది అవసరం అనే వుద్దేశ్యంతో మేము చేయలేమని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేతులెత్తింది. అప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం దానికి 70 కోట్ల రూపాయల కాస్టు అయితే ఇప్పుడు 50 కోట్ల రూపాయలను రిలీజ్ చేసింది. ఇంకో సంవత్సరానికి అయినా ఏలేరు రిజర్వాయరు పూర్తిగాబడుతుంది. అంటే ఈ ప్రభుత్వం గొప్పతనం, ఘనత కానే కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఘనతే అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజు ఆన్‌గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు కనీసం పూర్తి చేయాలంటే 10 వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరం అయితే వారి పద్ధతి ప్రకారం ఖర్చు పెడితే ఇంకా 50 సంవత్సరాల సమయం పడుతుంది మరి ప్లానింగ్ కమీషన్ ప్రొవైడ్ చేసిన 49.9 శాతం ఎలకేషన్ చేయాలంటే దానికి కూడా వినకుండా 41.9 కే చేశారు. అంటే 8 శాతం తగ్గించారు. బడ్జెట్ స్పీచ్‌లో ఆర్థిక శాఖా మంత్రివర్యులు బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాల గురించి మాట్లాడారు. ఏ ఒక్క ప్రాంతానికి భేదం చూపమని అన్నారు. అది పొరపాటుగా మాట్లాడుతున్నారు. భేదం చూపవలసిన అవసరం ఖచ్చితంగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలను ప్రత్యేకంగా ముందుకు తీసుకువెళ్ళటానికి కార్యక్రమాలను తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. బయస్ టువర్డ్సు బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాస్ ఖచ్చితంగా వుండాలి. ఈ రోజు తెలంగాణాలో కానీ రాయలసీమలో కానీ అన్నమో రామచంద్రా అని అల్లాడే ప్రాంతాలు కోకొల్లలుగా వుంటే అక్కడ కూడా నీరు అవసరం అయితే వీలున్న చోట ఫ్లో ఇరిగేషన్, లేని చోట లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా తీసుకుపోవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. మా ప్రాంతాలకు చిత్రావతి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కానీ ప్రకాశం జిల్లాకు సంబంధించి గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్టు కానీ, అనంతపురం జిల్లాకు

సంబంధించి నూతిమడుగు ప్రాజెక్టు కానీ, రుద్రం రిజర్వాయర్ కానీ, అప్పరి, దేవరకొండ, కర్నూల్ జిల్లాకు కానీ ఇవన్నీ కావాలని గట్టిగా అడుగుతున్నాము. శాంతియుతంగా ఉద్యమం సాగిస్తున్నాము. మరి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నదో, నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం అనంతపురం జిల్లాలో పార్లల్ హైలెవల్ కాలువను చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పి మరి ఎందుకు దాని గురించి ఆలోచించరు ? గట్టిగా అడిగితే నేను కర్నాటకకు పోయి మాట్లాడి వస్తానని గత అసెంబ్లీలో మంత్రిగారు (నర్సెగౌడ్ గారు) అన్నారు. ఈ రోజయితే మంత్రిగా లేరు. మళ్ళీ అడిగితె ఛీ, ఛీ, నేను పోలేను, నేను మాట్లాడలేను అంటారు.

12-30 మధ్యాహ్నం ఇక పవర్ విషయం చూస్తే ఈ సంవత్సరం బాగా వర్షాలు పడ్డాయి. రిజర్వాయర్స్ బాగా నిండాయని జులైలో పవర్ కట్ లిఫ్టు చేశారు. మళ్ళీ తిరిగి నవంబరులో పవరు కట్ ఇంపోజ్ చేశారు. హెచ్. పి. కన్స్యూమర్స్‌కు 30 పర్సెంట్, 200 మేగావాట్స్‌కు ఎక్కువ కన్స్యూమ్ చేసే వారికి పవరు కట్ ఇంపోజ్ చేశారు. ఇక వ్యవసాయదారులకు అన్‌డిక్లేర్డు పవరు కట్. తరువాత ఏమి ఆలోచించుకున్నారో ఏమో 30 పర్సెంట్ పవరు కట్‌ను 15 పర్సెంట్‌కు తగ్గించారు. పవరు జనరేషన్ పెరిగిందని 15 పర్సెంట్‌కు తగ్గించారా ఏ కారణం వల్ల తగ్గించారని అడుగుతున్నాను. పేద రైతులకు, రెండు, నాలుగు ఎకరాలు వున్న రైతులకు ఒక పంప్ సెట్ పెట్టుకున్న రైతులు కనీసం నాలుగైదు గంటలు అయినా పవరు సప్లయి చేయకుండా ఒకే ట్రాన్స్‌ఫార్మరు క్రింద రైతులందరకూ ఒకేసారి కరెంట్ ఇస్తే మోటార్సు కాలిపోతే ఆ బాధ్యత ఎవరిదని అడుగుతున్నాను. మా బాగారెడ్డి ఎప్పుడూ చెబుతూవున్నట్లు అన్నిటికి జిందా తిలస్మాత్ మందు అన్నట్లుగా ప్రతి దానికి కారణం కెపాసిటర్సు లేకపోవడం అని సమాధానం ఇస్తున్నారు. ఎకనమిక్ ట్రెండ్స్ బుక్‌లో పేజి 30 చూడండి. 1984 నుండి 1988 వరకూ 1193 కిలోవాట్స్ పవరు జనరేషను వుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఏమీ మారకుండా 1193 కిలోవాట్స్ అనే చూపారు. ఈ సంవత్సరం ఇంకా చూపకపోయినా 1193 అనే అంటారు. ఇది చూస్తుంటే ఈ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం వున్నదా, లేక ఇది సన్యాసుల రాజ్యమా ఇక్కడ బూడిద తప్ప ఇంక ఏమీ ఇవ్వరా అని అనిపిస్తున్నది. 1982వ సంవత్సరంలో ఈ రాష్ట్రం కనీసం అయిదు రాష్ట్రాలకు సరిపోయే విద్యుత్తును పెట్టుకొని మనకు వున్న ఎక్సెస్‌ను మిగిలిన అయిదు రాష్ట్రాలకు ఇచ్చే ఘనత కలిగి వున్నది. ఈనాడు ప్రభుత్వం తెలుగు భిక్షపాత్ర పట్టుకొని అయిదు రాష్ట్రాల చుట్టూ మాకు విద్యుత్తు కావాలి అని తిరుగుతున్నారు. అక్కడ రూపాయికి కొని ఇక్కడ రెండు రూపాయలకు అమ్మాలని చూస్తున్నారు. ఇరిగేషను విషయం అటువుంచి ఇటు ఇండస్ట్రీసు విషయం చూస్తే మనం ఎక్కడ వున్నామని అడుగుతున్నాను. సినిమాలు కూడా ఇండస్ట్రీయే మీరు జనరేటర్స్ పెట్టుకోండి అన్నారు. సినిమాలు సినిమా పెట్టే విషయం తప్ప రాష్ట్రం మొత్తం పరిస్థితి ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసునా అని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రంలో వున్న పవర్ కట్ వల్ల, విద్యుత్ కొరత వల్ల

వున్న పరిశ్రమలు మూత పడుతున్నాయి. ఏ ఒక్కరూ ఈ ప్రభుత్వాన్ని నమ్ము కొని ఈ రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఇండస్ట్రీ పెట్టటానికి సిద్ధంగా లేరు. ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన పారిశ్రామిక వేత్తలే ఇటు మహారాష్ట్రలో, గుజరాత్‌లో వెళ్లి అక్కడ పరిశ్రమలు స్థాపించుకోవాలనుకుంటున్నారు. అందువల్ల మన రాష్ట్రానికి అర్థికంగా రావలసిన సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ గాని, సేల్స్‌టాక్స్ గాని, ఇన్‌కమ్‌టాక్స్ గాని రాకుండా పోతున్నాయి. అంతకంటే ముఖ్యంగా నిరుద్యోగ సమస్య పెరుగుతున్నది. ఇదివరలో 18 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు ఈ రాష్ట్రంలో వుంటే ఇప్పుడు ఆ సంఖ్య 27 లక్షలకు దాటింది. మనం పవర్ కు ఇంత ఇబ్బంది పడుతున్నప్పుడు విజయవాడ థర్మల్ స్టేషన్ రెండవ స్టేజి పూర్తి చేయాలనే ఇంగితజ్ఞానం ఈ ప్రభుత్వానికి వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. 1982 లో ఇందిరాగాంధిగారు దానికి ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేస్తే అది 1986 కు పూర్తి కావలసివుంటే 1986 లో పూర్తి చేయలేక, 1987 లో పూర్తి చెయ్యలేక 1988 లో పూర్తి చెయ్యలేక 1989 సెప్టెంబర్‌లో పూర్తి చేయగలమనే ఆశను గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో వ్యక్తం చేశారు. 1982 లో పక్క సూరారులలో మహారాష్ట్ర కర్నాటక ప్రభుత్వాలు మొదలు పెడితే అవిప్పుడు జనరేషన్‌లోకి వచ్చాయి. రాయలసీమ వెనకబడిందని మేము అడగ్గా అడగ్గా ముద్దనూరులో థర్మల్ ప్రాజెక్టు ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. దానికి 1988–89 బడ్జెటులో పది కోట్లు కేటాయించారు, కాని అందులో పది లక్షలు కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. ఆ ఖర్చు పెట్టిన పది లక్షలు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు పునాది రాయి వేయటానికి ఖర్చు పెట్టారు తప్ప ఒక్క ఇటుక రాయికి ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. గవర్నరుగారి స్పీచ్‌లో, బడ్జెట్ స్పీచ్‌లో ఏషియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ డబ్బు ఇస్తారు, వారు ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలల్లో డబ్బు ఇస్తే శరవేగంతో పనులు ముందుకు పోతాయన్నారు. వారు ఒకవేళ ఇవ్వకపోతే దాని గతి ఏమిటి? ఒకవేళ ఇచ్చినా ఎంత ఇస్తారు? దానికి 500 కోట్ల రూపాయలు అవసరమయితే వారు 250 కోట్లకు మించి ఎక్కువ ఇవ్వటానికి వీలులేదు. వారు రూ. 250 కోట్లు ఇచ్చేటప్పుడు మనం ముందుగానే రూ. 150 కోట్లు అయినా ఖర్చు పెట్టటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించలేదు? అధ్యక్షా, అందరకూ తెలుసు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దివాళా తీసింది రెండు కోట్లు కూడా ఖర్చు పెట్టలేని స్థితిలో వుంది. ఏషియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ రూ. 250 కోట్లకంటే ఎక్కువ ఇవ్వలేనప్పుడు మనం ఐ.ఎఫ్.సి.ఐ. ద్వారా ప్రయత్నం చేస్తే వారు 500 కోట్ల రూపాయలు తక్కువ వడ్డీకి అప్పు ఇస్తారు, అని మేము చెబితే రాయలసీమ శాసనసభ్యులూ, అందులో కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులూ చెప్పారు కనుక దానికి ఏమేమిగా ఒప్పుకోము ఏషియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ ద్వారానే తీసుకొంటామని ప్రభుత్వం వారు అనుకుంటున్నారు. ఎవరి ద్వారా తెచ్చినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. ప్రాజెక్టు తొందరగా అమలు చేసే ఏర్పాటు చేయండి అని అడుగుతున్నాను. పరిశ్రమల విషయానికి వస్తే గడచిన 12–40
ఆరు సంవత్సరాలలో ఒక మంచి ప్రాజెక్టు చేపట్టకోదగిన ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వం మధ్యాహ్నం
చేయగలిగిందా అని అడుగుతున్నాను. మంగళగిరి టైర్ల ఫ్యాక్టరీని రెండు

మూడు సంవత్సరాల నాడు జాతికి అంకితం చేశామన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ జాతికి? భూలోకములో వున్న జాతికా, పరలోకములోనున్న జాతికా, సన్యాసుల జాతికా–దివాకర రెడ్డిగారు చెబుతున్నట్లుగా–గడచిన నాలుగైదు సంవత్సరాలలో 81 మేజర్ అండ్ మీడియం యిండస్ట్రీస్ 1300 స్మాలు స్కేలు ఇండస్ట్రీస్ అంతకు ముందు పని చేస్తున్నవాటిని, క్లోజ్ చేశారు. దానివల్ల రెండు లక్షల మందికి వున్న వుద్యోగాలు పోయాయి. దాని గురించి ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? సర్‌సిల్కు, డి.బి. ఆర్. మిల్సు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్బయిడ్స్, బజరంగ్ జ్యూట్ మిల్సు, కృషి యింజన్స్ విషయం ఏమిటి? అన్నీ మూసి పారవేయడమే మన పద్ధతా? కనీస హౌస్ కమిటీలు, వాటిని తెరవడానికి సత్వరమే చర్య తీసుకోవాలని ఖచ్చితంగా చెప్పిన విషయాలలో కూడ మీరు ఎందుకు పని చేయడం లేదు? కేవలం స్తబ్ధతతో కూర్చుంటున్నారు, కారణం ఏమిటి? హౌస్ కమిటీలను వేయడం ఎందుకు? వాటిని రిపోర్ట్సు యివ్వమని అడగడం దేనికి? ఇచ్చిన రిపోర్ట్సుపైన సంవత్సరాలు దాటిన చర్య తీసుకోవడం లేదు. చర్య తీసుకోవాలనే వుద్దేశం వుందా? ఆల్విన్ నిస్సాన్‌ను అమ్మివేశారు. పోయింది. ఎ.పి. స్కూటర్సును అమ్మడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మాటిమాటికి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని తప్పుబడుతున్నారని కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు ఐ.డి.బి.ఐ, ఇ.ఎఫ్.సి.ఐ, యీ రెండు బ్యాంకులు, తమరు చెప్పిన లెక్కల ప్రకారమే 1981–82 లో 99.98 కోట్లు ఐ.డి.బి.ఐ. వారు లోన్సు యిస్తే 87–88 లో 306 కోట్లు యిచ్చారు. ఐ.ఎఫ్.సి.ఐ. 17 కోట్ల 64లక్షలు 1981–82 లో యిస్తే 87–88 లో 66 కోట్ల అసిస్టెన్సు యిచ్చారు ఇంకా ఎక్కువ యివ్వడానికి సిద్ధపడుతున్నారు, కాని ఇండస్ట్రియలిస్టు ముందుకు రావాలి. గదా, వారు ప్రాజక్టులు పెట్టాలనుకోవడం లేదు, వారు రావడం లేదు, యీ రాష్ట్రములో పరిస్థితి చాలా అన్యాయం అయిపోయింది. ఇంకా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే ఆర్థికమైన సహాయాన్ని తీసుకోవడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా చంకలు కొట్టి చెప్పుకుంటున్నటువంటి రెండు రూపాయలకు కే.జీ. రైస్ స్కీం, చాలా ఘనత వహించిన యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎక్కడబడితే అక్కడ ఏది మాట్లాడినా, అసెంబ్లీలో గానీ మరొక చోట బయట గాని, అక్కడ అది అవసరమున్నా లేకపోయినా, ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడితే చాలు. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఇస్తున్నామంటున్నారు. దానిని ఒక రామదండకములాగా చదువుతున్నారు. ఈ రాష్ట్రములో మొత్తం ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి ఎంత? మామూలుగా కోటి 80 లక్షల టన్నులు పొడికను, ఏ సంవత్సరం అయినా అనావృష్టి వస్తే తగ్గుతుంది లేకపోతే అంతే వుంటుంది. ఈ రాష్ట్రానికి 80లక్షల టన్నుల ధాన్యం అవసరం వుంటుంది అంటే 50 లక్షల టన్నులు ప్రతి సంవత్సరం సర్‌ప్లస్‌గా వుంటుంది. 1982 వరకు ఓపెన్ మార్కెటులో రూ. 2–20, రూ. 2–30 పైసలకు కే.జి. ఏరోజు దాటలేదు. రూ. 1–90 లకు స్టోరు బియ్యం యిస్తే ముక్క వాసన వస్తుందని, బయట 2–20, 2–30 లకు కే. జి. దొరుకు

తున్నప్పుడు, 20 పైసలకు ఏమి వచ్చిందని సామాన్యుడు కూడా బయట కొనే పరిస్థితి వుండినది. గొప్పగా రెండు రూపాయలకు కే. జి. యిస్తామన్నారు. ఎంత మందికి యిచ్చారు. కోటి కుటుంబాలకు ఇస్తామన్నారు. అంతకంటే ముందు అందరికి యిస్తామన్నారు. తరువాత నెలకు 250 రూపాయలు ఆదాయం వచ్చే వారికి అంటే సంవత్సరానికి మూడు వేల రూపాయలు వచ్చే వర్గాలకు యిస్తామన్నారు. గట్టిగా అడిగితే 500 రూపాయల ఆదాయం వున్నవారికి కూడా యిస్తామన్నారు. ఎన్యూమరేషన్ సందర్భములో ఎవరికైనా సైకిలు వుంటే, నీకు 500 రూపాయల కంటే ఎక్కువ ఆదాయం వుంది గాబట్టి నీకు యివ్వము అన్నారు. ఇంట్లో షాబాద్ బండలతో ఫ్లోరింగ్ వుంటే నీకు 500 రూపాయల కంటే ఎక్కువ ఆదాయం వుంది నీకు యివ్వము అన్నారు. అట్లా ఫిల్టర్ చేసి ఒక కోటి కుటుంబాలకు యిస్తామన్నారు. 25 కిలోల చొప్పున ఇస్తామని ముందు అని, కాదు 25 కిలోలు కూడా ఇవ్వము—అయిదుగురుకన్న ఎక్కువ ఉన్న కుటుంబములో 25 కిలోలు అంత కంటే తక్కువ మంది వున్న కుటుంబాలకు ఒక్కొక్క మనిషికి 5 కిలోలు యిస్తామన్నారు. పంచ పాండవులు అంటే మంచం కోళ్ళలాగా ముగ్గురు అని రెండు చూపించి ఒకటి వ్రాసి అది కూడా తుడిచి వేశారంట మనలాంటి ప్రబుద్ధులు—అట్లా వుంది యిది. 1987 ఏప్రిల్ నుండి 1987 డిశంబరు వరకు ఫేయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూట్ అయిన బియ్యం 16.81 లక్షల టన్నులు అయితే 88 లో అదే సమయములో అంటే ఏప్రిల్ నుండి డిశంబరు వరకు 12.18 లక్షల టన్నులు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేశారు. అంటే 4 లక్షల 60 వేల టన్నుల షార్టేజ్ వచ్చింది—అంతకు ముందు సంవత్సరము కంటే యీ సంవత్సరము. అగస్టు నుండి నవంబరు వరకు తీసుకొంటే ఒక్కొక్క కార్డుకు 5 కిలోలు కూడా యివ్వలేదు. కోటాస్ ఎత్తిపార వేశారు. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల ఏమి జరుగుతుంది? నిన్ను నమ్ముకొని—25 కిలోలు యిస్తారని నమ్ముకొని ఓపెన్ మార్కెటులో 25 కిలోలు తీసుకోవచ్చని అనుకున్న ఆకుపచ్చ కార్డ్సు వారి పరిస్థితి యిలా వుంటే మిగిలిన వారి పరిస్థితి ఏ విధంగా వుంటుందో ఆలోచించండి. ఈరోజు ఓపెన్ మార్కెటులో కిలో బియ్యం 5 రూపాయలు, ఆరు, ఆరున్నర రూపాయలుకు అమ్ముతుందంటే అతిశయోక్తి అనుకుంటున్నారా? పోయిన నెలలో కనీసం ఏడు రూపాయలకు కిలో అమ్మిన సంగతి తెలియదా? ఇది మన స్టేటులోనేనా అంటున్నారు, వారికి తెలియదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అన్నపూర్ణ. మహారాష్ట్ర, వెస్ట్ బెంగాల్ కంటే మనది తక్కువస్టేటు కాదు. ఫుడ్ గ్రేన్స్ సరిపోయినన్ని వుండే స్టేటు మనది. 1982 వరకు రూ 2-40 పైసలకు కిలో బియ్యం అమ్మారు. ఈ రోజు 6, 7, రూపాయలకు పోవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? కేవలం రైస్ మిల్లర్స్‌తో లాలూచీ పడి పర్మిట్స్ యిచ్చి ఆ పర్మిట్స్ ద్వారా యితర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసుకోడానికి అవకాశం యిచ్చి ఆర్టిఫిషియల్ స్కేర్సిటీని క్రియేట్ చేశారు. మ్యా మ్యా వసూలు చేయడంవల్ల యిది జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. గడిచిన మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా పేదవర్గాల వారికి యిండ్ల

స్థలాలను ఎక్వైజుర్ చేసే కార్యక్రమానికి బండి సున్న చుట్టింది. ఇండ్లస్థలాల ఎక్విజిషను గురించి గెజిట్ నోటిఫికేషను అయిన తరువాత రెండు సంవత్సరాలలో కాంపన్సేషను పే చేయకపోతే మళ్లీ రీ నోటిఫికేషను కావాలి. హౌస్ సైట్స్ గురించి పే చేయడానికి అవసరమైన 20, 30 కోట్లను సోషల్ వెల్ఫేరు బడ్జెటులో ప్రొవైడ్ చేశారా? పూర్తిగా వాటికి బడ్జెటు కేటాయింపులు మానివేసి ఎన్ని సంవత్సరాలు అయింది? ఇండ్ల పరిస్థితికి వస్తే నాలుగు సంవత్సరాలుగా కేటాయింపులే లేవు. మొత్తం రాష్ట్రములో 20 లక్షల మంది బీదవారు వున్నారు. కూడు, గుడ్డ, గూడు కల్పించడమే మా కర్తవ్యమని ప్రతి సంవత్సరము 4 లక్షల యిండ్లు చొప్పున 5 సంవత్సరాలలో యీ రాష్ట్రములో వున్న బీదవారందరికి యిండ్లు కట్టిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. శభాష్ రామారావు అనుకున్నాను. కాని నెల తరువాత ఒక్కొక్క జిల్లాకు పది వేల ఇండ్లు యిస్తున్నామన్నారు. మొత్తము రాష్ట్రములో 2 లక్షల 80 వేల యిండ్లను యిస్తామన్నారు. యాక్చువల్ పర్‌ఫార్మెన్స్- 1988-89 సంవత్సరములో యీ స్కీమును గ్రౌండు చేయలేదు. డిశంబరు, జనవరి నెలల్లో కొన్ని జిల్లాల్లో గ్రౌండు చేశారు. ఉదాహరణకు కడప జిల్లా గురించి చెబుతాను. మొత్తం జిల్లాలో 1008 సాంక్షను చేశామన్నారు. 15 వేల యిండ్లు కావాలంటే 1008 యిండ్లు సాంక్షను చేశామన్నారు. ఈ లెక్కన 24 జిల్లాల్లో 24 లేక 25 వేలఇండ్లను సాంక్షను చేశారు. తమరు చెప్పిన సంవత్సరానికి 4 లక్షల యిండ్లు ఎక్కడ? 2 లక్షల 80 వేల యిండ్లు ఎక్కడ? ఈ రోజు 25 వేల యిండ్లు సాంక్షను చేయలేని పరిస్థితిలోకి వచ్చారు. ఈ సాంక్షను చేసిన వాటిలో కూడ ఎలొకేషన్సు ప్రయారిటీస్‌ను మార్చి వేశారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము అధికారములో వున్నప్పుడు ఇండ్లస్థలాల విషయములో షెడ్యూల్డు క్యాస్టు వారికి 75 పర్సెంటు, 80 పర్సెంటు ఖచ్చితముగా యివ్వాలని గైడ్‌లైన్స్ వుండేవి. తమరు దానిని పూర్తిగా మార్చివేశారు. ఎస్.సి.లు విద్యా విషయకంగా, సాంఘికంగా ఆర్థికంగా పెరిగిపోయినారా? వారికి ఏ విధంగాను యిక చేయవలసిన అవసరం లేదనుకుంటున్నారా? ఎలొకేషన్సు ప్రయారిటీస్ చూస్తే ఎస్. సి., ఎస్.టి. లకు 45 పర్సెంటు మాత్రమే ఇస్తున్నారనేది గుర్తించాలి. ఎందువల్ల తగ్గించారు? వారికి మీకు వర్గ వైషమ్యం వుంది. కేవలము ఎలక్షన్సులో వారు మీకు ఓట్లు వేయలేదని వారికి- ఎస్. సి.,ఎస్.టి. లకు-రాయితీలు యివ్వకూడదని నిశ్చయించుకున్నారా? ఏమిటి? ఇంతవరకు యిస్తున్న రాయితీలను ఎందుకు తగ్గించారు? ఇకపోతే ఎప్పుడు కనీ వినీ ఎరుగని విధంగా చేనేత పని వారు వారికి వున్న యిబ్బందుల దృష్ట్యా, రెక్కాడితే గాని డొక్కాడాని కనీస పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు, 68 మంది చేనేత పారిశ్రామికులు ఆత్మహత్య చేసుకుంటే దానిగురించి యీ బడ్జెటులో ఏ కొంత అయినా మేలుచేసే కార్యక్రమము గురించి ఆలోచించారా? ఇంతకుముందు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఫిషర్‌మెన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా ఆ వృత్తి చేసుకునేవారికి గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి టాంక్సుకు పన్నులు వసూలు చేయకుండా చేపలు పెంచుకోమని అప్పగిస్తే

ఈ రోజున మీరు ఫిషర్ మెన్ సొసైటీలు పబ్లిక్ ఆక్షను వేస్తున్నారు. టాడీ టాపర్సుకు ఇంతకుముందు చాలా రాయితీలు ఇస్తే ఇప్పుడు అవన్నీ తీసివేసారు. వెనుకబడిన తరగతులవారి ప్రయోజనాల కోసం మీరు చేసే కార్యక్రమాలు ఇవా అని అడుగుతున్నాను. మీ బడ్జెటు స్పీచ్‌లో జీవనధార ప్రోగ్రాం విషయం గురించి చెప్పారు. ప్రభుత్వం 49 కోట్ల 47 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి 25,500 మంది షెడ్యూల్డు కులాలవారికి 25,500 బావులు త్రవ్విస్తున్నదని చెప్పారు. ప్రభుత్వం అన్నారు, ఏ ప్రభుత్వం? మీ ప్రభుత్వమా చెప్పండి. అది కేంద్ర ప్రభుత్వం స్కీము. ఆ స్కీము వాడుకొంటునప్పుడు – కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా అసిస్టెన్సు వస్తున్నదని చెప్పే కనీస మర్యాద అయినా నేర్చుకుంటే బాగుంటుంది. గ్రామోదయ స్కీము గురించి చెప్పారు. గడచిన 5, 6 సంవత్సరాలలో ఈ రాష్ట్రంలో 17 కోట్ల 25 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి 66,761 మందికి స్వయం ఉపాధి కల్పనా కార్యక్రమాలు చేస్తే దానిని గురించి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం అనే విషయం మాట్లాడటం లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి షెడ్యూల్డు కాస్ట్ వెల్ఫేరు కార్పొరేషనుకు షేరు క్యాపిటల్‌గా 40 కోట్ల 13 లక్షల రూపాయలు ఇస్తే దానిని గురించి ఏమీ మాట్లాడడం లేదు. ఈ సంవత్సరం ప్రోగ్రాముకు – సబ్సిడీలకు, మార్జిను మనీల కోసం 4 కోట్ల 41 లక్షల రూపాయలు ఇస్తే కనీసం ఆ షెడ్యూల్డు కాస్ట్ వెల్ఫేరు కార్పొరేషనుకు ఆ డబ్బు ఇవ్వకుండా భోజనం చేస్తున్నారు. షెడ్యూల్డు కులాలవారికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఇంకొక 4 1/2 కోట్ల రూపాయలు వారు భూములు డెవలప్ చేసుకొనడానికి వస్తే దానిని గురించి మాట్లాడడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వెట్టిచాకిరి నిర్మూలనకు 75 లక్షలు ఇస్తే దానిని గురించి మాట్లడడం లేదు. ఈ విధంగా చెప్పుకొంటూ పోతే చాలా చాలా ఉన్నాయి. ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏలే ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు గారు ఆబ్‌జల్యూట్ రియాక్షనరీ అని మనవి చేస్తున్నాను. ఆర్థిక మంత్రిగారి గురించి ఏమీ అనకూడదని అనుకొంటున్నాను. ఎందుకంటే వారు నిన్న కాక మొన్న వచ్చారు. ఈ రాష్ట్రానికి వచ్చిన కొత్త మంత్రులందరినీ నేను ఏ ప్రశ్న అడగగూడదని నిశ్చయించుకున్నాను. ఎందుకంటే మీకు ఏమీ తెలుసు కనుక. ముఖ్యమంత్రిగారి గురించి మాట్లాడ వలసి వస్తే ఆయన ఆబ్‌సల్యూట్ రియాక్షనరీ, స్టేటస్కో మాంగర్ అని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ పి. ఆనందరావు:— అధ్యక్షా, వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడడం మంచిది కాదు.

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:— నేను రామారావుగారి గురించి మాట్లాడడం లేదు. ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారి గురించి, ఈ రాష్ట్ర మంత్రి వర్గం గురించి మాట్లాడుతున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకి. భూగరిష్ట పరిమితి చట్టంలో చాలా లోపాలు ఉన్నాయి. వాటిని సవరించండి. చాలామంది భూములు ఆక్రాంతం చేసారు. ఆ భూములు తీసుకొని పేదవారికి పంచి పెట్టాలని సుప్రీం కోర్టు తీర్పు చెప్పినా ఆయనకు పట్టదు. దీనిని గురించి ఈ అసెంబ్లీలో 3, 4 సార్లు ముఖ్య

మంత్రిని అడిగితే ఏమీ మాట్లాడడం లేదు. అర్బన్ లాండు సీలింగు చట్టం తీసుకొని రమ్మని అంటే దానిని గురించి ఏమీ ఆలోచించడం లేదు. ఇక్కడున్నటు వంటి పెద్దపెద్ద భూస్వాములను, పెద్దపెద్ద బిల్డింగులు కట్టే గుత్తపెట్టుబడిదారులను, కాంట్రాక్టర్లను ఎంకరేజి చేసేటట్లుగా అర్బన్ లాండ్సులో ఉన్నటువంటి ఫ్లోర్ స్పేస్ ఇండెక్సును పెంచారు. ఇదివరకు 1:1 5 ఉంటే ఇప్పుడు 1:2 చేసారు. కమర్షియల్ ఏరియాలో 1.2 ఉంటే ఇప్పుడు 1:1.25 చేశారు. ఒక పర్టిక్యులర్ భూమిలో ఇంతకుముందు ఎంత ఏరియా అయితే బిల్డింగులు కట్టగలిగేవారో దానిని ఇంకా ఎక్కువగా కట్టుకోండి, ఇంకా ఎక్కువ అంతస్తులు కట్టుకోండని వారికి కావలసిన విధంగా రాయితీలు ఇచ్చారు. ఎందుకు ఇచ్చారు ? దీనిలో ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు చేతులు మారాయని అడుగుతున్నాను. ఈయన పేద వర్గాలయొక్క ప్రయోజనాలు ఆకాంక్షించే ఆయన కాదు. ఇదే హైదరాబాద్‌లో ఎంతోమంది చిన్నచిన్న వర్గాలవారు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పాటు చేసుకున్నామని 150 గజాలు, 200 గజాలు చొప్పున ప్లాట్లు చేసుకున్నాము. వాటికి పర్మిషన్సు అడిగితే ఇవ్వడు. చిన్నచిన్న ఉద్యోగస్థులు, మామూలు ప్రజలు కొన్ని వందల సొసైటీలు పెట్టుకొని పర్మిషన్సు అడిగితే ఇవ్వడు కాని పెద్ద పెద్ద వర్గాలకు కావలసిన విధంగా మేలుచేయడానికి ఏ కొంచెము వెనుకాడడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్. జి. ఓలు 54రోజులు సమ్మె చేసారు. అసలు సమ్మె అనేదానికి అర్థం తెలుసా? తప్పనిసరి అయిన పరిస్థితులలో ఏ ఆర్గనైజ్డు సెక్టారుకు కాని అన్ఆర్గనైజ్డు సెక్టారుకు కాని ప్రజాస్వామ్యం సమ్మె అనే హక్కు ఇచ్చింది. ఎప్పుడైనా తప్పని పరిస్థితులలో వారు సమ్మె చేస్తే వారు చేసిన సమ్మె కాలాన్ని — ఇంతకు ముందు వస్తున్న ఆనవాయితీ ప్రకారంగా — సెలవుగా పరిగణించి అంతకుముందు ఉన్న ఎరండు లీవుకు ఎడ్జెస్ట్ చేసేవారు. అంతకుముందు అర్జిత సెలవు లేకపోతే ఫ్యూచర్‌లో వచ్చే అర్జిత సెలవులకు ఎడ్జస్టు చేసేవారు. ఇంతకుముందు అన్ని ప్రభుత్వాలు అలాగ చేసేవి. కాని ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారు నేను నిరంకుశుడును అన్నాడు. ఎట్టి పరిస్థితులలోను ఆ సమ్మె కాలానికి జీతాలు ఇవ్వను అని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాడు. అంతకుముందు ఉద్యోగులు ఎన్నో రకాలైన ఉద్యమాలు చేసి హక్కులు సంపాదించుకుంటే వాటిని రద్దు చేసాడు. ఎల్. టి. సి రద్దు అన్నాడు, రిస్కు ఎలవెన్సు రద్దు అన్నాడు, బ్యాడ్ క్లైమేట్ ఎలవెన్సు రద్దు అన్నాడు. డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉద్యోగస్థులకు బోనస్ ఇచ్చే ఏర్పాటుచేసి రెండు సంవత్సరాలు ఇస్తే అది పీకి పారేసారు. 1986 లో ఎన్. జి. ఓలతో ఒక ఎగ్రిమెంటు కుదుర్చుకున్నారు. ఎప్పుడైతే కేంద్రప్రభుత్వం ఎడిషనల్ డి. ఎ. ఇస్తుందో అప్పుడు ఈ రాష్ట్రం కూడా అదేవిధంగా ఇస్తుందని అన్నారు. 1987వ సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అడిషనల్ డి. ఎ ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. చిన్న చిన్న సెక్షనులకు మీరు వ్యతిరేకి, ఏ ఒక్కరికి మేలు జరగాలనే అవగాహన లేదు. తమకు. తమకు సంబంధించిన వారికి, తమ పార్టీ వారికి వీలున్నచోట, చేతనైనచోట ఖచ్చితంగా మేలు చేసుకునే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు.

లా అండ్ ఆర్డరు పరిస్థితి చూస్తే ఈ రాష్ట్రంలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా భయంకరమైన వాతావరణం నెలకొనివుంది. నక్సలైట్లు 4, 5 జిల్లాలలో పూర్తిగా ఇష్టారాజ్యం చేస్తున్నారు. అక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేది ఉందా అని అక్కడ ఉన్న వారిని అడిగితే చెబుతారు. నక్సలైట్లు ఏమి చెబితే అది జరుగుతుంది. తప్ప అక్కడ రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఏ అధికారి గ్రామాలలోకి పోయే పరిస్థితి లేదు. 1-00

పోలీసులలో మొరేల్ తగ్గడానికి కారణాలు చాలా ఉన్నాయి. పోలీసు మధ్యాహ్నం

అసోసియేషన్స్ చాలా చెపుతున్నాయి. నక్సలైట్ మినేస్ ఎదుర్కోవాలంటే ఫైరింగ్ ప్రాక్టీస్ రెగ్యులర్‌గా ఉండాలి అంటే బుల్లెట్స్ సప్లయ్ చేసే పరిస్థితిలో లేరు. నక్సలైట్ ఏరియాలో ఒక సంవత్సరం కంటే ఎక్కువ ఏ అధికారిని ఉంచవద్దని, నక్సలైట్స్ వారి మీద గ్రిడ్జ్ పెంచుంటారు కాబట్టి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు ఉంచి మార్చాలని పోలీసు అసోసియేషన్ అంటే మీరు పట్టించుకోరు. అందువల్లనే బుచ్చిరెడ్డి మొదలైన పోలీసు అధికారులు హత్యలకు గురౌతున్నారు. అయినా ఎందుకు పట్టించుకోవడం లేదు. మీకు కావలసిన వారికి, పచ్చ చొక్కాలవారు చెప్పిన వారికి, వారు ఎంత లంచగొండులైనా, ఎటువంటి వారైనా, వారికి కావలసిన చోట్ల పోస్టింగ్స్ ఇస్తున్నారు గానీ నిజాయితీగా పని చేసే వారికి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు అక్కడ పని చేస్తే ఇంకొకచోటికి పోస్టింగ్ ఇవ్వడంలేదు. అస్మదీయులు, తస్మదీయులు అన్నట్లు వ్యవహరిస్తున్నారు. మామూలు ప్రజలను నక్సలైట్లు అని టడా, నాసా క్రింద చంపివేస్తున్నారు. టడా ప్రవేశపెట్టినప్పుడు విమర్శించింది ఎవరు—రామారావుగారే. వారు అధికారంలోకి వచ్చిన మొదటి రోజు నుంచే పదిరికుప్పం నుంచి మొదలు పెట్టి నీరుకొండ దాచవరం మున్నగు కొన్ని వందల గ్రామాల్లో క్యాస్టు వార్స్ సృష్టిస్తున్నారు. తమకు ఓట్లు ఎవరు వేయలేదో—వీకర్ సెక్షన్స్ వారిని మైనారిటీ వర్గాల వారిని హెరాస్‌మెంటుకు గురిచేస్తున్నారు నల్లగొండ జిల్లాలో అడివిదేవరపల్లి గ్రామంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన అరవైమంది ఇంతవరకు ఊరిలోకి పోయే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. అటువంటి పరిస్థితి కాంగ్రెస్ పార్టీ 30 సంవత్సరాల పరిపాలనలో ఉంటే ఎక్కడా జరగలేదు. కేవలం తమకు అడుగులకు మడుగులొత్తే పోలీసులు కావాలి. ఏ ఒక చోటైన పోలీసులు తమ మాట వినలేదు అంటే బదిలీ చేస్తున్నారు. 30 సంవత్సరాలు కాంగ్రెస్ పరిపాలన చేసింది—ఏ ఒక్కచోటి నుంచి అయినా 230 మంది పోలీసు అధికారులను ఒకేసారి బదిలీచేసిందా? ఆ ఘనత వారికే దక్కింది కేవలం230మంది పోలీసు అధికారులను, ఒక కులానికి చెందిన వారిని ఒక కలంపోటుతో బదిలీచేశారు. అక్కడఉన్న మాశాసనసభ్యుడు రంగా తాను ప్రజాప్రతినిధినని, శాసనసభ్యుడినని, తనను చంపడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని, సహాయం చేయండని మొర పెట్టుకొంటే-కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పుకొంటే-ప్రతి సామాన్యుడికి రక్షణ ఇవ్వాల్సి ఉండగా—శాసన సభ్యుడికి రక్షణకు ఏర్పాట్లు చేయాలంటూ కేంద్ర ప్రభుత్వం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆదేశించినప్పటికి కూడా – ఇద్దరు పోలీసులను ఇచ్చారు – ఒక గడ్డి, ఒక కుంటి పోలీసులను ఇచ్చారు. ఈ ఇద్దరు పోలీసులను ఇచ్చారు, వీరివల్ల నాకు రక్షణ ఉండదు, నా మనుష్యులను, అభిమానులను పెట్టుకొంటాను అంటే–ఒక దుడ్డుకర్ర కూడా పెట్టుకోడానికి వీలులేదు అన్నారు. వారి పార్టీ వారైతే తుపాకులు పెట్టుకోవచ్చు. ముఖ్యమంత్రి గండిపేటలో తమ కార్యకర్తలను ఉద్దేశించి కత్తులు, కటారులు, కర్రలు అవసరమైన మేరకు ధరించండి అని అనడం వాస్తవం కాదా? ఇటువంటి పరిస్థితిలో తనకు రక్షణలేదని ఆమరణ నిరాహారదీక్షకు కూర్చుంటే–కనీసం మానం, అభిమానం, సిగ్గు, లజ్జ ఏమీలేకుండా–నడిరోడ్డులో నిరసన దీక్ష చేస్తున్నటువంటి రంగాను చంపిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికే దక్కింది. ప్రపంచంలో ఎక్కడా ఇలా జరగలేదు. కురు పాండవ యుద్ధంలోగా నిరాయుధుల్ని చేసి చంపారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— ఇందిరా గాంధీని చంపారు . . .

(ఇంటరప్షన్స్)

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— తరువాత అల్లర్లు జరుగుతాయని తెలియదా? విజయవాడను పదమూడు వందల మంది పోలీసులు రక్షిస్తున్నారు. బిసెంట్ రోడ్డు రెండు కిలోమీటర్లు కూడా ఉండదు. ఆ రెండు కిలోమీటర్లు ప్రొటెక్ట్ చేయలేరా? అక్కడ దమనకాండ, దహనకాండ జరుగుతున్నప్పుడు ఒక్క పోలీసు కూడా తుపాకీ కాల్చలేదు. రంగాసి హత్య చేశారని చూడడానికి ఆస్పత్రికి వెళ్ళితే కాంగ్రెసు పార్టీ వారిమీద కాల్చారు. వారిని ఏమి అల్లరి చేస్తున్నారని, కాల్చవలసి వచ్చిందని అడుగుతున్నాను. కావాలని దురుద్దేశంతో ఇలా చేశారు. పోలీసు సూపరింటెండెంట్‌కు, అడిషనల్ సూపరింటెండెంట్‌కు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఇంత జరిగినా ఏమీ చేయనివారు–రంగా అభిమానులు ఉండకూడదు, తెలుగుదేశం సానుభూతిపరులే ఉండాలని చేశారు.

(ఇంటరప్షన్)

ముగళిని హత్య చేసినప్పుడు దాని తరువాత దహనకాండ, దమనకాండ జరుగుతోంటే – అప్పుడు నా థియేటర్ మీద దాడి జరిగింది–ఎన్ని కేసులు పెట్టారు? – తెలుగుదేశం పార్టీ వారని మిగతా వారని డిస్క్రిమినేట్ చేశారు–కాబట్టి లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి దిగజారిందని చెపుతున్నాను. జరిగినటువంటి భారత బంద్‌లో పెట్టినటువంటి కేసులు కొన్ని, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలుగుదేశం పార్టీ వారిపై పెట్టిన కేసులు, రద్దు చేసినది. అర్సన్, రైటింగు కేసులకు సంబంధించిన కేసులు కొన్ని రద్దు చేసినది. పాలకొండ యం.యల్.ఏ. భద్రయ్యా అనుకుంటాను, మండల్ ప్రెసిడెంట్ సీతారామయ్య గార్ల మీద గవర్నమెంటు యిక్కడ నుంచి ఆర్డర్సు పాసు చేసి కేసులు విత్‌డ్రా చేసినది.........

1–10 మధ్యాహ్నం

శ్రీ టి. భద్రయ్య :— ......మరి అన్యాయమే కదా . . . .

డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి :— అన్యాయంగా కాదండి. . . . భారత బంద్‌లో పెట్టినటువంటి కేసులు విత్‌డ్రా చేసినారు. వేరే ఉద్యమాలలో సంబంధము ఉన్న వారిని అనవసరంగా ఆ నేరము దీని మీద హెరాస్‌మెంటు. యిబ్బందులు పెట్టి పీడించుతున్నారు. అందుకే రామారావు నియంత అని అంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రి రామారావు నియంతగానే కాక కాదు—ఆయన ఆటోక్రాట్, లెస్ స్క్రుపులస్, మోరల్స్ లేవు. సెన్సిబిలిటీస్ విపరీతంగా ఎంకరేజ్ చేస్తున్నాడు. మాటిమాటికీ ఆరు కోట్ల ఆంధ్రుల ఆత్మ గౌరవం కలిగి ఉంటాడు. ఆరు కోట్ల ప్రజానీకం ఆత్మగౌరవం గురించి చెప్పినా నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ తన కేబినెట్‌లోని 31 మంది మంత్రుల ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడలేని దెబ్బతిన్న పరిస్థితిలో మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఉన్నాడు. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కేబినెట్‌లోని కొలీగ్స్‌ను తీసివేయవచ్చు ఉంచుకోవచ్చు. దానిలో తప్పు ఏమీ లేదు 8వ తేదీ పొద్దున్నే ఆయనకు ఒక బ్రైట్ ఐడియా వచ్చింది. మొత్తం అందరినీ పిలిచి తీసివేయాలి అని అనుకున్నారు. అందరిని రమ్మనమని పిలిచాడు. 31 మంది మంత్రులు రాలేదు. అందులో ఐదారుగురు మంత్రులు లేరు, అయిదుగురు లేరు. ఆ వచ్చిన 25 మంత్రులను రాజీనామా చేయమన్నాడు. రాజీనామా పత్రము చిన్న అలుడు టైపు చేసి యిచ్చాడు. దాని మీద సంతకాలు చేయించాడు. ఆ రోజున ఐదారుగురు ఊర్లో లేకపోయినా అందరిని అదే రోజున సేక్ చేయాలని. వారి ఉద్యోగాలు ఊడబెరకాలని అనుకుంటున్నాడు ఊడబెరికాడు. ఆ రాజీనామాలు గవర్నరుకు సబ్‌మిట్ చేశాడా? అబద్ధాలు చెబుతున్నారు. మోరల్ గ్రౌండ్సు మీద రాజీనామా చేశారంటున్నారు. రాష్ట్ర గవర్నరుకు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి 31 మంది మంత్రులను సేక్ చేసినారని తెలియ వ్రాసినాడా లేకపోతే వారి రాజీనామాలు గవర్నర్‌కు సబ్‌మిట్ చేశాడా? దయచేసి చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. బయట అబద్ధాలు చెబుతున్నాడు. సత్యదూర ప్రవచనాలు చేస్తున్నాడు. ఒక వేళ అంతగా మోరల్ గ్రౌండు అని అన్నట్లయితే. . . .

శ్రీ టి. భద్రయ్య : అది మా పార్టీ వ్యవహారం.

డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి :- మీ పార్టీ వ్యవహారం ఏమీ కాదండి. అది కేబినెట్ వ్యవహారం. తప్పులు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి పార్టీకి తేడాలు తెలిసి ఉంటే బాగుండేది. ఈ రాష్ట్రం యింత అధోగతిలో ఉండేది కాదు. పార్టీ అని సిగ్గు లేని మాటలు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—సెంట్రలు కేబినెట్ గురించి చెప్పింది. దాని గురించి మాట్లాడమనండి.

డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి :— బడ్జెట్ లీక్ ఆనే కారణం చెబుతున్నారు. మోరల గ్రౌండ్‌కు సంబంధించినది అయితే ఈ రాష్ట్ర మంత్రివర్గ సభ్యులు రాజీనామా చేసే ముందు, ముందుగా రాజీనామా చేయవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు—రాజీనామా చేయాలి. ఆయన రాజీనామా చేయవలసి ఉంటే ఆయన చేయలేదు. "బడ్జెట్" అనేది ఒక సమస్య కాదు. దీని గురించి మేము అంతగా

పట్టించుకోలేదు. రాష్ట్రానికి సంబంధించి టాక్సేషను విపరీతంగా పెంచి ఉన్నట్లయితే దాని విషయంలో ఏదైనా బయటకి వచ్చినట్లయితే ఆయన శాక్ వేసినా అర్థము ఉంది. టాక్సేషను విషయం బయటకు వచ్చినప్పుడు యింకొకటి జరిగినప్పుడు కొంత సామాను దాచి సొమ్ము చేసుకోవడానికి, తద్వారా వర్తకులు లాభము పొందడానికి వీలు ఉంటుంది కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితులలో ఆ బడ్జెట్ లీక్ కు ఆర్థిక శాఖామాత్యులు రెస్పాన్సిబులిటి తీసుకుని రాజీనామా చేయవలసి ఉంటుంది. అటువంటి పరిస్థితి ఏమీ కాదు. 230 కోట్ల రూపాలు లోటు బడ్జెట్ అయినది. అందులో కొంపలు మునిగిపోయింది ఏమీ లేదు. ఫలానా బడ్జెట్ లో ఫలానా డిపార్టుమెంటుకు యింత ఎమౌంట్ ఎలోకేట్ చేశామని కాని ఏమీ పత్రికలలో రాలేదు. బడ్జెట్ లీక్ అని ఉంటే దానిని ప్రయోజనకరంగా వాడుకోవడానికి ఆ లీక్ ఉపయోగపడితే తప్పు కాని- యిది ఏమీ కారణం కాదు. అంత ఫేస్ మోరల్ ఏమీ వేదు. అయిదు కేసులలో పూర్తిగా ఫ్రియిమా వేసీ ఉంది; ఎలిగేషన్సు విషయలలో తప్పుచేశావని హైకోర్టు, ముఖ్యమంత్రిగారి రాజీనామా XXX చేయాలని అన్నారు.

చైర్మన్ :—నేను రికార్డ్సు నుంచి తొలగిస్తాను . . . .

డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—రామారావుగారు లిమిటెడ్ పర్సన్. ఆయన 28 మంది కొత్త మంత్రులను తీసుకున్నారు. ఎవరెవరిని తీసుకున్నారు అంటే అనుభవం పొందిన వారిని తీసుకున్నారా అంటే-ప్రజాకార్యక్రమాలతో అనుభవం ఉన్న వారిని పరిపాలనలో ఉన్న వారిని మంత్రులను చేశారు. అందులో బి. డి. ఒ గా రెండుసార్లు సస్పెండు అయిన శ్రీ గుర్రం నారాయణప్ప గారు ఆయన ఎన్నో సందర్భాలలో బి. డి. ఒ. గా సస్పెండు అయి అప్పటి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము వారి కాళ్ళు పట్టుకుని రీఇనిస్టేట్ అయిన వారు . . . . .

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—సభలో లేనటువంటి వ్యక్తులు గురించి ప్రస్తావన తేవడం మంచిదికాదు. సభను అగౌరవ పరిచే పద్ధతిలో . . . .

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:-యిది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయం. వ్యక్తికి సంబంధించిన విషయం కాదు. యిది ఏ ఆనందరావుగారినో, లేక నారాయణప్పగారినో, రామారావు గురించి మాట్లాడం లేదు. ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రికి XXX ఉన్నాడు.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఆయనను కర్షక పరిషత్తుకు అధ్యక్షులుగా చేయాలనుకున్నారు. అయిదారుగురు మంత్రులకు సంబంధించి పెద్ద కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేసి ఈ అయిదుగురిని వారి అజమాయిషీ క్రింద ఉండేలాగున కార్యక్రమం ఏర్పాటుచేసి XXX కర్షక పరిషత్తు చైర్మనుగా ఏర్పాటు చేశారు. అటువంటి పరిస్థితులలో XXX నాయుడు గారిని చైర్మనుగా నియామకం చేయడం జరిగింది. కోర్టు చెప్పింది—కర్షక పరిషత్తుకు చైర్మను వ్యవసాయదారుడు అయి ఉండాలి. కర్షకుడు అయివుండాలి.

---

xxx Expunged as Ordered by the Cheair.

కాలేజీలో XXX మాకు తెలిసినంతవరకు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ వారు యిచ్చిన స్కాలర్‌షిప్స్‌లతో చదివి ఆ తరవాత శాసన సభ్యుడు అయ్యాడు. మంత్రి అయ్యాడు .... ఆ తరువాత ముఖ్యమంత్రి XXX అయ్యాడు ......

శ్రీ సి. ఆనందరావు:—సభలో లేని వ్యక్తుల గురించి ....

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:—రామారావుగారు ఆ తరువాత తగు మార్గాన్ని అన్వేషించి తిరిగి చట్టాన్ని సవరించి రెండవసారి హైకోర్టు చెప్పినా XXX

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:—సభలో లేని వ్యక్తి మీద సభ్యులు ఆరోపణలు చేస్తున్నారు. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగారిని నియంతగా చిత్రించి దుష్ట ప్రయోగాలు ప్రయోగిస్తున్నారు. ఈ రోజున X X X గారి గురించి చెప్పే ముందు గతములో రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి పరిస్థితి ఏమిటి? ఆయన గతము గురించి ఆయన తల్లితండ్రులు గురించి ఆలోచిస్తే తండ్రి ఒక మైన్ యజమాని దగ్గర గుమాస్తాగా పని చేశారనే విషయం మరచి పోకూడదు. ఆ తరువాత వందల యకరాలు ఉన్నాయి. గతము విస్మరించకూడదు. వ్యక్తిగత ఆరోపణలు చేయడం తగిన పని కాదు. రాష్ట్ర బడ్జెట్ గురించి, రాజకీయంగా, మాట్లాడమనండి. స్వీకరించడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము. వారు ఆ విధముగా వక్తిగత ఆరోపణలు చేస్తే వారి గత చరిత్ర త్రవ్వి బయటకు చెప్పడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము.

డా. వై. యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి:—నేను ఏమీ ప్రసిడెంటు గురించి గాని, గవర్నరు గురించి గాని, ప్రధాన మంత్రి గురించి గాని చెప్పడం లేదు. ఆయన ప్రజలు తిరస్కరించిన సామాన్య వక్తి. X X X బుచ్చయ్య చౌదరి గారు నీవు మంత్రి కాలేవు. మోరల్ రైట్ లేదు. మరల మంత్రి కావడానికి అవకాశం లేదు. ఈ రోజున శాసన సభ్యుడయ్యావు. రేవు శాసన సభ్యుడివి కాలేవు బుచ్చయ్యా!

(ఇంటరప్షన్స్)

రామారావు గారి X X X ఆ తరువాత వెంకటగిరిలో 300 యకరాలు సుక్షేత్రమైన భూమి ఉంది. భువనేశ్వరి కార్బైడ్స్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది, నాలుగు కోట్ల రూపాయలు ఖరీదు చేసే విష్ణు ప్రియ హోటలు ఉంది.

శ్రీ సి. ఆనందరావు:—అనవసరంగా సమయం పాడుచేస్తున్నారు, బడ్జెటు గురించి మాట్లాడమనండి, ...

డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు సంపాదించారో మీకు తెలియాలి. XXX అల్టిమేట్‌గా ఇది ఫాసిస్టు గవర్నమెంట్. ఈ ప్రభుత్వానికి ఆలోచన అంటూ లేదు. ఇది నాన్ ఫంక్షనల్ గవర్నమెంట్. క్రిమినల్ గవర్నమెంట్ ఇది. పబ్లిక్ ఇంటరెస్టుపై ఏ ఆలోచనా లేదు, అవగాహనా లేదు.

ముఖ్యమంత్రిగారి ఆఫీసువద్ద ఒక పెద్ద బోర్డు పెట్టారు. 'సర్వహిత' అని బోర్డు పెట్టారు. అధ్యక్షా, అది 'సర్వహిత' కాదు. దానికి 'సర్వహాత' అని

X X X Expunged as Ordered by the Chair.

పేరు పెట్టండి, ఎందుకంటే తనకు వ్యతిరేకులైన వారిని మనుష్యులను మనుషులనే పూర్తిగా, రాజకీయంగా కాదు, హతమారుస్తున్నారు. కాబట్టి, దానికి 'సర్వ హత' అని పెట్టండి. ఆరు కోట్ల ఆంధ్రులను కోరుతున్నాను- This Government does not deserve to govern even for a single day and it deserves to be hanged and hanged until it dies.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఇపుడు పది నిముషాలే టైం వుంది.

చైర్మన్ :—నెక్స్టు కంటిన్యూ చేస్తారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ శి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేస్తున్నాను. రాజశేఖరరెడ్డిగారు సభలో లేని వ్యక్తుల గురించి అనవసరమైన ప్రసంగాలు చేశారు. ఆ విధానం మంచిదికాదు. దయచేసి వారి మాటలను ఎక్స్పంజ్ చేయాలి.

చైర్మన్ :—రికార్డు చూచి ఎక్స్పంజ్ చేస్తాను. I will take action.

శ్రీ టి. సీతారాం :—యాక్షన్ తీసుకోవడం ఎప్పటికప్పుడే, రేపు ప్రెస్‌లో వస్తుంది. ప్రోసీడింగ్స్‌లో వస్తుంది. అసభ్యకరమైన పదజాలం వాడినప్పుడు వెంటనే ఎక్స్పంజ్ చేయాలి. కనుక ఎక్స్పంజ్ చేయండి.

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి:—మీరు శివశంకర్ గారిని గురించి మాట్లాడినప్పుడు మీ బుద్ధి గడ్డి తినడానికి పోయిందా ? మరి ఇప్పుడు............

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ శి. బుచ్చయ్యచౌదరి:—అధ్యక్షా, మీరు హౌస్‌లో లేని వ్యక్తుల గురించి మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చారా ?

చైర్మన్:—లేదు.........(ఇంటరప్షన్)..........

శ్రీ బుచ్చయ్యచౌదరి:—అటువంటప్పుడు, నేను క్లియర్‌గా ఒకటి చెబుతున్నాను. బడ్జెటు ప్రసంగములో అప్రస్తుతమైన విషయాలను తీసుకొని వచ్చి, హౌస్లులో లేని వ్యక్తుల గురించి, వారి వ్యక్తిగత కార్యక్రమాల గురించి చెప్పడం, అదే విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారి మీద ఆయనను ఒక నియంతగా, వ్యక్తిగత విమర్శ చేశారు. కనుక, దయచేసి రికార్డ్సు నుండి తొలగించండి. అలా కాకపోతే, మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వండి, ఇదే కనుక కొనసాగితే, మేము కూడా వ్యక్తిగత కార్యక్రమాల.........

(ఇంటరప్షన్స్)

చైర్మన్:—సభలో లేని వ్యక్తుల గురించి మాట్లాడిన అన్‌పార్లమెంటరీ/అన్‌డిగ్నిఫయిడ్ వర్డ్స్‌ను నేను రికార్డ్సు నుండి తొలగిస్తున్నాను.

సభను రేపు ఉదయం 8-30 గంటలకు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned at 1-25 p. m. till 8-30 a. m. on Tuesday, the 28th February, 1989.)